Amigoe

Vandaag

KONINGIN JULIANA ..... treedt af .....

97STE JAARGANG — No.: 27 VRIJDAG 1 FEBRUARI 1980

WERELD SNEL VAN NIEUWS OP DE HOOGTE

Dag inhuldiging Beatrix nog niet geregeld

Juliana kondigt troonafstand aan

DEN HAAG — Koningin Juliana heeft gisteren via alle tv- en radiozenders aangekondigd, dat zij op 30 april 1980 - haar 71e verjaardag - zal aftreden ten gunste van haar oudste dochter, prinses Beatrix, die 42 jaar is en moeder van vier zoons. Het uitzondering van premier Van Agt en vice-premier Wiegel hoorden de ministers van het kabinet het nieuws over de troonafstand gisteravond om 18 uur (Ned. tijd), twee uur voordat koningin Juliana haar boodschap tot het Nederlandse volk richtte. Vrijwel zeker zal de inhuldiging van de nieuwe koningin plaatsvinden in de Nieuwe Kerk, naast het paleis op de Dam in Amsterdam. Vice-premier Wiegel verzuchtte gisteravond althans, dat de herstelwerkzaamheden aan de kerk gelukkig klaar zijn. Uiteraard zullen voor het afscheid van koningin Juliana allerlei feestelijkheden op touw gezet worden, maar daarover is in het kabinet nog geen overleg gevoerd. In regeringskring werd aangenomen, dat de koningin over al dergelijke zaken gisteravond overleg voerde met premier Van Agt, die de avond ten paleize doorbracht. Of de kroning van Koningin Beatrix op dezelfde dag zal plaats vinden als de troonafstand van koningin Juliana viel gisteravond niet met zekerheid vast te stellen. Volgens Wiegel kan alles ruim vóór 30 april voorbereid zijn, maar ook hierover kon hij nog geen duidelijkheid verschaffen, omdat het kabinet zich er nog niet mee heeft bezig gehouden.

De letterlijke tekst van de toespraak van koningin Juliana gisteren luidde als volgt:

"Landgenoten, het is op deze avond dat **ik alle Nederlanders een mededeling wil doen.** Deze avond van de verjaardag van onze dochter Beatrix. Bij iedereen die oud wordt doet vroeger of later het nuchtere feit zich voor, dat de krachten gaan afnemen en dat zo iemand zijn taak niet meer kan volbrengen als voorheen. Dan komt er een moment dat het ook niet meer verantwoord is die langer uit te oefenen. Zo voel ik dat voor mij het ogenblik nadert mijn taak als uw koningin neer te leggen. Mijn opvolgster, onze dochter Beatrix, is tot het overnemen daarvan goed voorbereid en zij zal deze aanvaarden. In overleg met haar hoop ik af te treden op 30 april aanstaande, op mijn verjaardag. Mijn dochter en ik zijn ons bewust dat deze schikking veranderingen moet meebrengen in onze vele afspraken in de loop van dit jaar en wij zullen trachten daarvoor goede oplossingen te vinden. Ik wil vanavond volstaan met deze zakelijke mededelingen, ik hoop dat ik een juiste beslissing heb genomen en ik hoop dat u er begrip voor zult hebben. Wij blijven in uw midden, mijn man en ik en ik hoop de voldoening te mogen ervaren van mij in de toekomst nog enigzins nuttig te kunnen maken in onze samenleving. Het is nog niet het moment om uiting te geven aan de gevoelens die in mij leven en daarom zou ik mij wil beperken tot de nuchtere zakelijkheid alleen. Al wat ik wil vragen na mijn aftreden is uw steun en vertrouwen te geven aan uw nieuwe koningin".

De hele wereld was snel op de hoogte van de boodschap van koningin Juliana. Uiteraard werd die in razend tempo door de grote internationale persbureaus naar alle uithoeken verspreid. Maar ook via televisie en de radio konden kijkers en luisteraars in vele landen vaak direct de aankondiging van de troonafstand meemaken. Volgens Ed van Westerloo, hoofdredacteur van het NOS-journaal, werd de televisie-uitzending direct door zeker een tiental landen in Europa overgenomen. Daarnaast verzorgde het NOS-journaal een bijdrage voor de normale internationale kanalen, via welke een dergelijk belangrijk nieuwtje over de gehele wereld wordt verspreid.

Ook de wereldomroep heeft ertoe bijgedragen, dat ver van Nederland het nieuws direct kon worden ontvangen. Men had de zenders op Bonaire, die de Antillen bestrijken, en het radiostation van Suriname gewaarschuwd dat die op een bepaalde frequentie de boodschap van de koningin direct zou kunnen oppikken. Dat is, voor zover men bij de Wereldomroep wist, inderdaad gebeurd ten aanzien van de Nederlandse Antillen. Of ook Suriname van deze mogelijkheid heeft geprofiteerd was gisteren kort na de uitzending nog niet bekend.

De Wereldomroep heeft overigens de boodschap van de koningin ook op de band opgenomen omdat men om 20.00 uur op dit deel van de aarde geen uitzending had. Die band werd afgedraaid om 20.30 uur in de uitzending naar Afrika en het zuidwestelijk deel van Europa, dus voornamelijk voor Frankrijk, Spanje, Portugal en sommige delen van Oostenrijk en Italie.

WILLEMSTAD/ORANJESTAD — Op de dag dat het staatshoofd van het Koninkrijk der Nederlanden, koningin Juliana, haar aftreden aankondigde, werden op zowel Curacaos als Aruba nieuwe koningen gekroond. Op Curacao betrof het Harry Zimmerman, die tumba-koning is geworden van het carnaval met het nummer Zjogorogo (zie pagina 7). Op Aruba werd calypsokoning Mighty Reds met "Arubian names" (zie pagina 5).

Kreisky stelt Unido Marshall-plan voor

Eerste bevordering Noord-Zuid-dialoog

NEW DELHI — Het Marshall-plan, het pakket maatregelen dat de Verenigde Staten na de tweede wereldoorlog hebben opgesteld voor economische hulp aan Europa, blijkt uitstekend te hebben gewerkt. Een dergelijk plan voor de ontwikkelingslanden kan de Noord-Zuid-dialoog bevorderen, zo heeft de Oostenrijkse bondskanselier, Bruno Kreisky, in New Delhi gezegd tijdens de conferentie van de UNIDO, de organisatie voor industriele ontwikkeling van de Verenigde Naties.

De bereidheid om een dergelijk plan te aanvaarden kan een eerste stap zijn om de onderhandelingen tussen de industrieen en de ontwikkelingslanden tot een succes te maken. Als drie of vier kleine Europese landen samenkomen met twee of drie olie-exporterende landen, is dat een bewijs dat een "Marshall-plan" ontwikkelingsproblemen uit de wereld kan helpen, zo betoogde Kreisky.

De Oostenrijkse bondskanselier verklaarde later op een persconferentie dat het bedrag van 300 miljard dollar als ontwikkelingsfonds, zoals de ontwikkelingslanden voorstellen, helemaal niet te veel is. Gevraagd over de situatie in Afghanistan deed Kreisky een beroep op de "verantwoordelijke politici" zich ten volle in te spannen voor de vrede. Velen menen dat een nieuwe koude oorlog nu onvermijdelijk is, maar op den duur is er geen andere mogelijkheid dan wederom te streven naar wapenbeheersing, ontwapening en begrip tussen de volkeren, zo zei hij. Kreisky verklaarde dat elk jaar 400 tot 450 miljard dollar wordt uitgegeven aan bewapening, terwijl met een klein deel daarvan de stoutmoedigste plannen voor een nieuwe economische wereldorde kan financieren.

Volkomen rust in Paramaribo

PARAMARIBO — Het was gisteren in Paramaribo volkomen rustig. Het datelijkse leven ging er normaal zijn gang. Ook bij de Memre Boekoe-kazerne heerste volkomen rust. De (burger) politie heeft de toegangswegen tot het George Streepey-stadion afgezet, zodat er geen contact bestaat met de in het stadion verblijvende onderofficieren. De publieke belangstelling rond het stadion was gisterochtend niet groot.

Meningverschillen tussen VS en India

NEW DELHI — Tussen de VS en India zijn er ook na de gesprekken tussen premier Indira Gandhi en de speciale afgezant van president Carter, Clark Clifford diepe meningsverschillen en, naar overtuiging van Clifford, ver-reikende misverstanden.

Clifford, die onder president Lyndon B. Johnson Amerikaans minister van Defensie was, zei dat hij na een onderhoud van 80 minuten met mevrouw Gandhi het Amerikaanse standpunt had toegelicht. ,,Wij weten dat India bezorgd is en wij weten dat onze politiek in India niet populair is", zei hij.

Het was de wens van president Carter geweest mevrouw Gandhi de factoren uiteen te zetten die voor de huidige Amerikaanse politiek maatgevend zijn, zei Clifford. Daartoe behoorden de sterke verhoging van de militaire uitgaven van de Sovjet-Unie, de versterkte Sovjet-aanwezigheid in de Indische Oceaan, aan de Arabische Golf en in Afrika en voorts de versterkte militaire activiteit in Oost-Europa.

"By side"

WILLEMSTAD — Met weemoed sprak het PPR-Kamerlid Henk Waltmans zijn afscheidstoespraak in de Staten. Hij had zich meer en meer aangetrokken gevoeld tot de Antilliaanse bevolking, ondermeer omdat hij (als Limburger) ook gecharmeerd was geraakt door de carnavalsvoorbereidingen op Curacao. Hij liet weten dat zijn affectie voor de Antillen hem evenwel niet zal storen in de opstelling van een eigen politieke mening.

Hij zei dat als Nederland geen banden had met de Antillen, de Nederlanders door de Duitsers wel eens tot rand-Germanen beschouwd konden worden. Dat zelfde geldt voor de Antillianen die door de Venezolanen tot rand-Venezolanen geacht kunnen worden. En toch is hij ervan overtuigd dat de "by side-relatie tussen Nederland en de Antillen niet eeuwig kan duren.

Aanval van Castro op Amerika

NIEUW DELHI — De Cubaanse president Fidel Castro heeft de Verenigde Staten en andere westelijke landen ervan beschuldigd dat zij internationale problemen benutten om een beleid van bedreiging en overheersing te voeren. De beschuldiging werd geuit in een verklaring die op de conferentie van de industriële ontwikkelingsorganisatie van de VN in Nieuw Delhi werd voorgelezen. Verwacht was dat Castro de conferentie zou bijwonen. Maar hij deelde mee dat onvermijdbare problemen hem genoopt hadden thuis te blijven.

De Cubaanse leider zei dat het imperialisme uit elke gelegenheid voordeel trekt om een politiek van bedreiging en overheersing te voeren. De V.S. hadden de goedkeuring van Salt-2 (verdrag tot beperking van de strategische bewapening) uitgesteld en zij dreigden in Europa „572 kernraketten voor middellange afstand, gericht op de Sovjet-Unie", te stationeren.

Tientallen doden bij bestorming ambassade

Guatemala schendt extraterritorialiteit

GUATEMALA-STAD — Ongeveer 35 mensen -- militante "campesinos" en hun diplomaten-gijzelaars -- zijn omgekomen bij een brand in de Spaanse ambassade in Guatemala-stad toen het gebouw gisteren door de ordetroepen werd bestormd. Een woordvoerder van het plaatselijke rode kruis verklaarde dat het waarschijnlijk was dat alleen de Spaanse ambassadeur, Maximo Cajal Lopez, had overleefd.

De boeren, die de ambassade eerder op de dag hadden bezet om te protesteren tegen de onheuse behandeling die zij van de zijde van de ordetroepen zouden ontvangen, hielden de gijzelaars vast op de eerste verdieping van het ambassadegebouw. De brandweer had het vuur in twintig minuten onder de knie, maar ontmoette op de eerte verdieping "een scene als uit de hel". Vekoolde lichamen, sommigen op elkaar, lagen her en der". Regeringskringen verklaarden dat de brand was uitgebroken toen de campesinos eigengemaakte brandbommen gooiden toen de bestorming door de ordetroepen begon.

Ooggetuigen hebben verteld hoe de gijzelaars tegen de troepen zeiden de eerste verdieping niet te bestormen omdat de boeren hadden ingestemd met het verlaten van het gebouw met een paar gijzelaars als garantie voor hun veilige heenkomen. Cajal Lopez zei in een interview met de Colombiaanse radiozender Caracol, dat de ordetroepen de diplomatieke onschendbaarheid van de ambassade hadden geschonden en zich grof hadden gedragen. "De situatie zou met omzichtigheid geklaard kunnen zijn", verklaarde hij. Zowel de ambassadeur als een zegsman van het ministerie van Buitenlandse Zaken in Madrid zei dat geen toestemming was gegeven om het extraterritoriale gebied van de ambassade te betreden.

Cajal deelde mee dat hij met enkele campesinos in zijn werkvertrek over hun grieven aan het spreken was, toen de ordetroepen tot bestorming overgingen. "Toen zij dat zagen, werden ze bang en gooiden met een brandbom. Daarna werd er geschoten", aldus de ambassadeur. "Toen de brand al was uitgebroken slaagde ik erin te ontsnappen". President Romero Lucas Garcia van Guatemala had over de te volgen gedragslijn spoedberaad gehouden met zijn kabinet, zo verluidde in Guatemala-stad.

De eerste secretaris van de ambassade, Jaime Ruiz del Arbol, een Spanjaard, en drie secretaresses uit Guatemala, zijn onder de doden, deelde een woordvoerder van het rode kruis mee. Verder zijn omgekomen de voormalige vice-president van Guatemala Eduardo Caceres en oud-minister van Buitenlandse Zaken Adolfo Molina Orantes, die in de ambassade op bezoek waren toen de bezetting werd uitgevoerd.

Een zoon van Caceres, die zich ijlings naar de ambassade had begeven, vertelde dat zijn vader en Molina met megafoons een beroep op de ordetroepen hadden gedaan niet overijld te werk te gaan. De ordetroepen hadden de parterre en tweede verdieping van de ambassade bezet en maakten zich toen op om de eerste binnen te dringen, aldus de jonge Caceres.

Amigoe

UITGEVERIJ AMIGOE N.V.
Scherpenheuvel z/n, Curaçao N.A.
Postbus 577
Giro 440.000
Bankrek. nr. 874.825-10
Maduro & Curiel's Bank N.V.
CURACAO
Centrale (alle afdelingen): 672000
Directrice: Mayra van der Dijs.
Redaktie-raad: Goretti Salsbach, Frans Heilligers en Mayra van der Dijs.
Overige leden Redaktie: Oswald Chatlein, Toon van Dongen, Bernadette Baroud, Max Suart (sportverslaggever), Sheila Rhodes (secretaresse), Ken Wong (fotograaf).
Advertentie-afdeling: (acquisitie): Viola Bernardus, Wil Steynis, Ingrid de Maayer.
ADVERTENTIE-AFDELING
Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag 7.30 - 16.30 uur en Zaterdag 7.30 - 10.00 uur.
Alle advertenties voor de volgende dag moeten 1 dag van tevoren **vóór** 3 uur binnen zijn.
ZOEKERTJES: verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 7.30 - 16.30 uur worden opgegeven.
Alléén zoekertjes die op maandag en donderdag **vóór 12 uur** binnen zijn kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.
UITGEVERIJ AMIGOE (ARUBA) N.V.
Nassaustraat 110, tel.: 24333, 24334, 24335
Directeur-Hoofdredacteur: Jos van der Schoot.
Redaktie: Ramiro Tromp, Ludwina Perez, Djisbie Franken (fotograaf).
Advertentie-afdeling: Jos van der Schoot, Marieta Dijkhoff.
BONAIRE
CORRESPONDENT: NOTIBON, Terra Corra z/n, tel.: 8736.
SINT MAARTEN
Correspondente: Yolanda Croes, tel.: 2493.
Advertentie: Vance James, tel.: 2283.
SABA
Correspondent: Ray Hassell.
ST. EUSTATIUS
Correspondent: Jan Smid, tel.: 2321.
DEN HAAG
Correspondent: Jan Schinkelshoek, Wingerd 540, Waddinxveen, tel.: 01828-7432.
DRUKKERIJ: Rotaprint n.v.
DISTRIBUTIE (ook abonnementen) Curaçao, Districo n.v., tel.: 36300, 37788, 37789.
Aruba, Nassaustraat 110, tel.: 24333
Bonaire, Entrejol 153A
St. Maarten, Papergarden, tel.: 2283.
Losse nummers 45 cent.
Abonnementen op Antillen tien gulden per maand.
(Bovenwinden elf gulden per maand). Buiten Antillen (Nederland):
NAfl. 59,40 per maand (luchtpost) of NAfl. 22,00 per maand (zeepost), jaarlijks vooruit te betalen.

KRALENDIJK — De eerste aflevering van Informa werd donderdagmorgen overhandigd aan het Bestuurscollege van Bonaire. Informa is een blad van het BC van Bonaire, dat elke maand uitgegeven zal worden.
Het wordt helemaal verzorgd door de Eilandelijke Voorlichtingsdienst van Bonaire en het bevat behalve nieuws van de overheid ook algemene artikelen, die het algemeen belang aangaan. Belangrijk is om te vermelden, dat dit het eerste blad is, dat op Bonaire zelf gedrukt wordt. Het drukwerk wordt verzorgd door de drukkerij "Deco". Op de foto vlnr Herbert Cecilia, fotograaf van het blad, Boy Antoin, redacteur, Gezaghebber A. Sint Jago, die het eerste exemplaar in ontvangst neemt en Gedeputeerde Humphrey Wout.

Heer Bommel en de unistand

0544 **"Ha, dat is eigenaardig," mompelde Tom Poes toen hij de Unistandbrieven bekeken had. "Dit adres zou wel eens hetzelfde kunnen zijn als dat waarover de krant geschreven heeft. Die vervallen wolkenkrabber in de bergen, u weet wel." "Ik weet niet waar je het over hebt," zei heer Bommel. "En ik begrijp niet wat er eigenaardig aan is. Voor mij is de hoofdzaak, dat er in stilte aan iets moois gewerkt wordt, waarvan ik het voorbeeld ben." "Ja, ja," gaf Tom Poes toe. "Iedereen een Oude Schicht en een geruite jas. Maar ik wil er toch meer van weten; ik heb altijd al eens naar dat gebouw willen kijken."**
"Altijd zure opmerkingen," zei heer Ollie betrekkend. "Als oudere en wijzere ben ik al over de Oude Schichten heen gestapt, en wat je met een geruite jas bedoelt begrijp ik niet. Maar de jeugd kijkt alleen naar het lelijke. Altijd opstandig. Goed hoor, ga jij maar kijken. En als je toch die kant uitgaat, kan je misschien mijn Schicht uit de garage halen. Hij zal nu wel hersteld zijn." Tom Poes liep naar de hoofdweg en toen hij aan de voet van de heuvel motorgeronk hoorde, bleef hij in de berm staan en stak zijn duim omhoog om een lift te krijgen. Hij trof het, want het standaard-model auto, dat er aan kwam, werd bestuurd door de verslaggever Argus. En omdat die het wel gezellig vond een passagier te hebben, remde hij meteen.

BIOSCOPEN

WEST-END: 19.00-21.00 uur **The professionals** (een film vol vaart en spanning; met Burt Lancaster, Jack Palance; boven 18 jr; entree fl. 3,50 en fl. 2,50); 24.00 uur **Mandingo** (droevig, machtig en sensueel; met James Mason, Suzan George; boven 18 jr; entree fl. 3,50 en fl. 2,50).
CINELANDIA: 19.15-21.15 uur **The house of exorcism** (horrorfilm; met Telley Savalas, Ellee Sommer, Silvia Koscina, Robert Alda; boven 18 jr; entree fl. 3,50 en fl. 2,50); 24.00 uur **Strife for mastery** (chinese aktiefilm met David Chaing, Pai Piau, Raymond Luikaoyuan; boven 18 jr; entree fl. 3,50 en fl. 2,50).
DRIVE IN: 19.00-21.00 uur **Ashanti** (aktiefilm, boven 18 jr; entree fl. 3,50); 24.00 uur **In het zonnige.....** (sexfilm; met Perry Torday, Fenny Benussi; boven 18 jr; entree fl. 3,50).

THEATER DE TEMPEL: 20.00 uur **first love** (lovestory; boven 18 jr; entree fl. 5,-).

* * *

TELECURACAO: 16.30 Rocket Robin Hood; 17.00 Carnaval 80 Hubenil; 17.15 super friends; 18.00 bulletin tele-8; 18.15 tumba-festival; 18.30 telenovela: Triangulo; 19.30 Public Relations (EVD); 20.00 Notisiero Tele-8; 20.20 Deporte Tele-8; 20.30 Alice; 21.00 **Hart to Hart; 22.00 herha**ling finale tumba-festival.

AGENDA CURAÇAO

WEEKEINDE DIENST eilandsgeneeskundigen van 2 febr. 1980 van 08.00 uur t/m 4 febr. 1980 om 07.00 uur: Stads en 2de distrikt oost - dokter R. Tjon-Sie-Fat, spreekkamer Janwé, spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen tel.: 35419.
1 febr. 1980 van 18.00 uur t/m 4 febr. 1980 om 06.00 uur: Stads- en 2de distrikt west dokter H. Durgaram, spreekkamer Mahuma tel.: 83048, spreekuren: 10.00-12.00 uur; spoedgevallen tel.: 83048.
In het derde distrikt dokter F. Hernandez, spreekkamer Pannekoek, spoedgevallen, tel.: 641442.

* * *

WIT GELE KRUIS (wijkverpleging): Kantoor Santa Maria nr. 17, tel.: 82947; kantoor geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00 t/m 16.00 uur; zat. gesloten; zuster Van der Loo neemt waar van 06.00-07.00 uur op tel.: 53746; de wacht heeft zuster Magdalena, tel.: 672437; ook te bereiken op pageboy 027-585 (maandag van 14.00-16.00 uur kleuterbureau volgens afspraak).

* * *

VERLOF BEGRAFENIS
2 febr. E.R. van der Horst, Kanarieweg 3.
3 febr. R.M.E. Penso, Pallastraat 7.

* * *

BOTICA'S (nachtdienst):
Otrobanda: Otrobanda, tel.: 25634;
Punda: Bolivar, tel.: 13929.

* * *

BOTICA BANDABAO: geopend van maandag t/m vrijdag van 08.00-19.00 uur en zat. gesloten.
CINE-TRUCK: Hedenavond te Santa Helena en morgenavond te Santa Maria.

* * *

DIVERSEN
[illegible] GROEP: 20.30 uur bijeenkomst-Fensohnstraat 4.

CENTRO PRO ARTE
20.00 uur Toneelstuk "Esta Curashi" door Eligio Melfort.
TELECURACAO
22.00 uur herhaling Tumbafestival
CARNAVAL BANDA ABAO
Wijkfeest-Buurtcentrum Soto.

* * *

ZATERDAG
DIVERSEN

OPENBARE BIBLIOTHEEK
Centrale Bibliotheek (Van Walbeeckplein 13):
(Afd. volwassenen): maandag, woensdag en vrijdag van 10.00-12.00/14.00-20.00 uur; dinsdag en donderdag van 14.00-18.00 uur; zaterdag van 09.00-12.00 uur.
(Afd. jeugd): maandag, woensdag en vrijdag van 10.00-12.00/14.00-18.00 uur; dinsdag en donderdag van 14.00-18.00 uur; zaterdag van 09.00-12.00 uur.
De studiezaal is op dinsdag en donderdag ook open van 10.00-12.00 uur.
(FILIAAL BARBER): maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00 uur; dinsdag en vrijdag van 14.00-19.00 uur.
(FILIAAL MUNDO NOBO): maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00 uur; vrijdag van 14.00-17.00 uur en maandag en donderdag van 15.00-20.00 uur.
TENTOONSTELLING GALLERY RG (Keukenstraat 20B) openingstijden : van maandag t/m zaterdag van 10.00-12.00/16.00-17.30 uur; dond. de gehele dag gesloten.

CURACAOS MUSEUM: tent. "Eigen bezit" openingstijden: 10.00-12.00/14.00-17.00 uur (behalve op maandag en laatste zondag van de maand).

THEATER DE TEMPEL: Voorstellingen: Images of Curacao om 10.00, 11.00, 12.00 en 18.00 uur.

CHRISTOFFELPARK: dagelijks geopend van 08.00-15.00 uur.
CARNAVAL BANDA ABAO
15.00 uur verkiezing kindercarnavalskoningin - St. Janschool Barber.

* * *

AGENDA BONAIRE

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

* * *

WEEKEINDEDIENST eilandsgeneeskundige van 2 febr. t/m 4 febr. 1980 (spreekuren van 10.00-11.00/17.00-18.00 uur): dokter Vasquez.

* * *

DIVERSEN
CARNAVAL:
Verkiezing carnavalskoningin stadion, Playa.

* * *

Door verliezen Hotel Bonaire:

Regering gaat niet in op indexeringseis

WILLEMSTAD/KRALENDIJK — Vanwege de hoge exploitatieverliezen van het Hotel Bonaire, heeft de centrale regering als enig aandeelhouder van het hotel, besloten niet in te gaan op eis van het personeel voor een indexering van 10 procent.

Aan het bestuur van de vakbond Fedebon is gisteren meegedeeld dat slechts met drie procent geindexeerd kan worden terwijl één procent ineens zal worden uitgekeerd aan het personeel. Dat komt neer op een bedrag van 12 duizend gulden.

Toen in 1978 een cao werd afgesloten voor het personeel van Hotel Bonaire kon geen accoord worden bereikt over de indexering. De bond eiste een indexering van 10 procent elk half jaar terwijl de regering niet verder wilde gaan dan 3 tot 5 procent per jaar. Na diverse besprekingen stelde de bond een indexering voor van drie procent per jaar ineens zou moeten worden uitbetaald.

Bij de overname van het hotel door de regering enkele jaren terug, werd het verlies geschat op 450 duizend gulden per jaar. Inmiddels is reeds bekend geworden dat dit verlies over het vorig jaar 850 duizend gulden bedroeg. Gezien de financiele situatie bij de centrale overheid werd dit een onverantwoordelijke subsidie geacht ter behoud van de werkgelegenheid van 90 hotel werknemers. Een hogere uitgavepost ten behoeve van het personeel, zou dan ook mogelijk zijn.

Nadat diverse malen van vakbondszijde was gedreigd met acties bij het hotel om de indexering af te dwingen, ging het personeel de afgelopen woensdag in staking. Het bestuur van de Fedebon werd daarop uitgenodigd voor een bespreking met de regering.

Tijdens het gesprek dat gisteren plaatshad met bondsvertegenwoordiging werd dan ook van regeringszijde voorgesteld een bedrag van 12 duizend gulden, zijnde één procent indexering, uit te betalen aan het personeel. De Fedebon-vertegenwoordiging zou het voorstel met de leden bespreken, die gisteren reeds het werk bij het hotel hadden hervat. De mening van de leden is nog niet bekend.

In gaande vandaag is de Executive House, beheerder van het Americana Hotel te Aruba, belast met het beheer van het hotel Bonaire. Verwacht wordt dat via de verkoop van Aruba-Bonaire-pakketten, de bezetting van Hotel Bonaire gegarandeerd kan worden. Wel zal de regering, naar verluidt, een accountantsonderzoek gelasten bij het hotel vanwege de extreem hoge food & beverage - kosten van de vorige beheerder.

Referendum voor eenwording bonden

KRALENDIJK — In hun streven om te komen tot een bond hebben de VLB en de Ormabo, de twee bonden, die de leerkrachten van Bonaire vertegenwoordigen, de volgende verklaring uitgegeven. Het VLB-bestuur en het Ormabo-bestuur in vergadering bijeen op 24 januari 1980, verklaren te zijn overeengekomen:
— dat tijdens het eerste Onderwijscongres een resolutie is aangenomen door de aanwezige leerkrachten van Bonaire, waarbij zowel de VLB-leden als de Ormabo-leden betrokken waren, tot de eenwording van voornoemde verenigingen;
— dat deze resolutie nogmaals bevestigd is geworden aan de hand van de uitslag van een gehouden enquete, waar weer opnieuw meer dan 90% van de leerkrachten zich uitsprak voor de fusie;
— dat de VLB-leden in een buitengewone ledenvergadering op 16 november 1979 wederom de resolutie tot de fusie bekrachtigd hebben;
— dat ondertussen de Ormabo via een referendum de bekrachtiging van zijn leden wil krijgen en besluiten;
— dat het Ormabo-bestuur zich verplicht om vóór 15 februari 1980 een referendum onder zijn leden uit te schrijven;
— dat het referendum binnen één week na de uitschrijving plaats dient te vinden;
— dat het Ormabo-bestuur zich verplicht om de fusie te realiseren, wanneer de helft plus één van zijn ledental zich uitspreekt voor de fusie;
— dat binnen veertien dagen bij positief resultaat beide verenigingen opgeheven dienen te worden en overgegaan wordt tot de stichting van Simabo (Sindikato Maestronan Bonaireano);
— dat binnen één maand na de stichting van Simabo een algemene ledenvergadering uitgeschreven zal worden met als agendapunt: Verkiezing definitief bestuur;
— dat vanaf de stichting van Simabo tot aan de algemene leden vergadering het voorlopig bestuur van de Simabo zal bestaan uit Elia Statius, Hubert Linkels, Hubert Vis, Ad Swartjes en Norwin Willem;
— om te bekrachtigen dat alle optreden tot aan de opheffing gezamenlijk dient te geschieden; zoals eerder afgesproken;
— dat het voorlopig bestuur op basis van wederzijds respect en vertrouwen zal fungeren.

De verklaring was ondertekend door Hubert Linkels en Elia Statius van de Ormabo, respectievelijk voorzitter en penningmeester en de heren Hubert Vis, Ad Swartjes en Norwin Willem van de VLB, respectievelijk voorzitter, penningmeester en adviseur.

E.Jesurun (NVP-U):

Uitspraak Casseres aan ANP suggestief

WILLEMSTAD — Het Statenlid Edsel "Papy" Jesurun (NVP-U) wil van premier Don Martina weten of hij niet vindt dat gevolmachtigde minister in Den Haag Ronnie Casseres zich minder suggestief moet uitlaten dat hij kort geleden deed in een ANP-bericht dat in de Antilliaanse media is verschenen.

De heer Casseres beweerde daarbij dat als de westerse landen hun hulp aan de Antillen minderen het niet uitgesloten is dat de Antillianen open gaan staan voor andere invloeden zoals die van Cuba. Het Statenlid vraagt of de premier zijn mening deelt dat deze uitlating suggestief is en neerkomt op "geef ons ontwikkelingshulp anders zoeken wij die bij Cuba".

Personalia

IN HET AUDITORIUM van het St. Elisabeth Hospitaal had onlangs de huldiging plaats van vijf jubilarissen die hun 12 1/2 jarig en 25-jarig dienst jubileum herdachten. De jubilarissen werden door hun directe hoofden en de algemeen direkteur, drs. I.R.A. Asjes, toegesproken. Daarna overhandigde hij hun een envelop met inhoud. Het waren mevrouw G. Ridderplaat-Statia (12 1/2 jaar), de heer R. Lichtenberg (12 1/2 jaar), mevrouw C. Neslo-van Sauers (12 1/2 jaar), mevrouw M. Brito-Virginia (25 jaar) en mevrouw L. v.d. Beld-Lovera (12 1/2 jaar).

VOOR DE EERSTE MAAL werd op de Nederlandse Antillen het examen afgenomen voor het staatsdiploma **Tolkvertalen Engels**. Dit gebeurde op Curacao bij de AOI (stichting Antilliaanse onderwijs instellingen). Aan het mondeling examen namen drie kandidaten deel; zij slaagden alle drie. Het waren S.A. Marten. E.E. Butot en L.G. Wind. De mondelinge lessen werden begeven door drs J. Bloem.

Brazil (MAN) wil informatie over CRM-onderzoek

WILLEMSTAD — Het MAN-Statenlid Richie Brazil heeft zijn collega parlementariërs uit Nederland gevraagd voor de Staten na te gaan welke concrete resultaten er zijn gerold uit het bezoek van directeur-generaal Hendriks van CRM aan de Antillen eind 1978. Bij die gelegenheid was een onderzoek beloofd over de motieven voor de trek naar Nederland, maar sedertdien is er niets meer over vernomen.

Hij maakte zich ook grote zorgen over de sterk toenemende discriminatie van de Nederlanders ten opzichte van ondermeer de Antillianen in Nederland. Daardoor is de werkloosheid onder de Antillianen in Nederland ook schrikbarend toegenomen in de afgelopen jaren. Hij verwees naar alle arbeidsbureau's om daar minachtende uitlatingen te vernemen over de gekleurde rijksgenoten. De ongeveer 28.000 Antillianen in Nederland classificeerde hij in studenten (bursalen), arbeidsmigranten en spontane migranten. Piet van Zeil (CDA) verzekerde de heer Brazil dat de gehele Tweede Kamer de toenemende discriminatie ten opzichte van minderheidsgroepen en bloc heeft afgewezen.

Min. Van der Kuyp voor radio Hoyer 2

WILLEMSTAD — Zaterdag ontvangen Anneke van Arkel en Jac Visser in hun wekelijks programma-interview de heer John van der Kuyp, minister van Verkeer en Vervoer. Het programma interview begint om 09.15 uur en duurt tot 10.00 uur, via Radio Hoyer II, 200 meter.

Verkeerspark 15 jaar

WILLEMSTAD — Eind mei is het vijftien jaar geleden dat het Verkeerspark op Curacao officieel in gebruik werd genomen. In deze periode hebben naar schatting bijna evenveel kinderen daarvan gebruik gemaakt als Curacao inwoners heeft: namelijk ongeveer 150 duizend. Zij kregen er practisch verkeersonderwijs onder leiding van politiepersoneel. Het Verkeerspark was een schenking bij het vijftigjarige bestaan van Shell en Curacao NV. Het thema van de derde lustrum herdenking zal dan ook zijn dankbaarheid voor dit unicum in de Caribische regio. aldus de Vereniging voor Veilig Verkeer Curacao (VVV). Opzet van de herdenking is het park meer in de belangstelling te brengen zodat er een grotere waardering voor ontstaat. De actie zal in de maanden april en mei worden gehouden en omvat onder meer een opstel-wedstrijd voor de vijfde- en zesdeklassers; verder zal er een **open house zijn. De eigenlijke** herdenking is op 28 mei. De dankbaarheid, waarvan het thema spreekt geldt Shell, de Shell maatschappij SNAV. De eilandelijke overheid. DOW, de Verkeerspolitie, het politiekorps in het algemeen, de instructeurs uit het verleden en die van nu en allen die hebben bijgedragen om het park in stand te houden.

Men hoopt op de feestdag het leslokaal voor de verkeerslessen officieel te kunnen openen. De totale kosten van deze acties worden geschat op vijf mille.
De gezamenlijke kosten van de verschillende acties van de VVV dit jaar met onder meer de uitgifte van een brochure over het kind in het verkeer belopen een bedrag van ruim een halve ton. De brochure neemt daarvan de helft voor zijn rekening, 25 mille.

Aquarium

WILLEMSTAD — Henk Waltmans (PPR) vergeleek de situatie van het Koninkrijk met een aquarium. Daarin zijn dan zes kleine vissen die via een kanaaltje verbonden zijn met een grotere (= Nederland). Om het aquarium zwemmen grote haaien rond. De vraag is nu of als straks dat kanaal wordt afgesloten, die kleine vissen tesamen in hun aquarium blijven of willen dat er aparte kommetjes voor hun komen.

DE KWAADSTENIET: STATUUT LATEN BIJ OVERGANG

Henk Waltmans bij slot-evaluatie:

Nederlandse militairen juist gevaar voor vrede

WILLEMSTAD — Omdat Nederland niet wenst betrokken te worden bij een conflict in het Caribisch gebied moeten de Antillen het volgens het Tweede kamerlid Henk Waltmans uit hun hoofd zetten dat Nederland, zelfs ook maar symbolisch militair aanwezig zal zijn op de eilanden in de toekomst. "De PPR-fractie beschouwt die Nederlandse militaire aanwezigheid als een gevaar voor de vrede en veiligheid". Hij vindt een gezonde sociaal-economische en interne basis de beste waarborg voor de eigen veiligheid. PvdA-Kamerlid Jan Pronk is van mening dat de huidige regering, die een sociaal-democratische stempel heet te dragen moet zorg dragen dat de kapitalistische elementen in de economische structuur worden teruggedrongen.

In de slotvergadering van gisteren kwamen weinig nieuwe gezichtspunten naar voren. Het betrof meer een resumerende weergave van de indrukken die zijn opgedaan in de afgelopen weken. De Nederlandse parlementariers gaven hun meningen over enkele ervaringen terwijl de Statenleden over het algemeen daar weer een reactie op gaven.

Over het algemeen is opnieuw toekomstige staatkundige structuur heel voorzichtig aangeroerd. Willem de Kwaadsteniet (CDA) zinspeelde zeer nadrukkelijk op een gemenebestvorm, die evenwel ook niet eeuwig hoeft te blijven bestaan, maar in de jaren negentig kan ingaan. In de overgangsfase naar een dergelijke nieuwe vorm kan natuurlijk het Statuut, zoals dat al 25 jaar van kracht is, gewijzigd worden, maar dat zal zoveel aandacht en studie vergen, dat het Kamerlid er daar de nodige vraagtekens bij zet. Volgens hem heeft het Statuut zich nogal flexibel getoond en zal het in de overgangsfase van ongeveer tien jaar onveranderd geldig kunnen blijven.

AFSCHEID

Henk Waltmans (PPR) kon maar moeilijk afscheid nemen en dat bleek ook al uit de vele woorden die hij gebruikte om dat duidelijk te maken. Die genegenheid voor de bevolkingen van de eilanden deed hem niet van het standpunt afstappen dat de Antillen op een bepaald moment toch op eigen benen moeten gaan staan. Hij vindt wel dat er dan snel begonnen moet worden aan de voorbereidingen daartoe. De grote afhankelijkheid van het buitenland zal verminderd moeten worden. Gelijkertijd moet vermeden worden dat de banden met het moederland verwisseld worden voor die met multinationals die er dan de dienst gaan uitmaken. Het ging hem ook aan het hart dat wel veel aandacht wordt besteed aan interne aangelegenheden, maar dat de buitenlandse aspecten bij de komende onafhankelijkheid nauwelijks aan bod komen.

Mevrouw Haya van Someren (VVD) wil dat goed wordt aangegeven welke banden er in de toekomst zullen moeten bestaan tussen de eilanden. Ze erkent dat de grote landen van vroeger gezorgd hebben voor de grote verschillen tussen de eilanden in de Caribische regio, ook binnen de Antillen. Zelfs binnen het eilandgebied Bovenwinden is een scheiding te trekken tussen St Maarten aan de ene kant en St Eustatius en Saba aan de andere zijde. Zij voorziet voor de overgansfase een statuut per eiland. Die overgangsfase mag voor haar best tien jaar duren. Daar zal zij geen probleem mee hebben. "Het lijkt lang", zei ze, "maar is kort na een ontwikkeling van eeuwen sinds de kolonisatie van de eilanden".

De tegenstellingen tussen de eilanden was Jan Terlouw (D'66) opgevallen. Terwijl op Aruba onafhankelijkheidsliederen gezongen werden, vroeg men op St Eustatius om het eiland vooral niet in de steek te laten. Terwijl tijdens de hoorzittingen de ene groep voor meer deskundige hulp uit Nederland pleit, verwijt een ander dat de Nederlanders trachten hun eigen opvattingen op te dringen. Als positief heeft hij ervaren dat het parlementair-democratische systeem zich aan het versterken is, wat aanduidt dat het systeem er ook zal zijn na de onafhankelijkheid.

OPTIMISTISCH

Jan Pronk (PvdA) richtte zich tot zijn gelijkgezinde sociaaldemocratische bestuurders in het Kabinet- Martina (MAN en MEP) om de kapitalistische elementen in de economische structuur van de eilanden terug te dringen. Hij vond dat de economie momenteel te veel wordt gedomineerd door grote buitenlandse ondernemingen. Hij stelde enkele punten vast en waar speciale aandacht aan geschonken moet worden bij de ontwikkelingshulp. Minder "Nederlandse" procedures toepassen, ombuiging van project- naar programmahulp, prioriteitenstelling wijzigen, relateren van de gelden aan de eigen inspanning (niet naar mate van bezuiniging, maar naar de toename van de inkomsten), ontsluiting "stuwmeer" voor bestrijding armoede, exploitatiekosten verbinden aan investeringskosten als het een verdere verzelfstandiging in de hand werkt, niet vooruit lopen op ontwikkelingen die kunnen komen en zorgen dat de kleine eilanden een maximale eigen weerbaarheid bereiken.

Piet van Zeil (CDA) zei dat de saneringsperiode, door de Gemengde Commissie gesteld op 3 tot 5 jaar, volgens hem wel wat al te optimistisch is. Hij verwacht dat de hele jaren tachtig daaraan besteed zal moeten worden.

STROPDASSEN

Aan het slot van de vergadering werden over en weer nog dankwoorden uitgesproken. De vice-voor-zitter van de Nederlandse delegatie, mevrouw Van Someren, zei dat de Antillen ervan op aan kunnen dat de Kamerleden die op bezoek zijn geweest van de eilanden zijn gaan houden. "Wij zijn uw beste pleitbezorgers in Nederland", zei ze.

De heer Van Zeil, als voorzitter van die delegatie, verklaarde uit te zien naar het bezoek van de Statenleden eind van het jaar aan Nederland "dat wellicht minder zonnig" is. Statenvoorzitter Betico Croes zei heel nadrukkelijk dat de eilanden op een "point of no return" zijn aangekomen waar het zelfrespect ver is doorgedrongen en het besef de overhand heeft genomen dat de eilanden op eigen benen moeten gaan staan.

De twee delegaties wisselden stropdassen uit (uitdrukkelijk niet om elkaar de das om te doen), terwijl de dames als herinnering aan het bezoek een sjaaltje kregen aangeboden.

Drie jaar plaatselijke studiebeurzen: 283 mille

WILLEMSTAD — In de jaren 1977 tot en met 1979 heeft de eilandelijke overheid van Curacao voor 283 mille uitgegeven aan plaatselijke studiebeurzen. Er zijn op het ogenblik niet minder dan 38 eilandelijke leergangen. Het Bestuurscollege heeft dit meegedeeld aan de eilandsraad in antwoord op vragen welke tijdens de openbare vergadering van 13 december werden gesteld. Het toezicht op particuliere cursussen berust bij de minister van Onderwijs; dit gebeurt dus door de directeur van het departement van Onderwijs en de inspecteurs. Binnen het eilandgebied Curacao wordt het toezicht gehouden volgens de ministeriele richtlijnen mede uitoefend door het BC en daartoe aangestelde ambtenaren. Het BC oefent daarnaast ook een gezondheids toezicht uit op alle gebouwen en terreinen waarop voortgezet onderwijs wordt gegeven.

Wat de plaatselijke studiebeurzen betreft meldt het BC, dat er in 1977-1978 36 mille voor werd uitgegeven, in 1978-79 steeg dit tot 129 mille en in 1979-80 daalde het tot 118 mille. In de genoemde periode liep het bedrag voor de AHTS-studie op van 18 mille tot 48 mille; aan plaatselijke studiebeurzen gaf men voor de juridische faculteit in genoemde periode respectevelijk drie - zes - en drie duizend gulden uit; wat de afdeling bedrijfskunde betrof varieerde dit cijfer van vijftien - via dertig tot negen mille; voor de bestuurskunde werd alleen in het nu lopende jaar studiebeurzen verstrekt en wel tot een totaal van zes mille. De studiebeurzen voor de Verpleegstersschool kosten in 78-79 in totaal 48-mille en nu 52.800 gulden. Het BC geeft verder nog een overzicht van het aantal aanvragen voor geldelijke beurzen en van de verschillende eilandelijke leergangen, welke er zo al bestaan.

Sterke YerkeIV

WILLEMSTAD — Als Antilliaanse politici in het nauw worden gedreven, zoals gisteren MEP-leider Betico Croes, dan grijpen ze dikwijls terug op de uitspraak van een PvdA-er van enkele jaren geleden: Als jullie het niet willen, sturen wij jullie de onafhankelijkheid per luchtpost. CDA-er Piet van Zeil moest alweer uitleggen dat die uitlating gedaan is in een bepaalde context, die de heer Croes er niet bij vermeldde. Leo Chance kon dat allemaal niet veel schelen. Hij vroeg zich af of als de zaken zo doorgaan er misschien een mogelijkheid bestond dat de onafhankelijkheid misschien nog eens met de Sterke Yerke IV zou komen.

Geen telefoonverbinding met schepen mogelijk

WILLEMSTAD — Vanwege een nog niet gelokaliseerde kabelstoring is het voor telefoonabonnees voorlopig niet mogelijk telefonisch in contact te treden met schepen op zee. Van LRD-zijde vernam de Amigoe dat het vermoeden bestaat dat de kabel beschadigd is aan de Schottegatweg maar dat het euvel nog niet is gelokaliseerd. Een woordvoerder kon dan ook niet vertellen wanneer de telefoonverbindingen met schepen weer zouden zijn hersteld. Voorlopig zullen de abonnees gebruik moeten maken van het telegrafisch contact met de schepen.

Curacao Radio, aldus een woordvoerder, heeft wel rechtstreeks verbinding met de schepen, zodat eventuele hulp aan schepen in nood in het Caribisch gebied, normaal kan worden voortgezet.

Periode krediet plafond verlengd

WILLEMSTAD — Bij de eilandsraad van Curacao is het ontwerp ingedient tot wijziging van de eilandsverordening van 29 april 1963 "nopens het aangaan van credietovereenkomsten". Volgens deze wet moest het krediet plafond per 1 mei 1979 verlaagd worden van 15 miljoen gulden tot vijf miljoen gulden. Gezien evenwel de spanningen welke zich in de liquiditeitspositie van het eilandgebied Curacao kunnen doen gevoelen is het vooralsnog gewenst het plafond niet te verlagen. Bedoelde artikel moet daarom wel tot 1 mei 1981 daarom met twee jaar verlengd worden, aldus het BC in zijn toelichting.

WILLEMSTAD — Door notaris mr D.M. Senior werd de afgelopen woensdag de oprichtingsakte verleden van de stichting Kiyukas, die belast zal zijn met het beheer en de exploitatie van de vijf huizen die door de Kiwanis Club Curacao zijn gebouwd aan de Cabo Verdeweg. Op de foto het moment van de ondertekening die plaatshad tijdens de wekelijkse lunchvergadering van de Kiwanis in Rust & Burgh. Op de foto zittende vlnr Kiwanis-lid Boy Mendez, voorzitter Leo Lemmens en notaris Senior. Staande vlnr de leden George Leetz, Jules Ilario, Sixto de Windt (onder wiens voorzitterschap het huizenproject werd geentameerd), Rob Willems en Rupert Willems.

Statenlid Frank Elstak (MAN):

Parlementair contactplan moet herzien

WILLEMSTAD — Nadat hij op enkele naar zijn mening negatieve aspecten van het parlementaire bezoek had gewezen, drong het MAN-statenlid drs. Frank Elstak aan op een grondige heroriëntering over het parlementaire contactplan. Hoewel hem dat bij alle collega parlementariers van Nederland en de Antillen in dank werd afgenomen, bleek dat later ook anderen waren die kritische kanttekeningen plaatsten bij de opzet ervan.

Als positieve gevolgen zag de heer Elstak het feit dat de parlementariers elkaar over en weer bij de voornaam noemen na elkaar te hebben leren kennen in de afgelopen weken, en dat de Kamerleden een breder inzicht moeten hebben gekregen in de Antilliaanse problematiek. Als negatief heeft hij ervaren dat de kosten verbonden aan het bezoek, voor dit jaar alleen al geraamd worden op bijna drie ton, wat een gevolg is van de grootte van de delegaties.

Hierop reageerde mevrouw Haya van Someren (VVD) gelijk dat niet te berekenen valt hoeveel positiefs uit dit bezoek zal rollen voor de Antillen. Als een volgend negatief punt noemde de heer Elstak de geringe bezettingsgraad voor de vergaderingen tussen de parlementariers. Piet van Zeil (CDA) beweerde dat voor de Nederlandse collega's steeds een geldig motief aanwezig was (dat kan nog worden betwijfeld - RED). De heer Elstak drong desalniettemin aan op een herorientatie van het contactplan naar vorm, omvang, frequentie en duur. "Ik zeg niet dat we het moeten weggooien, maar wel dat we er de voor- en nadelen van tegen elkaar moeten afwegen", zei hij.

Naderhand bleek ook de heer Poy Werleman (MEP) bezwaar te hebben gehad tegen het tijdstip van het bezoek dat gisteren afliep en ook de heren Betico Croes en Jan Terlouw (D'66) bleken ervoor te zijn het contactplan opnieuw kritisch te bezien. Daarop erkende naderhand mevrouw Van Someren dat het geen eeuwig durend plan is. Zoals bekend staat geprogrammeerd dat de Staten eind dit jaar een delegatie afvaardigen voor een tegenbezoek aan Nederland. Niet bekend is vooralsnog in welke vorm dat zal geschieden en of de nu geuitte kritiek daarin zal meespelen.

Gouverneur Leito na aankonding:

"Datum aftreden vorstin is voor mij verrassing"

WILLEMSTAD — "De datum dertig april was voor mij een verrassing", aldus gouverneur drs Ben Leito in een korte reactie op de aankondiging van het aftreden van Koningin Juliana. Over de mogelijkheid van zijn eigen aftreden kon de gouverneur niets zeggen, omdat hij toch als eersten de Antilliaanse regering en het staatshoofd daarover zal inlichten als het zover is. Hij erkende wel: "Ik heb mijn langste tijd als gouverneur gehad".

De gouverneur was kort geleden nog op dienstreis in Nederland en bezocht in zijn hoedanigheid van plaatsvervanger van de koningin op de Antillen het staatshoofd van het 'Koninkrijk der Nederlanden. Toch kwam voor de gouverneur de datum van haar aftreden als een verrassing, zo verklaarde hij desgevraagd. Hij zei dat iedereen op de Antillen haar een bijzondere vrouw vindt, "groots in haar functie van koningin".

Verder zei hij: "gelukkig zijn de volkeren die haar gedurende zovele jaren als koningin hebben gehad". In een persoonlijke reactie zei hij het een groot voorrecht en een grote eer te hebben gevonden dat hij de vertegenwoordiger van de vorstin in de Antillen mocht zijn.

De gouverneur wilde niet ingaan op de speculaties over zijn eigen aftreden na tien jaar als gouverneur te hebben gediend. Hij kon slechts melden dat hij geen ontslagbrief heeft ingediend bij de koningin.

De heer Japa Beaujon, die regelmatig contact onderhoudt met leden van het Koninklijk Huis verklaarde dat hij de aankondiging wel dit jaar had verwacht, maar niet in april, doch tegen september. Hij vond dat de koningin hiermee opnieuw bewees een wijze vrouw te zijn die op het juiste moment haar beslissing neemt. Ze heeft de troonopvolging de afgelopen jaren geregeld en geeft het heft over op een moment dat prinses Beatrix daar goed op voorbereid is.

In de vergadering van de Staten met de Nederlandse parlementariers sloeg het nieuws van de aankondiging in als een bom. Geen van de politici was daar tevoren van op de hoogte gesteld. Toch kwam niet voor iedereen het nieuws als een volstrekte verrassing omdat het al geruime tijd in de lucht hing. Statenvoorzitter Betico Croes zei dat de herinneringen aan Koningin Juliana prettig zijn en dat zij aan de wieg heeft gestaan van het Statuut. Hij verwacht dat prinses Beatrix een moeilijke periode tegemoet gaat als nieuwe vorstin van het Koninkrijk en dat zij uiteindelijk ook de onafhankelijkheid van de Antilliaanse eilanden zal bekrachtigen.

Opnieuw wordt nu op de Antillen de vraag gesteld wanneer koningin Juliana de eilanden zal bezoeken. Het is inmiddels al vijftien jaar geleden dat ze voor het laatst op bezoek is geweest. Vanwege de politieke ontwikkelingen is er steeds iets tussen de plannen voor een nieuw staatsiebezoek gekomen. Er wordt rekening gehouden met de mogelijkheid dat zij na haar aftreden mogelijk dit jaar nog naar de Antillen komt. Aan de andere kant ook geredeneerd worden dat zij daarmee zal wachten om haar dochter niet in haar schaduw te laten optreden. De kans echter dat prinses Beatrix vlak na haar ambtsaanvaarding naar de Antillen komt moet worden uitgesloten. In haar redevoering zei de koningin dat de voor dit jaar gemaakte afspraken herzien moeten worden. Toch zal over niet al te lange tijd een bezoek van de nieuwe koningin te verwachten zijn.

Pleidooi voor ombouw ANP tot persbureau Antillen

WILLEMSTAD — Het Statenlid Edsel "Papy" Jesurun heeft een lans gebroken voor ombouw van het huidige ANP-kantoor tot een eigen Antilliaans persbureau. In een korte nota die hij verstrekte aan de Nederlandse parlementariers heeft hij gewezen op het grote belang van een Antilliaanse persbureau opgezet naar wens en noodzakelijkheid van de plaatselijke gemeenschap.

Dat persbureau zal zich niet alleen meer moeten bezighouden in de landstaal, maar ook meer dan het ANP momenteel doet, werden aan de lokale nieuwsgaring. Het meest voor de hand liggende is dat de ANP-faciliteiten worden overgenomen bij de ombouw tot een eigen persbureau, nadat op de Antillen in mediakringen afspraken zijn gemaakt over doel en organisatie van het bureau. "Daarna is het de taak van onze parlementen te zorgen dat steun en bijstand worden verleend waar dat gewenst en noodzakelijk wordt geacht", schreef het Statenlid. Hij vindt een constante en goede informatiestroom "onmisbaar en van elementair belang" voor een volk op weg naar de onafhankelijkheid.

Sardines and pilot-fishes

WILLEMSTAD — Het PPR-Kamerlid Henk Waltmans wees gisteren opnieuw op het gevaar voor een versnippering van de Antillen. "Sardines cannot swim with the sardines", zei hij en doelde op de noodzaak van nauwe samenwerkingsbanden in het belang van de vrede en veiligheid van de zes eilanden. Statenlid Leo Chance (DP-Bovenwinden) was het niet eens met die vergelijking, vooral niet omdat de eilanden van de Antillen "sardines" genoemd werden. Sprekend in elk geval namens de Bovenwinden merkte hij op: "Sharks always swim met the pilotfishes", die de voedselresten van de haaien voor hun rekening nemen.

Met auto winkeldeur ingereden

WILLEMSTAD — Met een auto heeft men in de afgelopen nacht een grote glazen deur ingereden van El Louvre aan de Fokkerweg. Toen men eenmaal binnen was, heeft men er enige dozen met gestolen goederen in gezet en vertrok men met de buit en de auto. De buit bestaat uit radio casettes, video-tapes en zogenaamde boosters. De waarde van de buit bedroeg ongeveer zesduizend gulden.

Leverings-akkoord van Shell en Maraven

WILLEMSTAD — Shell Curacao en de Venezolaanse maatschappij Maraven zijn een levering van ruwe olie overeengekomen. Dat vermeldt de Curacaose olieraffinaderij in een persbericht.

Aan de overeenkomst zijn "intensieve onderhandelingen" voorafgegaan zoals Shell meldt. Maraven is een dochteronderneming van het staatsoliebedrijf Petroven. Afgelopen dinsdag werden de besprekingen afgerond met een akkoord over een contract voor levering van ruwe olie aan Shell. Gedurende achttien maanden vanaf 1 januari dit jaar zal Maraven per dag 140.000 barrel ruwe olie ontvangen. Beide partijen kunnen om de zes maanden verzoeken de voorwaarden in het contract te herzien. Shell Curacao vervoegt daar nog aan toe dat gezien de contract-voorwaarden en de ontwikkelingen van de prijs van de ruwe olie ten opzichte van de prijzen van olie-producten van dien aard zijn dat "shell Curacao NV's toekomstige resultaten onder zware druk zullen komen te staan".

Allerwegen weemoed met aftreden van de koningin

DEN HAAG — Al vroeg in de middag ontstond in de Tweede Kamer een wat zenuwachtig sfeertje toen het gerucht de ronde deed dat koningin Juliana 's avonds haar aftreden bekend zou maken. Al bij aankomst op het parkeerterrein bij het Kamergebouw konden de Kamerleden van de parkeerwachter vernemen dat de koningin op de buis zou verschijnen. Naarmate de middag vorderde bereikten allerlei aanwijzingen het parlement die erop duidden dat er niet langer sprake was van een gerucht. De datum van 30 april was rond drie uur gemeengoed geworden. Als datum van inhuldiging van koningin Beatrix werd 6 september genoemd, maar dit gegeven is niet de waarheid.

De Rijksvoorlichtingsdienst zweeg in alle talen. Het best bewaarde geheim van de laatste jaren was bij de RVD niet bekend. Dat zei men althans.

Van de vele en velerlei commentaren, die de aankondiging ontlokte, laten wij er enkele volgen:

VICE-PREMIER WIEGEL: Koningin Juliana heeft door de wijze, waarop zij het Koningschap heeft vervuld, de liefde van ons volk verworven. Wij allen zijn koningin Juliana diep zij voor ons land en volk heeft gedaan en nog doet. Wij zien met vertrouwen uit naar de komst van onze nieuwe koningin, van wie wij weten hoe goed zij zich op haar komende taak heeft voorbereid. Koningin Juliana, onze komende koningin Beatrix en hun gezinnen wensen wij voor de toekomst alle goeds".

KOEKOEK (Boerenpartij) had gisteravond weinig te zeggen op de troonsafstand. De koningin is oud en wijs genoeg om zo'n beslissing te nemen, aldus Koekoek, die het tóch wel een klap vond. Koekoek meent, dat Juliana haar beslissing op de juiste tijd heeft genomen. Beatrix is al 42, en als zij nog eens koningin moest worden, werd het wel tijd, aldus Koekoek.

VAN DER SPEK (PSP) tegenstander van de monarchie, vindt dat koningin Juliana zich altijd netjes heeft gedragen. Zij heeft alleen wat te ruim gebruik gemaakt van haar bevoegdheid tot gratieverlening, met name in het geval van de oorlogsmisdadiger Lages. Van der Spek vond het overigens niet de moeite waard officieel commentaar te verstrekken op de troonsafstand, eigenlijk is die niet belangrijk. De pacifist is ervan overtuigd, dat presidentsverkiezingen in Nederland niets uithalen.

Tot nu toe zou dan Juliana [illegible] zijn en straks [illegible] Beatrix worden. Naar zijn opvatting heeft koningin Juliana ook een wat ruime hand gehad in het vacuum rond de vraag wie bij een kabinetsformatie minister-president moet worden. Ik denk dat daarin weinig verandering zal komen als Beatrix de troon overneemt.

BIESHEUVEL: In de periode van koningin Juliana is de afstand tussen ons vorstenhuis en ons volk veel kleiner geworden. Ik denk dat we over haar periode mogen spreken als over een stuk democratisering van het koningschap. Biesheuvel noemde het waardevolle van de nu bijna afgesloten periode, dat de koningin in scherpe mate haar rechten heeft gekend, haar plichten, maar ook in scherpe mate haar beperkingen als constitutioneel vorstin. Voorzover ik prinses Beatrix ken, denk ik dat ze met hetzelfde plichtsbesef als haar moeder straks onze nieuwe koningin zal worden en ik hoop - als ik die wens zou mogen uitspreken - dat ze hetzelfde scherpe ontwikkelde constitutionele besef heeft als haar moeder. Het waardevolle van de constitutionele monarchie noemde Biesheuvel dat in een politiek verdeeld land als Nederland in de functie van de monarchie een stuk continuïteit is vertegenwoordigd. Het zou best eens kunnen zijn dat de koningin een matigende invloed kan hebben.

LEO JANSEN (PPR): Het gaat puur langs me heen. Ik zit er niet zo mee. Jansen vindt de troonswisseling niet zo belangrijk. Een officieel PPR-standpunt is dit niet. Hij wilde alleen zijn persoonlijke mening kwijt, omdat er in de PPR niet over is gedacht.

RIA BECKERS (PPR-fractieleidster): Beatrix krijgt het niet gemakkelijk haar moeder op te volgen. Mevrouw Beckers zei, dat koningin Juliana een bijzondere, goede en wijze koningin voor ons land is geweest, ook in vele moeilijke momenten. Wij gunnen haar van harte wat meer rust.

LUBBERS: (CDA-fractievoorzitter): Respect, dankbaarheid, heimwee nu al, en vertrouwen, die gevoelens tuimelen over elkaar bij de verklaring van koningin Juliana. Juliana dwong respect af, niet door afstandelijke deftigheid maar wegens haar natuurlijk gezeg, door haar directe en integrere wijze van optreden. In de meer dan 30 jaar van haar regering hebben zich maatschappelijke veranderingen voltrokken. Zij heeft vele daarvan mede gedragen, zelfs bevorderd. Lubbers ziet de komst van Beatrix met vertrouwen tegemoet. Hij is blij, dat zij de zware taak van koningin wil aanvaarden.

PRESIDENT FERRIER [illegible] Suriname verklaarde diep getroffen te zijn door de aankondiging van koningin Juliana af te zullen treden. Vooral door de wijze waarop het gebracht werd. Hij zei hoge waardering te hebben voor de wijze waarop koningin Juliana steeds Suriname ter harte genomen heeft. Over prinses Beatrix zei hij, dat ze bij haar eerste bezoek aan Suriname in 1953 van de Surinamers de bijnaam kreeg van "prinses glimlach". Bij volgende bezoeken, onder andere bij het zelfstandig worden van de republiek Suriname, is weer gebleken hoe zeer zij met ons samen voelde en hoe geliefd ze ook is bij het Surinaamse volk.

Smith verbruit het bij Muzorewa

SALISBURY — De oproep van ex-premier Ian Smith van Rhodesie gericht tot de zwarte bevolking, om bij de komende verkiezingen in Rhodesie liever op Joshua Nkomo dan op Robert Mugabe te stemmen, is bij bisschop Muzorewa niet goed gevallen. Muzorewa noemde het ongelofelijk en dom dat Smith zich niet voor hem, maar voor de guerrillaleider sterk maakt.

Een woordvoerder van de partij van Nkomo zei naar aanleiding van de uitlating van de ex-premier: „We hebben Smith niet nodig". Een functionaris van de partij van Robert Mugabe verklaarde dat nu iedere mogelijkheid voor een coalitie met de blanken uitgesloten is.

Robert Mugabe maakte bekend dat twee blanken, die zijn troepen krijgsgevangen hadden gemaakt en die in Mozambique gevangen werden gehouden, inmiddels zijn vrijgelaten. Op een persconferentie vertelde Mugabe dat voor zover hij wist zijn manschappen geen andere blanke krijgsgevangenen hebben. De twee vrijgelatenen zijn een Rhodesier en een Zuidafrikaan.

NASA bestelt tweede Spacelab

PARIJS — De NASA heeft een koopovereenkomst ondertekend voor de aanschaf van een tweede ruimtelaboratorium Spacelab, dat 144 miljoen dollar kost en onder leiding van het Duits-Nederlands concern VFW Fokker/Erno is ontwikkeld. Het moet tussen oktober 1981 en april 1984 worden geleverd.

De eerste vlucht van een Spacelab is door de moeilijkheden met de ruimteveer Spaceshuttle vertraagd en zoals het er nu voorstaat zal het pas in april 1982 met een Amerikaanse en een Nederlandse geleerde omhoog gaan. Bij de vervaardiging van het ruimtelaboratorium zijn 40 firma's uit tien landen betrokken, West-Duitsland, Belgie, Denemarken, Spanje, Frankrijk, Italie, Nederland, Engeland, Zwitserland en Oostenrijk.

Robert Jan Kors
en
Arlene Valerie Oehlers
hebben de eer U, mede namens wederzijdse familieleden, kennis te geven van hun voorgenomen huwelijk.
De voltrekking van het huwelijk zal plaats vinden op vrijdag 15 februari 1980 om 14.15 uur in het gemeentehuis te 's-Graveland.
De inzegening door ds. E. H. Kalkman zal geschieden ten huize van de bruid.
Receptie van 17.00 tot 18.30 uur in „De Hoefslag", te Bosch en Duin.
Januari 1980
Laren N.H., Hoefloo 13
Hilversum, Johan Geradtsweg 43
Toekomstig adres: Hoefloo 13, Laren N.H.
Gelieve dit als een persoonlijke kennisgeving te beschouwen.

AGENDA ARUBA

LOSSE NUMMERS op Aruba dagelijks verkrijgbaar bij:

ORANJESTAD: Zepp Wever, Ingrid, La Fama, Popular, Piet Sodafountain.

SAN NICOLAS: Nicolas Store, De Wit Stores in Aruba Caribean- en Sheratonhotel, Van Dorp in Americana en Holiday Inn drugstore.

Kantooruren: 08.00-12.00/14.00-17.30 uur; zaterdag gesloten.

Telefoon: 24333, 24334, 24335. Voor spoedgevallen na kantoortijd: 21639, 22316, 22950.

Bankrek. nr.: 248-1 Barclays bank.
Taxicentrale: 24 uur per dag, tel.: 22116 of 21604.

POLITIE: 24555
ALARMCENTRALE: 24255.

BIOSCOPEN
ORANJESTAD: Boulevard: 20.30 Magic (18 jr); 24.00 The man who felt to earth (18 jr). Rialto: 20.00 Love and bullets (18 jr); 22.30 Kill baby kill (18 jr).
BALASHI: Drive in: 20.30 en 24.00 Convoy (14 jr).
SAN NICOLAS: Principal: 20.30 Breaker, breaker (14 jr); 24.00 Love in Bangkok (18 jr).

BOTICA'S: Oranjestad: Aruba, tel.: 21081; San Nicolas: San Nicolas, tel.: 45712.

WACHTREGELING DOKTOREN: Oranjestad, Sta Cruz, Paradera en Noord: dokter B.A.R. Heinze, Bachstr. 3, tel.: 24783. San Nicolas en Savaneta: dokter E. Westrate, Spaans Lagoenweg 15, tel.: 47290.

WIT GELE KRUIS: Oranjestad: tel.: 23168; Noord: tel.: 23425; Sta Cruz: [illegible] tel.: 28288; Savaneta en Brazil: tel.: 47020; San Nicolas: tel.: 45906; Tijdens kantooruren: Dakota, Patiastraat 27, tel.: 24444.

ARUBA JAYCEES
20.00 uur vergadering - Aruba room, Sheraton hotel.

WEEKEINDEDIENST tandarts t/m maandag 08.00 uur gelieve telefoniste dr Horacio Oduber ziekenhuis op te bellen, tel.: 4300.

DIVERSEN
FLIGHT INFORMATION CENTER: dagelijks geopend van 07.00-20.00 uur; na 20.00 uur informaties via verkeerstoren.

ARUBA SECRETARIES ASS.:
20.00 uur voorlichtingsavond - Holiday Inn.

LEZING:
20.00 uur in de studiezaal van de Openbare Bibliotheek (spreker: de heer Ramon Todd-Dandaré; ond.: over Antilliaanse en Caribische literatuur).

SPORT
EAGLE CLUB BANEN
19.00 uur Schlitz team-tennis tournament.
SOFTBAL: 20.00 uur Aldo vs Const. Equipment - Wilhelmina stadion.

TELEARUBA: 17.00 Little people; 17.30 Spencer Pilots; 18.15 Cartoons; 18.30 Eng. nieuws; 18.45 noti-deportivo; 19.00 telenovela: Triangulo; 19.30 Cocktail musical (live); 20.00 telenoticias; 20.30 Maude; 21.00 Hawaii Five-O; 22.00 Sanford & Son; 22.30 Wrestling.

Taxi-cooperatieve: geen sprake van belediging

ORANJESTAD — Naar aanleiding van berichten dat het tijdens het gesprek tussen bestuur van Taxichauffeurs cooperatieve en gedeputeerde Nel Oduber nog al erg "verhit" aan toe was gegaan reageerde de voorzitter van de cooperatieve van taxi-chauffeurs, dat duidelijk de standpunten van de taxies naar voren werden gebracht en dat er geen sprake is van belediging of gebrek aan respect.

Wanneer de vraag gesteld wordt of er in de Aruba bus company een of meer handelaren op Aruba geld hebben gestoken, dan is dat gewoon een vraag waarop wij antwoord willen hebben. Dat gedeputeerde Oduber zich door een dergelijke vraag beledigd gevoeld vond de voorzitter van de Taxibond geheel onjuist.

Ged. Oduber bevestigde later dat inderdaad deze vraag gesteld werd dan dat daar duidelijk op geantwoord werd dat geen enkele handelaar op Aruba betrokken is bij het busproject.

Bijzonder duidelijk stelde ged. Oduber dat het onmogelijk is om aan het verzoek van de taxichauffeurs te voldoen dat de helft van het transport dat door De Palm tours wordt uitgevoerd in handen van de taxi-cooperatieve komt. De gedeputeerde verklaarde zich wel bereid om met de Palm-tours te praten wat eventuele mogelijkheden zijn.

Tijdens Telenoticias heeft de directie van De Palm-tours gisteravond een duidelijke uiteenzetting gegeven van zijn bedrijf en positie dat door hard werken verkregen werd. De heren Malmberg en Richardson zijn jaren geleden in het klein begonnen en hebben thans meer dan 100 man personeel in dienst, van wie 85 gehuwd is.

De payrol van het bedrijf bedraagt jaarlijks meer dan een miljoen gulden. Daarnaast heeft De Palm tours grote bedragen uitgegeven voor het leggen van contacten in het buitenland - verleden jaar anderhalve ton. Regelmatig verblijven de directieleden in de Verenigde Staten, Canada en andere gebieden om propaganda voor Aruba te maken en de mogelijkheden die De Palmtours biedt bij tours en bezoeken aan Aruba. Verleden jaar werd voor taxis op Aruba ruim zestig duizend gulden betaald.

De heren Malmberg en Richardson hebben toen zij het bedrijf jaren geleden van Wichi de Palm kochten het geheel ieder jaar weer uitgebreid en dagelijks kan men de bussen over het eiland zien rijden. Dat is iets wat men natuurlijk zo maar niet eventjes prijs gaat geven. Integendeel nog steeds wordt getracht meer toeristen naar Aruba te brengen, waarbij De Palm-tours een positieve inbreng heeft. Ook zouden de taxi-chauffeurs niet tevreden zijn dat Hertz car rental de personen die een auto willen huren gratis van het hotel afhaalt en naar de Hertz car rental brengt waar zij hun auto dan krijgen. Gedeputeerde Oduber zegde toe ook deze zaak te zullen bekijken.

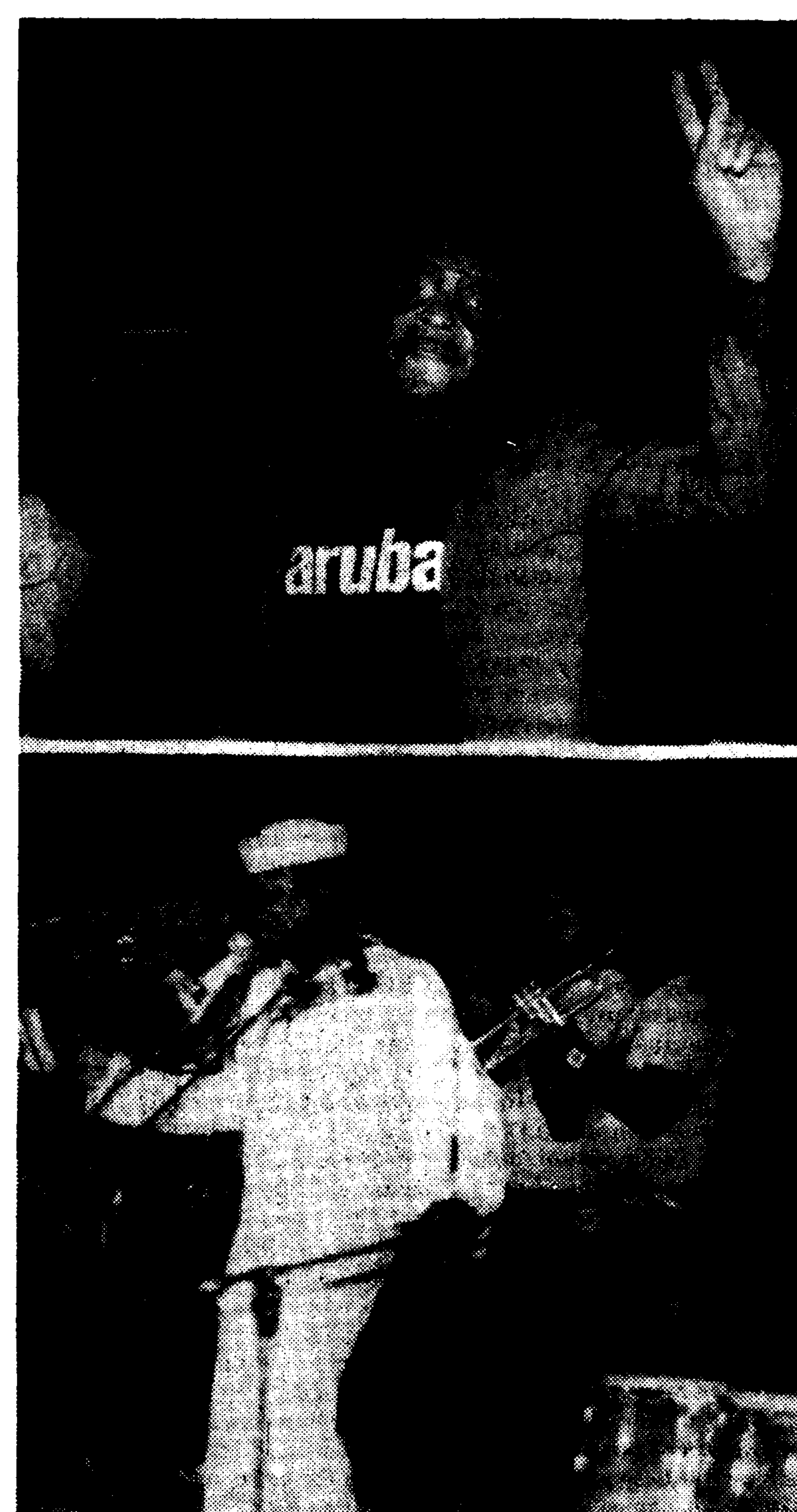
Oduber stelde tijdens het gesprek met de taxichauffeurs dat het Bestuurscollege nimmer particulier initiatief zal boycotten, maar dat er wel een behoorlijk openbaar vervoer op het eiland moet komen. De bussen rijden nu op reeds lang bestaande routes terwijl zij ook ingezet worden om hotelpersoneel - dat reeds jarenlang via de FTA om vervoer schreeuwt vooral als zij 's avonds laat naar huis moeten - te vervoeren. Destijds hadden de taxichauffeurs vijf vergunningen voor bussen voor vervoer van toeristen, zij hebben deze vergunningen aan anderen overgedaan. Aldus ged. Oduber.

Oranje vereniging

Aruba heeft weemoed

ORANJESTAD — De voorzitter van de Oranje Vereniging Aruba Jos van der Schoot heeft gisteravond in een telegram aan gouverneur drs BM Leito verzocht om de koningin te laten weten " dat wij op Aruba met respect doch ook met weemoed kennis hebben genomen van haar besluit om af te treden. Wij spreken ons vol vertrouwen uit in onze nieuwe koningin", aldus het telegram van de Oranje Vereniging aan de gouverneur.

De Oranje Vereniging Aruba werd in februari 1948 opgericht en heeft al de jaren dat koningin Juliana aan het bewind was de activiteiten rond Koninginnedag georganiseerd, waarvoor door het eilandgebied steeds een jaarlijkse royale subsidie ter beschikking werd gesteld.

SAN NICOLAS — Een volledig uitverkocht Lago sportpark te San Nicolas heeft gisteravond genoten van de nieuwe aflevering van het Calypso festival. De zes zangers vulden het programma dat pas om half drie vannacht was afgelopen. Calypso koning en roadmarch king werd dit jaar Migthy Reds (Irvin Hazel) met zijn calypso Arubian names en zijn roadmarch This is the way we gone jump. Hij tras op met de band S United. Tweede werd Lord Gramms en derde de calypso koning van verleden jaar Lord Boxoe. De foto's geven een beeld van de huldiging en het optreden van de winnaars.

Britse oorlogsschepen bezoeken Aruba

ORANJESTAD — De twee Engelse oorlogsschepen Rhyl en Blue Rover brengen vanaf vandaag tot en met de vijfde een bezoek aan Aruba.

Het bezoek wordt besloten met een oefening op 6 februari, waarbij tevens deelneemt het vliegkampschip hms Hermes. Op deze dag zullen vanaf zee met behulp van helikopters mariniers worden in- en uitgevlogen in de nabijheid van Alto Vista.

Op 7 februari zullen de Engelse schepen wederom het ruime sop kiezen, terwijl de Nederlandse mariniers in de omgeving van de noordkust blijven dooroefenen tot 8 februari. Na de aankomst vanmorgen heeft de commandant van hms Rhyl zijn opwachting gemaakt bij gezaghebber Frans Figaroa, terwijl vanavond van acht tot tien aan boord van hetzelfde schip een ontvangst voor genodigden wordt gehouden.

Morgenochtend van acht tot twaalf vinden sportwedstrijden plaats in de marinierskazerne Savaneta, terwijl van half drie tot vijf uur 's middags de hms Rhyl als gastheer optreedt voor veertig kinderen van Casa Cuna.

Op zondag zijn beide schepen van twee uur tot half vijf in de middag open voor het publiek, terwijl maandagmiddag van twee tot vier de schoolkinderen in groepsverband de schepen zullen bezoeken.

Remitido

Reina

PA MEDIO DI E telegram aki mi ta protesta fuertemente riba e manera cu reina infantil di Aruba a tuma lugar, pasobra tur hende a mira cu nan wowo, kitando e reina di Paradera afo, ainda tawatin tres (3) otro reina mucho mas bunita cu e reina eligi. Nan ta: reina di Tuti Fruti, reina di Santacruz, reina di SanNicolas. Pa e motibo di tantisimo abuso nan cu tur hende ta masha mal contento. Pa e motibo aki, ni e reina di Paradera ni e grupo di 235 muchanan cu mester a bai tras di e carosa di Paradera, lo no participa mas den paradanan, ni na SanNicolas, ni na Playa. Pasobra si ta Playa so tin placa pa saca nan reina, laga Playa so bai den carnaval.

Pasobra mi ta puntra mi mes ta e huradonan ta asina malo of ta paga nan a paga nan? Pasobra tur hende por a mira con un fanatico di e reina eligi a bai papia cu e huradonan poco promer cu e elecsion a tuma lugar.

Mi ta pidi prensa pa puntra e otro 12 reina nan ken nan ta kere cu mester a sali. Mi tin sigur cu nan ta contra esun cu a sali. Sigi asina, carnaval di Aruba lo bai hopi atras. E ta atrasa hopi caba. Awor mas pio ainda? Nan lo mira e resultado diadomingo awor ora nan mira con chikito e carnaval lo bira, pasobra tin muchu abuso ta sosode. Pesei Aruba nunca no por jega leu, abuso ta kabando cu nos carnaval. Mi ta pidi e hurado nan pa revisa nan lista di votasion un biaha mas. Pidi Milo nan pa boso wak si no tawata tin conkelmentu. Pasobra ami no por kere cu bosonan ta di e ciego ei.

J.A. CROES

NB: SAC-voorzitter Milo Croes verklaarde naar aanleiding van deze kritiek dat ieder ouder wil dat hun kind gekozen wordt, maar dat uiteindelijk de jury beslist. Het feit, dat de uitverkiezing door het publiek met grote instemming werd ontvangen, bewees nog eens dat de jury een goede keuze deed. De heer Croes betreurde dit soort protesten waarmede het Arubaanse carnaval geen goed wordt gedaan.

Het is een slecht voorbeeld voor de jeugd omdat de kandidate die men graag gezien had - in dit geval de dochter van inzender - niet uitkomt en men zo gaat reageren. Of Paradera niet aan Jeugdcarnaval meedoet, waarbij de vraag gesteld kan worden of inzender kan spreken namens Paradera, wist de heer Croes niet, de SAC werd niet op de hoogte gesteld. Indien dat officieel wordt meegedeeld dan komt de runner-up aan bod.

Mighty Reds winnaar van calypso roadmarch-titel

SAN NICOLAS — Mighty Reds (Irvin Hazel), de favoriet van het publiek, is vannacht op overtuigende wijze winnaar geworden van de calypsonian en roadmarch-wedstrijd. Met zijn nummers Aruban names (voor Calypsonian) en This is the way we goin jump (roadmarch), onttroonde hij de winnaar van de laatste jaren Lord Boxoe, die de derde plaats kreeg toegewezen.

Lord Gramms eindigde met Boxoe take off your crown op de tweede plaats.Bij de aanvang van het programma werd een minuut stilte gehouden voor de overleden moeder van de veelvoudige calypso-koning young Quick Silver.

De calypsonian contest 1980 begon ook gisteravond- zoals gewoonlijk anderhalf uur te laat en het was tegen half drie in de ochtend dat de strijd, waaraan zeven calypsonians deelnamen, beslist was. Het was tijdens het optreden van Mighty Reds direkt te merken dat de titel van dit jaar naar andere dan de bekende Lord Boxoe zou gaan. De twee nummers van Mighty Reds sloegen meteen in bij het publiek alsmede de sublieme begeleiding van de United band.De aktiviteiten begonnen met het optreden van Lord Baba, die hoewel beter dan voorgaande jaren, met zijn Adolf burned again verre van een kans maakte op de eerste drie titels. Vervolgens maakte Lord Gramms een voortreffelijke comeback met zijn nummers Boxoe take of your crown (voor calypsonian) en Ding Dong bell (voor roadmarch). Debutant Lord Vamp had evenals Baba geen schijn van kans met zijn Jamming on. In de combinatie Grupo Maya/the invaders had hij echter een heel goede begeleiding in de rug. Lord Cat, eveneens een debutant, presteerde het om in een lijnkist op te komen om zijn nummers Dead man coming en Wash and cook ten gehore te brengen. De blinde calypsonian Lord Push push kwam ditmaal beter voor de dag, doch niet voldoende om een van de ere-plaatsen te behalen. Zijn nummers waren The mysterious chicken en Careless suzy.

Het grote publiek kwam met het volgende optreden van Mighty Reds pas goed in beweging. Het nummer Aruban names sloeg meteen in bij het publiek, vooral de wijze waarop Mighty Reds bekende Arubaanse namen - varierend van Titichi Croes naar Betico Croes en van Juan Kock tot zelfs Mai Kock- voor de microfoon bracht. Ook met zijn roadmarch-nummer this is the way we going jump bestond geen twijfel dat Mighty Reds de grote winnaar zou worden van beide titels. Lord Boxoe maakte hierna - vergeleken met ander jaren - geen grootse indruk, vermoedelijk omdat ook hij had gezien dat Mighty Reds de harde noot van de avond was. Boxoe's nummers waren ditmaal Village Plantin(voor calypsonian) en Jenny, come brush me (voor roadmarch). Bij de bekroning van Mighty Reds als de nieuwe calypso-koning van Aruba, was reeds het merendeel van het publiek vertrokken, vanwege het late uur.

Ingezonden

Is er verschil

Met genoegen las ik Uw kommentaar "VINGER - OEFENING VOOR RTC" van gisteren (31-1-1980), vooral de opmerking van de heren Lourens en de Paula die U citeerde, trok mij aan. Gaarne ter verduidelijking, hier het standpunt van MAN (Hr.Lourens/zie "Amigoe" d.d. 11-1-1980) en van de NVP-U:

- "MAN spreekt zich uit voor een opbouw van een Nieuw Antillen vanuit de basis van de eilandelijke zelfstandigheid".
- "De NVP-U opteert voor een onafhankelijk Curacao (dus een eilandelijke onafhankelijkheid!) en vanuit die eilandelijke onafhankelijkheid' bereid om met de andere eilanden een nieuwe samenwerkingsvorm op te bouwen.

Volgens v. Dale Groot woordenboek is er geen verschil tussen eilandelijke zelfstandigheid en eilandelijke onafhankelijkheid. Maar toch had ik van de onderwijzer/politicus Lourens willen vernemen wat hij precies met die eilandelijke zelfstandigheid bedoelde.

R.F. ISEBIA

De lucht in

ORANJESTAD — Een omroeper van Voz di Aruba wilde gistermiddag door de telefoon een nieuwsuitzending verzorgen in verband met het aangekondigde aftreden van de koningin. In zijn haast draaide hij echter het nummer van het reisburo Aldo. Toen hij de heer Horacio Oduber vroeg — menende dat hij Voz di Aruba aan de lijn had "Kan ik de lucht in", antwoordde de heer Oduber zonder aarzelen: "Bij ons kunt U met een goedverzorgde luchtreis zeker de lucht in, maar met nieuwsuitzending kan ik U niet helpen".

—IN DE H. HARTSCHOOL vindt morgenavond de verkiezing plaats van de districtskoningin van Savaneta. De vier kandidaten zijn: Vilma Croes, Pansy Lopez, Beatrix Hoek en Livia Maduro.

— DE VOOR VANAVOND in het Lago Sport Park geprogrammeerde internationaal calypso show zal geen doorgang vinden. De SAC schrijft het niet doorgaan van de show aan omstandigheden buiten haar bereik.

VAN DE STICHTING Arubaans carnaval wordt vernomen dat de heer Oiky Posner van Licores Aruba ook dit jaar gratis Amstel Bier en Malta zal schenken aan groepen die deelnemen aan de kinder- en grote carnaval parade in Oranjestad.

Er wordt maximaal vijf kratten per groep gegeven, waarbij de groepen met hun eigen lege flessen en kratten moeten komen. Zo niet, dan wordt hun de lege flessen en kratten in rekening gebracht.

Volleybaltoernooi voor scholen

ORANJESTAD — Het jaarlijkse schoolvolleyballtoernooi georganiseerd door de schoolsportcommissie, gaat morgenochten negen uur van start. Gespeeld zal worden op de banen van het Colegio Arubano en van het Lago Sport Park. Het toernooi wordt op 9 en 11 februari vanaf negen uur voortgezet op voornoemde banen.

Twintig geiten doodgebeten

SAN NICOLAS — Een cunucu-houder te Butucu deelde de recherche mede dat vier honden niet minder dan twintig van zijn geiten hadden doodgebeten.

De man verklaarde dat toen hij 's morgens vroeg bij zijn cunucu aankwam, de honden nog aanwezig waren. Met zijn jachtgeweer schoot hij één van de honden dood, terwijl de anderen op de vlucht gingen.

Hierna pas ontdekte hij de doodgebeten geiten die voor hem een verlies betekent van tweeduizend gulden. De recherche is aan het uitzoeken of deze honden een eigenaar hebben.

Commentaar

Positief

NU VANMIDDAG — wanneer de parlementariers via Aruba naar Nederland terugkeren — het bezoek ten einde loopt is het tijd om de balans op te maken. Een eerste indruk is dan — ondanks enkele schoonheidsfoutjes, een positieve. Positief omdat deze parlementaire delegatie zich er zeker niet met een "jantje van Leiden" hebben afgemaakt — het geen we op Aruba van nabij meemaakten. Daarnaast werd veel van onze zon, stranden en natuur genoten.

Het programma was overladen vol, tijd om te acclimatiseren was er niet bij en men heeft veel vergaderd, veel gesproken en geluisterd, zowel in de officiele zittingen als privé daarbuiten. Als men in Nederland zegt dat deze parlementariërs hier een leuke vacantie gehad hebben, dan is dat zeker niet een juiste taxatie van wat er in deze drie weken is gedaan. Waarschijnlijk zullen de meesten er wel naar uitzien om hier ook nog eens gewoon één of meer weken te komen uitblazen en genieten van alles wat de Antillen aan mensen die maandenlang nauwelijks zon zien, te bieden heeft.

Positief werkt zo'n bezoek ook omdat de collega parlementariers hier - zowel op eilands als op landsniveau - eens kunnen zien hoeveel zinnigs er te zeggen is over allerlei aspecten van onze samenleving en toekomst en hoe weinig daarvan in onze parlementaire bijeenkomsten terecht komt. Alles is even op een veel hoger plan komen staan. Iemand die de radiouitzendingen gevolgd heeft, kon direct constateren wat een verademing dit was. Weg dorpspolitiek, weg eindeloos gezwam en weg met het op de man spelen. Als onze volksvertegenwoordigers (sters) dit niveau zouden kunnen handhaven, dan zouden veel meer particuliere verenigingen en stichtingen er vrede mee hebben, dat ook hun beleid uit de beslotenheid van de vergaderzaal naar het publieke forumveld van het parlement zou worden verplaatst, zoals mevrouw Jabaay in de discussie over het cultule en welzijnswerk suggereerde.

Het aanhouden van een tijdschema is ook een positieve zaak die navolging verdient. Voor sommigen lastig maar met de nodige soepelheid toegepast zeker zinvol en positief. Op dit punt zijn Nederlanders natuurlijk wat precieser dan Antillianen en van de weeromstuit gingen de gastheren Antilliaanse statenleden soms wat ver om de Nederlandse gasten te plezieren. Dat was dan een van de schoonheidsfoutjes: als voorbeeld moge dienen de hoorzitting met de Arubaanse Kamer van Koophandel en Ver. voor Handel en Industrie. Daar was al teleurstelling omdat het op het laatste moment van bespreking van een uur in een hoorzittng van drie kwartier werd veranderd, waardoor iedereen in tijdnood raakte en belangrijke vragen niet meer beantwoord konden worden omdat voorzitter Betico Croes geen minuut langer gaf dan de vastgestelde tijd; in feite korter omdat de zitting door te laat arriveren van de parlementariërs iets te laat was begonnen. Met iets meer soepelheid zouden de parlementariërs antwoord op hun vragen hebben kunnen krijgen en beter géinformeerd zijn vertrokken.

Als geheel mag dit bezoek zeker als zeer nuttig worden gezien. Het gaat hier immers om de mensen die in de Kamers in Nederland moeten reageren op de voorstellen die minister Van der Stee aan de Kamers ter beoordeling voorlegt. Daar moet een zinnig antwoord op gegeven kunnen worden en als er één ding zeker is dan is het wel dat je wat de Antillen betreft "er geweest moet zijn om erover mee te kunnen praten" Je kunt nog zoveel rapporten gelezen hebben, als je er niet geweest bent, als je niet uitvoering met Antillianen zelf hebt gepraat en gezien hebt hoe ze leven en wat ze denken, dan is het zeer moeilijk zo niet onmogelijk om te beoordelen of de koers die door Minister van der Stee wordt uitgestippeld en in de Kamers wordt verdedigd, bijval, kritiek of bijsturing vereist. Ook is het dan erg moeilijk om zelf met ideeen te komen, en ook dat is een taak en een recht van het parlement.

Vandaar ons eindoordeel: positief.

Dank voor uw komst parlementariers en goede reis terug.

Dertien jaar geleden was er een groeiende overtuiging in Nederland dat Juliana de laatste monarch zou zijn. De tijden waren veranderd - en in de stormachtige jaren zestig veranderden ze sneller dan ooit. Een koningshuis was het symbool van een samenleving die ,,voorbij" was - en bovendien was er een aantal affaires geweest dat behalve bij fervente Oranje-aanhangers nogal wat kwaad bloed had gezet.

Een paar kleine groeperingen belijden nog altijd voorkeur voor de republiek, maar zelfs een ingrijpende (vorige affaires in belang aanzienlijk overtreffende) zaak als die rond Lockheed en prins Bernhard heeft de discussie over onze staatsvorm niet opnieuw aangezwengeld.

Merkwaardig - maar misschien toch ook verklaarbaar vanuit de grote verandering in het denkklimaat tussen de zestiger en zeventiger jaren.

Toen: het geloof in de snelle omwenteling. In een adembenemend tempo werd alles wat autoriteit heette aan de schandpaal genageld - en dat was na een lange tijd waarin de autoriteit vrijwel onaantastbaar was, een uitermate bevredigende bezigheid.

Wat het koningshuis betreft kwam daarbij de ,,affaire-Claus", net op het moment dat de gemoederen in dit per traditie zo rustige land toch al op allerlei terreinen hoog oplaaiden.

Twintig jaar na de oorlog zou de kroonprinses nota bene gaan trouwen met een Duitser, die bovendien nog destijds in een voor weinig Nederlanders oogstrelend uniform had rondgelopen.

Op 30 april wordt koningin Juliana eenenzeventig jaar. Tweeendertig jaar geleden nam zij, in het na-oorlogse Nederland, de Kroon over van koningin Wilhelmina. En op 30 april 1980, haar verjaardag, hoopt zij afstand te doen ten behoeve van haar dochter Beatrix.

Het zijn bewogen jaren geweest, die nauwelijks nog iets te maken hadden met de sfeer van afstand en hoofsheid waarin het prinsesje was opgevoed. De troon wankelde een paar keer.

Maar het opvallende is dat kan worden vastgesteld - ook aan de hand van koele enquêtecijfers - dat Nederland heel gelukkig is met de monarchie.

Dat is het uitgangspunt van de artikelen van Boet Kokke en Bert Kerkhoffs, waarin met name het antwoord gezocht wordt op de vraag: welke invloed had de persoon van koningin Juliana op het denken over de wijze waarop Nederlanders geregeerd willen worden?

De maat leek vol, en de exploderende rookbommen lieten de wereld zien dat revoluties zich niet beperken tot snel warm lopende volksgroepen in Zuid-Amerika.

De acties van destijds hebben op veel terreinen tot veranderingen geleid. De autoriteit heeft een forse knauw gekregen, de democratisering heeft zich in snel tempo voltrokken. Ik heb het idee dat op die ontwikkeling in ons decennium een kater gevolgd is.

Zoals gezegd: het was een bevredigende bezigheid om zo lang stand gehouden hebbende taboes te doorbreken, maar pas naderhand ging men merken dat het spel aanzienlijk aardiger was dan de knikkers die men er aan overhield. Er werd gedemocratiseerd - maar dat proces maakte duidelijk dat er toch iemand leiding moest geven, en de nieuwe leidinggevers vertoonden vaak trekken die als twee druppels water op die van de oude leken.

Er werd gedemocratiseerd - maar de vechters-van-gisteren merkten in een aantal gevallen dat zoveel mogelijk inspraak van zoveel mogelijk lieden nog helemaal geen perfecte gang van zaken garandeert.

Ik denk dat die kater ook de discussie rond het koningshuis heeft doen verstommen. Niet omdat de tegenstanders van toen plotseling lid van de oranjevereniging zijn geworden.

Eerder, lijkt me, uit een soort moeheid: "ach, je kunt de zaak nou wel veranderen, maar wordt het daar beter van?

Dat is de situatie van dit moment.

DE RUSTIGER JAREN

Geen heftige tegenstellingen, maar emoties die varieren van felle oranjegezindheid bij een kleine groep, via een vriendelijke waardering voor de koningin tot een houding van: nou ja, wat maakt het eigenlijk uit?

Een situatie waarin ook de opvolging van de ene koningin door de andere voor weinigen reden zal zijn om de hartstochten te doen oplaaien. Welke rol heeft het koningshuis zélf in dat proces gespeeld?

Als je wat verder terugduikt in de historie kun je met weinig moeite vaststellen dat het Huis van Oranje eigenlijk weinig geschikt is om als symbool van het Nederlandse volk te fungeren.

De Jansens uit Uithuizen en de Pietersens in Deventer zijn veel ,,Nederlandser" dan de Oranjes die een forse hoeveelheid buitenlands bloed toegediend hebben gekregen.

En wil men een beetje onvriendelijk zijn dan valt ook nog te constateren dat menige Oranje zich zodanig heeft gedragen dat de gemiddelde Nederlander die familiale feiten liever niet aan de grote klok zou hangen. Het koningshuis heeft zich desondanks kunnen handhaven - en dat niet alleen: het is, om met de sportcollega's te spreken, uit een verloren lijkende positie teruggekomen. Men hoeft niet regelmatig met oranje wimpels te zwaaien om te kunnen opmerken dat de persoon van koningin Juliana daar veel mee te maken heeft.

Zij was, na een lange tijd van uitgesproken autoritaire Oranjes de eerste die voor véél mensen herkenbaar werd als mens. Als vrouw, als moeder, als iemand die het moeilijk had met de veranderingen (wie niet?), als grootmoeder.

Daar hebben de verschillende affaires aan bijgedragen. De affaire met de gebedsgenezeres heeft de reputatie van de koningin eerder verbeterd dan geschaad: de moeder die alles voor haar kind over heeft en daarvoor grote risico's neemt.

En als het nodig was: zeker de Lockheed-affaire, die de adembenemende foto opleverde van een geteisterde vrouw, met gebogen hoofd paleis Soestdijk binnenlopend. Juliana heeft zich geliefd gemaakt. En als sommigen daar toch niet aan wilden, dan was daar wellicht eerder de lichtelijk hysterische verering van kleine groepen de reden van dan de persoon van de koningin.

De tweede figuur die een hoofdrol heeft gespeeld bij het doen verdwijnen van de discussie is zonder twijfel prins Claus geweest.

Hij leek het breekpunt te worden. De Duitser, de oud-soldaat, dat kón eenvoudig niet, vonden velen. En aan de hand van die achtergrond schetste men al snel een beeld van een Feldwebel-achtige figuur die elke rechtgeaarde Nederlander al hakkeklakkend in het want zou jagen. Maar Claus heeft zich ontpopt als het tegendeel van dat verwachtingspatroon. Hij heeft in al die jaren sinds '66 niéts gedaan waar men in negatieve zin op kon inhaken - en diezelfde Claus is een man gebleken met allerminst ouderwetse, behoudende of autoritaire denkbeelden.

BEATRIX AANZIENLIJK

Juliana en Claus zijn naar mijn gevoel de mensen die het gedáán hebben.

Veel méér dan de - prinsessen, die eigenlijk nauwelijks een profiel hebben gekregen - al zouden degenen die menen dat Beatrix méér trekken van haar grootmoeder heeft dan Juliana van haar moeder, wel eens gelijk kunnen hebben.

Veel méér uiteraard ook dan prins Bernhard, die overigens juist door wat er gebeurd is heeft aangetoond dat de positie van het koningshuis in Nederland nog (of in het licht van het voorafgaande liever: weer) bijzonder stevig is.

Een koningshuis waarover mensen elkaar op straat of in het café praktisch naar de keel vliegen wordt alleen al dóór die reacties nutteloos. Het doel van een koningshuis is immers juist dat men bij alle verdeeldheid één symbolisch dak heeft.

Oranje lijkt dat dak weer te bieden.

Een groepje republikeinen op de ene vleugel en een groepje overhitte heiligverklaarders op de andere kunnen het feit niet verdoezelen dat een zeer groot deel van het Nederlandse volk in 1980 op een nuchtere wijze vrede heeft met het Huis van Oranje.

Een voorbeeld is ook maar een gewoon mens

JE MOET EEN VOORBEELD VOOR ALLE BURGERS ZIJN, MAAR JE BENT OOK MAAR EEN GEWOON MENS".

Wilhelmina heeft het destijds haar enige dochter heel wat keren voorgehouden. Het lijkt een alledaagse raad, maar wie de betekenis ervan goed tot zich door laat dringen beseft dat alle mogelijkheden en onmogelijkheden van het moderne koningsschap erin zijn samengevat.

De monarch van vroeger eeuwen ging zijn eigen gang en trok zich geen zier aan van ,,de publieke opinie". Hij was de baas, en elke gril die hem in viel droeg een kroon.

Als er over hem geschreven werd, werd er geschreven wat Hij wilde, en wie ook maar suggereerde dat ook de vorst maar een mens was kon zijn baan of misschien zijn hoofd verliezen.

ANDERS

De raad van Wilhelmina - die zelf vertoefde in het niemandsland tussen het ,,klassieke" en het ,,moderne" koningsschap, met alle problemen van dien - wees er duidelijk op dat zij besefte dat haar dochter een ándere koningin zou zijn.

Een ,,gewonere".

Een vrouw met minder afstand tot ,,het volk", een vrouw die haar kinderen anders zou opvoeden dan zijzelf - nog min of meer in een gouden kooi - opgevoed was.

Er zijn bibliotheken vol geschreven over Juliana.

IDYLLE

Het overgrote deel van die publikaties kan gevoeglijk worden genegeerd. Het zijn de talloze brave boekjes waarin het oranjezonnetje altijd schijnt, en de ontelbare tijdschriftartikelen waarin op Jut-en-Jul-manier de ,,idylle van het gezinnetje van Soestdijk" tot hapklare brokken voor een groot publiek wordt verwerkt.

Het zijn publikaties als Richard Kaans blad ,,Ons Koningshuis", waarin het nog altijd lijkt alsof de Koningin alleen maar caramelvla met slagroom van een gouden bordje eet.

Publikaties waarin een stevige ruzie zorgvuldig wordt verzwegen, en de indruk wordt gewekt dat Juliana de hele dag ,,hoera" roept, omdat ze weer een potje mag regeren.

Precies aan de andere kant staan de artikelen in sensatiebladen, waarin elke mug wordt opgeblazen tot een olifant en een kleine familieruzie uitgroeit tot een Conflict dat de Wereld Doet Wankelen.

Van beide soorten geschriften wordt de burger niets wijzer als hij méér wil weten van de koningin, die, zoals haar moeder destijds zei, ook maar een gewoon mens is.

En dan is er ook nog ,,het geheim van Soestdijk", dat er de oorzaak van is dat allerlei menselijke kanten van de koningin verborgen blijven voor de buitenwereld.

Iedereen kent de uitspraak van Juliana, kennelijk volstrekt oprecht en diep ontroerd: ,,Wie ben ik dat ik dit doen mag?"

MOETEN

Maar diezelfde Juliana moet zich vaak hebben afgevraagd: ,,Wie ben ik dat ik dit doen MOET? Waarom kon ik niet gewoon maatschappelijk werkster worden?" Waarom was ik het eerste en enige kind en was er geen ontkomen aan die troon?".

En wellicht - een vraag die na de opvolgingsspeculaties van de laatste jaren terecht gesteld wordt - zal de koningin zich ook vaak hebben afgevraagd: "Wie ben ik dat ik dit toch WIL doen?".

Een vraag die wellicht de belangrijkste is, want niemand houdt het vol twee en dertig jaar lang met tegenzin een functie te vervullen.

WAAROM?

Waarom zou iemand nog koningin willen zijn in de tweede helft van de twintigste eeuw?

Om, ondanks alle geroep over ,,moderne tijden" nog steeds in een protocollair keurslijf te zitten?

Om te zien hoe de zorg voor je kind leidt tot maatregelen van de regering ,,omdat het landsbelang in gevaar is?" Want zo ging het destijds toen Christine met een ernstige oogafwijking ter wereld kwam, als gevolg van rode hond tijdens de zwangerschap. Juliana heeft zich altijd verweten dat zij zich daar niet tijdig had laten inenten.

SCHULDIG

Ze voelde zich schuldig aan de handicap van haar dochter, en ze deed wat talloze moeders doen als de medische wereld het niet meer ziet zitten: hulp zoeken waar je maar kunt. Iedereen mag een paragnost of een gebedsgenezer in de arm nemen, maar een koningin mag het niet.

Waarom wil iemand koningin zijn? Om, als je oudste dochter thuis komt met een vriend, verwikkeld te raken in een oorlogje tegen een ,,smerige mof" die misschien wel bij de Hitlerjugend geweest kan zijn en die je alleen met rookbommen kunt verdrijven?

HUWELIJK

Of om uit de krant te mogen lezen dat je tweede dochter gaat trouwen met een Spanjaard die óók nog Carlist is en dus hevige politieke problemen kan opleveren? En omdat je toevallig koningin bent, mag je als moeder dat huwelijk in Rome zelf niet bijwonen, je rijdt naar je schoonmoeder in Warmelo, waar op het beslissende moment het licht uitvalt, zodat je de tv-reportage toch nog mist.

Wie ben ik dat ik dit doen mag?

Moet? Wil?

Die foto van Juliana, gemaakt na het felle Lockheeddebat.

Ze gaat moederziel alleen, gebogen, onthutst het lege paleis in, alleen opgewacht door een hondje.

De media staan bol van nieuws over haar echtgenoot (waarmee ze het ooit ,,eens en zelfs zeer eens was"). Nieuws over zijsprongen was er al lang, ditmaal zijn er harde feiten over ongeoorloofde douceurtjes, over onterechte ontkenningen, over duistere verbindingen. Later wint een fotograaf de zilveren camera voor die foto. Zoals persfoto-prijzen altijd gewonnen worden met ellende. Alleen kunnen de mensen op de meeste foto's geen getuige meer zijn van de prijsuitreiking.

Juliana wel. Omdat ze het ,,doen mocht".

POESPAS

Er is, in alle nuchterheid, geen reden te bedenken waarom je in 1980 graag koningin zou willen zijn.

Duizenden handjes schudden, constant ,,aap wat heb je mooie jongen" spelen, officiele bezoeken, poespas, buigende en achterwaarts lopende mensen.

Als je je geduld verliest - tegen fotografen, die óók hun werk doen, tegen het paleispersoneel - dan wordt er meteen geroepen dat dat niet kàn.

En het kàn natuurlijk ook niet, maar wat wil je als je ook maar een gewoon mens bent? Alleen Juliana zélf zal ooit kunnen onthullen, waarom ze, toen Provo destijds riep, ,,Oranje, we zijn je beu", niet terugriep ,,Ook zo". En een riant huis kocht op de Bahama's en petunia's ging kweken. Bepaald niét omdat ze de betrekkelijkheid van de monarchie niet kent. Sinds haar geboorte in 1909 zijn er heel wat méér monarchieen verdwenen dan er nog over zijn, en de wereld draait door.

NIET NODIG

En Juliana zelf zei kortgeleden: ,,Als we op weg gaan naar een Verenigd Europa, is er toch geen monarchie meer nodig". Maar van de andere kant bepaalt zij zélf het moment waarop ze plaats maakt voor haar dochter, en niemand anders.

Het plichtsgevoel dat haar tijdens de strenge opvoeding destijds is bijgebracht lijkt niet te tan[...]

Welke [...]us-vrouw piekert er over uit vrije wil nog tien uur per dag te werken, zes dagen per week, zoals zij doet?

Ze zou liever scrabbelen, cryptogrammen oplossen - waar ze gek op is - een lichte roman lezen, operetteplaten draaien, zwemmen. Maar die activiteiten worden, nog steeds, in verloren uren ondergebracht. Want je bent koningin of je bent het niet. Ook al heb je in, zoals dat heet, een constitutionele monarchie weinig of niets te zeggen. Al gaat de bede uit de troonrede zonder dat je daar iets van mag zeggen, hoe graag je het misschien ook zou doen.

Al wordt er in negatieve en positieve zin de grootste nonsens over je geschreven zonder dat je er iets tegen kunt doen.

TOEWIJDING

Bij haar troonsafstand kunnen we - of we nou monarchistisch, republikeins of wat dan ook zijn - vaststellen dat de vorstin haar ,,baan" met bewonderenswaardige volharding en toewijding vervult.

Een vervulling die er mede oorzaak van is dat de stormpjes die in na-oorlogs Nederland hebben gewoed, snel weer tot bedaren zijn gebracht.

Gewoon ,,een gewoon mens" om je pet voor af te nemen.

Niet om te benijden. Tenzij je natuurlijk gek bent op caramelvla met slagroom op gouden bordjes.

Commentaar

Vakbekwaam

JULIANA ZIET het koningschap als een vak, zo heeft haar opvolgster Beatrix eens verteld. Zij heeft dit vak doorgaans met plezier en enthousiast ten uitvoer gebracht. Zo lijkt dat tenminste voor ons. Maar ook in moeilijke omstandigheden heeft Juliana haar taak vervuld. En moeilijkheden en problemen zijn haar niet bespaard gebleven. Daar was de kwestie rond de gebedsgenezeres Greta Hofman. Daar waren de verwikkelingen in meer dan één opzicht waarin haar echtgenoot zich draaide en welke onder de naam de Lockheed-affaire zal blijven bestaan. En dan niet te vergeten de moeilijkheden waarvoor het huwelijk van een paar dochters haar plaatste, waarbij zij haar moederschap op de achtergrond moest stellen. Zij bleef haar baan, om het zo te zeggen, vervullen, want de begrippen vak en baan liggen toch ook niet zo ver van elkaar.

Er zijn gelukkig heel veel mensen die hun taak vervullen, ook onder moeilijke omstandigheden. Doorgaans gebeurt dat in stilte. Van een koning en een koningin wordt gevraagd voortdurend zich te begeven op het scherp van de schede, waarbij een uitglijder van een vorst blijkbaar zwaarder telt dan dat van een president.

Zij beoefende een opmerkelijk vak, dat er op neer komt min of meer óók symbool te zijn. In vroeger tijden lag dat gemakkelijker. Juliana heeft het moeten proberen in een tijdvak vol veranderingen: Indonesie en Suriname werden onafhankelijk, de Antillen zullen dat, menselijkerwijs gezien onder haar dochter worden. In een periode waarin Nederland bv zich ontwikkelde van een puriteins land tot min of meer een koploper op gebieden als sexuele vrijheid, het gebruik van soft drugs enz. Het is niet zo maar een toevalligheid dat op het ogenblik dat Juliana haar "mededeling" deed aan de Nederlanders, het Nederlandse episcopaat in Rome bijeen was om het een en ander weer terug te nemen van wat in de loop der laatste jaren naar het benauwde Romeinse kijken uit de band was gelopen.

Deze snelle veranderingen maakte het Juliana niet gemakkelijker om zich te geven aan haar vak. Het leek er op een gegeven ogenblik zelfs op, dat zij de laatste kroondraagster zou zijn in het koninkrijk der Nederlanden. Zij heeft haar taak dermate vervuld dat zij gisteren zonder veel tegenwerpingen kon meedelen, dat haar dochter Beatrix haar zou opvolgen.

In de periode dat Juliana regeerde, is er veel glans en veel sprookjesachtigheid en retoriek rond de monarchie verdwenen. Het feit al dat Juliana een dergelijk nuchter woord als vak gebruikt waar men vroeger niet zou hebben geweten wat voor moois te brouwen aan woorden en omschrijvingen, geeft dit aan. Zij was een nuchtere monarch, die wel haar idealen koesterde waarvan zij welsprekend getuigde in haar Kerstboodschappen. Zij was dat voor een over het algemeen nuchter volk. Beatrix zal het nu moeten gaan doen. Die zal het zeker moeilijker krijgen, omdat zij kritischer gevolgd zal worden in haar doen en laten. Voorlopig blijft het dus nog het koninkrijk der Nederlanden. Het zal aan Beatrix liggen hoe lang het nog een monarchie blijft en wanneer de gekozen president zal komen. Zeker is dat voor velen in het koninkrijk de monarchie nog verkozen wordt boven het presidentiele systeem. Dat is toch voor een groot deel te danken aan de manier waarop Juliana haar taak, haar vak, vervulde en beoefende. Daarvoor past haar dank. Zij was behalve nuchter ook menselijk en ook vakbekwaam.

Veteranen leveren felle strijd

Asiento eerste tijdens limietwedstrijden

WILLEMSTAD — Afgelopen weekeinde is het Rifzwembad weer eens het toneel geweest van fanatieke strijd, tussen Asiento, Bulado, Dolfijnen en Sithoc. De strijd was zo hevig dat zelfs de pomp van het bad de pijp aan Maarten moest geven. Zwemvereniging Sithoc hield haar jaarlijkse limietwedstrijden die op 50 meter werden beslecht. Elke deelnemer moest proberen om onder het vastgestelde limiet te blijven. Deze prestatie werd beloond met vijf punten. Aan het eind van deze vlot verlopen wedstrijden kon de volgende balans worden vastgesteld: Asiento 165 punten; Sithoc 45; Bulado 30 en tenslotte Dolfijnen met 15 punten.

De beste individuele prestaties werden door de volgende deelnemers geleverd. Zij bleven het verst onder de limiet: Vlinderslag: 8 jaar en jonger Eelco Parrel 0.06.9; 11-12 jaar:Petra Bekaert 0.07.3. Schoolslag: 11-12 jaar: Arthur Rosario 0-02.6; 9-10 jaar Marjolein Volmerink 0.03.7. Rugslag: 9-10 jaar Jose Krijnen 0.06.5; 13-14 jaar Evert Kroon 0.01.8; Vrije slag: 9-10 jaar Silvio Rademaker 0.02.0; 15-17 jaar Simone Sweers 0.03.9.

Op de tweede wedstrijd dag, zondag 27, was het woord aan Sithoc zelf. 200 Meter klubkampioenschappen werden verzwommen, waarbij veel persoonlijke records werden verbeterd maar geen enkel Curacaos of national rekord. De opkomst van de deelnemers was bijzonder goed; helaas was de publieke belangstelling erg gering.

VETERANEN

Na de 200m series , mochten de veteranen hun kunnen tonen. Deze jaarlijks terugkerende wedstrijden worden georganiseerd door de jeugdledenraad van Sithoc waarin zitting hebben: Silvia Anthony; Gwen Ridderplaat; Muriel Lamp; Vernon Tore; Richard Libiee; Roam Lamp en Edwin Jansen. Dit groepje heeft een programma in elkaar gedraaid dat klonk als een klok en dat vlot werd afgewerkt. Er werd door de "oudjes" felle strijd geleverd alsof het een Olympiade gold.

Naast spektakulaire momenten kon het publiek ook genieten van grappige, lachwekkende situaties. Coenrad Smit kreeg daarom ook de prijs voor de moedigste deelnemer die hij onder luid applaus in ontvangst nam. Er werd gezwommen over 25 of en 50 meter. De beste prestatie werd geleverd door de voorzitster van Sithoc, Aleid Lamp en een goede tweede werd Amador Braafhart. Prijs voor de beste echtparen werd uitgereikt aan echtpaar Matze en echtpaar Kleinmoedig. Er ging ook een ekstra vermelding naar Benny Leito als coach van de veteranen.

Uit deze clubledenraad werd het idee geboren om ook zo'n raad in het leven te roepen voor de hele zwemjeugd van Curacao. Zo ontstond de "Curacaose Zwemjeugd Ledenraad", waarin zitting hebben diverse leden van de zwemklubs. Deze raad organiseert voor de jonge zwemmers en zwemsters morgen een Karnavaleske barbecue. Dit is toegankelijk voor leden van 6 tot en met 12 jaar. Gezien de gedegen voorbereiding zal ook dit evenement een groot succes worden.

Joegoslavie zegt Moskou steun toe

BELGRADO — Het olympisch comite van Joegoslavie heeft het organisatiecomite van de Spelen van Moskou een stevig hart onder de riem gestoken. Voorzitter Djordje Peklic zegde Moskou gisteren in Belgrado zijn volledige steun toe. Hij noemde sport een krachtig wapen in de strijd voor ontspanning en een waarborg voor de vrede.

De Joegoslavische regering heeft tot nu toe geen officieel standpunt inzake de boycot ingenomen. Volgens welingelichte kringen in Belgrado is de regering tegen een boycot gekant.

Ali boodschapper van Jimmy Carter

NEW DELHI — Muhammed Ali, voormalig wereldkampioen boksen in de categorie der zwaargewichten, zal binnenkort een reis door Afrika maken om een boycot van de Olympische Spelen in Moskou te bepleiten. Dit is gisteren in New Delhi, waar Ali verblijft in verband met een toernee door India, bekend geworden. Ali verklaarde bericht van het Witte Huis te hebben gekregen dat hij was gekozen om de door de Amerikaanse president Jimmy Carter gewenste boycot in een groot aantal Afrikaanse landen aan de man te brengen.

Ali heeft zijn toernee door India, die twee weken zou moeten beslaan, tot de helft ingekort en demonstratiegevechten op 3 februari in Hyderabad en 4 februari in Calcutta afgezegd. Muhammed Ali has gisteren tijdens een persconferentie in Hyderabad een open brief aan het Indiase volk voor, waarin hij de zaak uiteen zette.

IOC handhaaft standpunt inzake Taiwan

LAUSANNE — Het internationale olympisch comite houdt voet bij stuk inzake de deelneming van Taiwan aan de Olympische Winterspelen van Lake Placid. Een oplossing voor het juridische touwtrekken, die door een Zwitserse rechter aan de hand werd gedaan, is gisteren in Lausanne door het IOC afgewezen.

De Zwitserse rechter Paul-Eudene Rochat had voorgesteld de IOC-eis dat door Taiwan een andere vlag zou moeten worden gevoerd, dan tot dusver, te laten vallen. In dit voorstel zouden de andere door het IOC gestelde eisen (wijziging van de naam Taiwan en het volkslied) gehandhaafd blijven.

Namens het IOC verklaarde Francois Carrard dat het voorstel onaanvaardbaar was. Carrard zei dat een aantal landen waarschijnlijk Lake Placid zal mijden als de nationalistische Chinese vlag van Taiwan daar zou wapperen. Eerder had het olympisch comite van Taiwan met de voorgestelde oplossing ingestemd.

Sport bij vierde lustrum van BC Santa Maria

WILLEMSTAD — Het Buurtcentrum Santa Maria organiseert in verband met zijn twintig jarig bestaan verschillende sportaktiviteiten voor de jeugd van de buurt. Voor de basisscholen wordt er een slagbal en voetbal-toernooi georganiseerd, dit met spontane medewerking van de leerkrachten van de diverse buurtscholen. Op zaterdag 2 feb. wordt er aangevangen met een slagbaltoernooi en vervolgens op 23 februari zullen de finales zijn.

Alle wedstrijden zijn op het veld van Kanga, van 9 tot 12 uur morgen.

Op (zaterdag) zal er een defile zijn van alle deelnemende scholen vertrekkende om 8 uur vanuit het Buurtcentrumgebouw naar het veld van Kanga. Voorts is er ook een ping pong-toernooi dat op maandag 4 februari begint en een domino toernooi te beginnen op 24 februari. Het bestuur nodigt de hele buurt uit om de opening en de wedstrijden mee te maken. Op 1 maart is de prijsuitreiking.

Los Angeles wil Spelen van Moskou

LOS ANGELES Kenneth Hahn, hoofd van de voorbereidingscommissie van de Olympische Spelen in 1984, heeft president Carter van de Verenigde Staten en het internationaal olympisch comite gevraagd de Zomerspelen van dit jaar al in Los Angeles te houden in plaats van in Moskou. Hahn is er na studie van overtuigd dat Los Angeles de Spelen reeds kan organiseren.

Er is voldoende bestaande akkomodatie om zeer sobere Spelen te houden, zei hij. En als het IOC niet met dit idee akkoord gaat en achter Moskou blijft staan, moeten dit jaar in Los Angeles Alternatieve Spelen worden gehouden met de landen die voor een boycot van Moskou zijn. Tenslotte zijn dat er al 23.

Programa 1980 di Cukarbo

WILLEMSTAD — Pa aña 1980 Curacao Karate Bond (Cukarbo) lo organisa un seri di aktividat pa promove e deporte di karate lo maksimo ku ta posibel. Aparte di e kompetensianan kustumbra lo bai tin kursonan di arbitro, entrenador i tambe demonstrashon den diferente bario, na tal okashon lo duna tambe un splikashon di kiko ta karate. Pa mantene un selekshon fuerte pa partisipa na e diferente eventonan internashonal, fo'i dia 9 di yanuari a kuminsa ku training sentral na Sentro Deportivo Korsou. E ultimo aki ta tuma luga dos bia pa luna.

E programa ofisial ta komo siguiente.

FEBRUARI:
2- Enkuentro di ekipo entre Aruba i Korsou na Aruba; 23- Inisio di training pa arbitro; 24 - Reunion general anual pa tur miembro.

MAART:
8 - Kampeonato individual 1980 divishon senior na Sentro Deportivo Korsou 20'or; 22/23 - Partisipashon na kampeonato Pan-Amerikano na Argentina; 30 - Demonstrashon di karate na Groot Kwartier ó Janwe.

APRIL:
30- Demonstrashon di karate durante kualkier aktividat di fiesta en konekshon ku aña di la reina.

MEI:
10- Kampeonato hubenil 1980 individual pa 18'or na Sentro Deportivo Korsou; 31 - Demonstrashon di karate hubenil durante programa di mucha na televishon.

YUNI:
22 - Demonstrashon na Barber; 28 - Kampeonato pa ekipo 1980 i tambe kampeonato 1980 Kata pa 20.'or na Sentro Deportivo Korsou.

YULI
20/27 - "Trainingskamp" durante di "vakantie" grandi na Bandabou.

OUGUSTUS:
18/23 partisipashon na "Pan American-Sports" i "development course (karate division) na Mexico.; 29/30 - Organisashon kampeonato Latino Amerikano i di Karibe den Sentro Deportivo Korsou.

SEPTEMBER:
28 - demonstrashon na Montagne

OKTOBER:
26 - demonstrashon na Suffisant

NOVEMBER:
19/25 - partisipashon na kampeonato mundial na Inglatera.

DESEMBER:
19 - torneo di despedida pa aña 1980 i dia 20 un fiesta di despedida.

Karnavalskaleidoskoop

WILLEMSTAD — Harry Zimmerman nadat hij door gezaghebber Ornelio Kees Martina, gekroond was tot tumba-koning van dit jaar. Op de andere foto enkele fanatiekelingen die blijkbaar niet meer wisten welke richting zij op moesten.

TUMBA-KONING

• In een maraton festival gisteravond in een stampvolle SUBT-stadion werd Harry Zimmerman omstreeks twee uur vanochtend uitgekozen tot tumba-koning van de tiende karnavalsviering en zijn tumba "Zjogorogo e ta" als roadmarch. De juryleden onder leiding van Juan Camelia hadden zeker een moeilijke taak daar er geen uitblinkers waren in de 25 finalisten.

FINALISTEN

• Eerste finalist werd Erwin Kastaneer met de tumba "Hisa bo dede" en tweede finalist Boy Dap met "Bai kun'e". Jacintho Panthophlet werd uitgeroepen tot beste arrangeur, met zijn kompositie "los'e".....

PUBLIEK

• De stemming onder het publiek was gisteravond tot het hoogtepunt van het festival, in één woord fantastisch. Vanaf het eerste optreden van de oudste lokale muziekgroep Estrellas del Caribe werd het publiek voorbereid op een climax. Velen waren er die geen moment konden stil zitten, niet eens tijdens de warming-ups van de verschillende muziekgroepen....

TUMBA-LP

• Velen gaven gisteravond te kennen dat er een LP gemaakt moet worden van de tien tumba's die tot nu toe werden uitgekozen voor de roadmarch van de Gran Marcha. Het is misschien een overweging waard.....

KONINGIN

• Nu de tumba-koning gekozen is, is morgenavond, ook in het SUBT-stadion (niet in een hotel) de verkiezing van de karnavalskoningin aan de beurt. Het programma begint om half negen.

BANDABOU

• Ook de verkiezing van de jeugdkoningin van de karnavalsviering op Bandabou zal morgen een hoogtepunt zijn, vooral voor Bandabou en omgeving. De verkiezing begint om 3 uur 's middags en zal gehouden worden in de Blenchi Kleuterschool te Barber.

Demonstrashon di bodybuilding i weight-lifting

WILLEMSTAD — Djarason benidero pa 8'or dja'nochi lo tin un demonstrashon di "weightlifting i bodybuilding" spesial pa hubentut den Atletic Health en Beauty Center Gravenhorst na Groot Kwartierweg. Riba e anochi menshona lo bai tin demonstrashon di e konosido yiu di Korsou Bob Esprit kende ta kampeon di Europa i na di tres luga riba ranking mundial. Bob aktualmente ta di vakashon na Korsou i ta dispuesto na duna un demonstrashon di bodybuilding prinsipalmente pa e hubentut di Korsou. Bob tambe ta forma parti di e selekshon Europeo ku na altura di luna di mei lo enfrenta esun di Merka mui probablemente na California.

Na e anochi tambe lo ta presente Beto Adriana; Rudy Monk i Philip "Lipo" Elhage kendenan lo duna algun demonstrashon i un splikashon amplio encuanto "weight-lifting i bodybuilding". Tambe lo tin presentashon di e pelikula "nights of the champion". Tur hende ta bon bini.

Zwitserse boycot

BERN — De Zwitserse regering heeft gisteren meegedeeld dat zij een besluit over een mogelijke boycot van de Olympische Spelen in Moskou overlaat aan het nationale olympische comite en de atleten die voor afvaardiging naar de Spelen in aanmerking komen. De regering sloot niet uit dat zij te zijner tijd een standpunt zal innemen over deze zaak, maar dat zal vooral afhangen van de toekomstige ontwikkelingen in de internationale politiek.

Hoogovenschaaktoernooi ten einde

Seirawan en Browne delen eerste plaats

WIJK AAN ZEE — Na een slotronde van zeven en een half uur ononderbroken schaak zijn de Amerikanen Yasser Seirawan en Walter Browne als gedeelde winnaars van de grootmeestergroep van het 42e Hoogovensschaaktoernooi in Wijk Aan Zee tevoorschijn gekomen. Browne, die in 1974 al eens winnaar werd in de Noordhollandse badplaats, kreeg zijn 19-jarige landgenoot en jeugdwereldkampioen op de laatste dag te pakken. Seirawan had vrijwel het gehele toernooi met sterk spel de leiding in handen gehad.

Gisteren speelde Seirawan evenwel snel remise tegen de Braziliaan Sunye en versloeg Browne na gedenkwaardige momenten Viktor Kortsjnoi.

Seirawan en Browne kwamen zodoende beiden uit op een score van tien punten. Kortsjnoi bleef als derde steken op 8,5 punt. Jan Timman, die in de beginfase van het toernooi op weg leek naar een debacle (1,5 uit 6), greep met de Amerikaan Alburt en de Canadees Biyiasis toch nog de gedeelde vierde plaats met 7,5 punt. In de laatste ronde versloeg Timman met zwart de IJslander Sigurjonsson. Nationaal kampioen Gert Ligterink werd wat troosteloos laatste met drie punten.

De merkwaardige voorvallen in en rond de partij tussen Browne en Kortsjnoi zullen in Wijk Aan Zee ongetwijfeld worden toegevoegd aan de al rijke voorraad anecdotes, waarin grootmeesters de hoofdrollen plegen te spelen. Met nog slechts enkele minuten bedenktijd moesten beide spelers nog tien zetten doen. Zowel Browne als Kortsjnoi gunden zich niet meer de tijd de zetten te noteren, zodat op een gegeven moment niemand meer wist of de vereiste veertig zetten al waren gedaan. Tot overmaat van ramp bleek de klok er een eigen mening op na te houden en hield op met tikken. Men dacht dat Browne nog twee minuten bedenktijd over had en Kortsjnoi nog enkele seconden.

Uiteindelijk bleek toch dat er veertig zetten op het bord waren gekomen. Met een nieuwe klok werd de partij voortgezet. Men was het er over eens dat Browne in de tijdnoodfase een sterkere voortzetting had gemist, er restte een moeilijk dame-eindspel. De experts taxeerden het op remise, hoewel Browne kansen bezat. Dat buitte de Amerikaan, die in eigen land onder meer lessen geeft aan de zanger Frank Sinatra, bekwaam uit toen Kortsjnoi een steekje liet vallen.

Ontredderd verliet de ex-Rus daarop de toernooizaal terwijl op het scorebord een remiseuitslag verscheen.

De verwarring daarover ebde snel weer weg, maar de penningmeester van de organisatie verkeerde nog altijd in de waan dat het punt was gedeeld. Ook dat moest tijdens de omvangrijke snertmaaltijd nog worden rechtgetrokken alvorens de enveloppen met inhoud konden worden uitgereikt. Browne en Seirawan kregen nu ieder f. 5.250,-, Kortsjnoi mocht f. 3750,- in ontvangst nemen.

De Canadees Biyiasis ontving de Leo van Kuijkprijs (f. 500,-) voor de spectaculairste partij, zijn winst in de negende ronde op Boehm. Het volgende hoogovensschaaktoernooi, dat voor de tweede helft van januari 1981 is geprogrammeerd, zal vermoedelijk weer een meestergroep kennen.

Europees parlement:

Geen OS in land dat in oorlog is

BRUSSEL — Het Europees parlement zal volgende maand in Straatsburg waarschijnlijk oproepen tot een boycot van de Olympische Spelen in Moskou als protest tegen de Russische invasie van Afghanistan en de verbanning van de dissident Andrei Sacharov uit Moskou. Het zal dan een resolutie behandelen waartoe de Nederlandse VVD-er Cees Berkhouwer Onerag, in een vergadering van de politieke commissie van het parlement, in Brussel, het initiatief heeft genomen. Deze resolutie, waarvan de definitieve vorm overigens nog niet vast staat, roept niet met zo veel woorden op tot een boycot van de Spelen, maar vraagt de Olympische Comite's van de negen EEG-landen "gezamenlijk optreden te overwegen om hun afkeer van de Sovjetonderdrukking en -agressie tot uitdrukking te brengen". Het Europees parlement dient zich volgens deze resolutie ook bewust te zijn van de propagandistische voordelen die het Nazi regime behaalde uit de deelname van atleten uit democratische landen aan de Olympische Spelen van 1936".

In de politieke commissie, die voor de eerste maal in het openbaar vergaderde, was Berkhouwer veel uiterlijk: "atleten moeten niet deelnemen aan Spelen in een land dat in oorlog is", namelijk de Sovjetunie met Afghanistan. Het is, aldus Berkhouwer, de Sovjet-Unie die het ontspanningsproces heeft gestaakt en de "koude oorlog" heeft hervat. Het Westen moet reageren op een wijze waarvan ook de Sovjet-burger weet krijgt, dat wil zeggen niet slechts door het beperken van voedselleveranties.

Franse regering terughoudend

PARIJS — Uit een verklaring van de Franse minister van sport, Jean-Pierre Soisson, blijkt dat de Franse regering zich terughoudend opstelt ten aanzien van deelneming aan de Spelen van Moskou. Wanneer de Zomerspelen een onderonsje tussen de communistische landen wordt, hoort Frankrijk niet in Moskou thuis, aldus Soisson. Een week geleden heeft de Franse regering nog krachtig tegen een boycot uitgesproken. Soisson zei overigens ook dat de beslissing in de eerste plaats aan de sportorganisaties en de sportmensen is.

De voorzitter van het Franse olympische comite, Collard, heeft verklaard dat zijn organisatie de uitnodiging om aan de Spelen van Moskou deel te nemen nog niet heeft beantwoord. Het comite wacht voorlopig de vergadering van het IOC in Lake Placid af.

ZOEKERTJES

DINSDAGS EN VRIJDAGS

f. 4,50

TOT 10 WOORDEN

ELK WOORD MEER Fl. 0,25!

UITSLUITEND à CONTANT

TE KOOP AANGEBODEN CURACAO

WINDSOR eetkamer met hoge kast fl. 1.000,-, hoge rotan stoel met bijzettafeltje fl. 75,-, naaibox (krukje) fl. 50,-, burostoel fl. 50,-, tapijten fl. 150,- en fl.50,-, plantenbakken en planten fl. 25,-, staande lamp fl. 75,-, vogels + kooien fl. 35,-, Commanchestraat 37 na 5 uur.

ZATERDAG 2 februari, 1980, Garage Sale vanaf 10 uur 's morgens. Alles moet weg, Jan van Kampenstraat 21.

HONDA Civic 1976, good condition, tel.: 37097.

MAZDA 323, bouwjr. 1978, prijs: fl. 6.000,-, tel.: 76819.

MOTORFIETS Honda 750cc, fl. 3.500,-, Tobagoweg 13 B.V.

VLOOIENMARKT: Er is zeker iets voor u bij, Fokkerweg 7 van 10 u t/m 5 u.

LUXEAUTO Volkswagen, twee-deurs met ingebouwde radio, tel.: 9-8351/43442.

TUR parti di auto Datsun 160B, Mahuma 139.

BUGGY 1979, kleur: Blauw, Van Gheelstlaan 9, tel.: 43731.

AUSTIN Mini Estate 1973, km: 57.254, vraagprijs: fl. 1.700,-, Bolex 480 macrozoom filmcamera (8x zoom) met draagtas en UV-filter fl. 425,-, tel.: 76878.

HONDA Civic 1974, Suffisantweg 52 achter Comwest.

2 SPIKSPLINTERNIEUWE woonhuizen [illegible] direct opleverbaar, gelegen te Jongbloed bebouwd 170 m2, gelegen [illegible] Inl.: kantooruren tel.: 44981.

HUIS met eigendomsgrond, Vesuviusstraat 37.

VW, bj. '75, i.z.g.st., tel.: 14158.

1 BRAZILIA Volkswagen Stationwagen, bouwjaar '75, prijs: fl. 2.750,-, Sombreroweg 48, tel.: 88606.

TOYOTA, bouwjaar 1972, Matrozenweg 4, i.z.g.s.

KAS den [illegible] dak: Tres kamber di drumi. Buena Vista, tel.: [illegible] despues di tres'or.

BRISA, 4-deurs, bouwjaar 1976, fl. 5.800,-, [illegible] A-12, Mahuma.

VW 1974, [illegible].

Z.G. ONDERH. [illegible]: klein en zuinig, bj. 1976. Vr.pr. fl. [illegible], San Domingo 16 (Rio Canario) na 17.00, financiering mogelijk.

VOLAUTOMATISCHE zigzag naaimachine, Chopper z.g.a.n., kinderfietsje (met zijwieltjes) ± 4 jaar, typewriter Royal kantoormachine, [illegible] schemerlamp (witte bol), [illegible] donkerbruin [illegible], stereoset (2x15 w.), aquarium met lichtbak en pomp, 1 elektronisch orgel Philicordia, tel.: 36970.

PONY GLS met airco, radio AM-FM, tape, bj. 1978, tel.: 671118.

CHEVROLET Pick-up 1974, Custum 130, 1 1/2 ton, 4 nieuwe banden, tel.: 81618.

WESTINGHOUSE 2-deurs ijskast fl. 550,-. Te bevragen: tel.: 79531.

TOYOTA Corona '72, fl. 1.900,-, Almadinastr. 2, tel.: 81646.

FENDER Bassman 100 fl. 900,-, tel.: 53516, Balsoestr. 6.

TRIUMPH Spitfire, tel.: 25345.

1 JUNIOR bed fl. 150,-, 1 babybed fl. 200,-, 1 babyschommel fl. 20,-, 1 salon-tafel fl. 200,-, 1 aquarium fl. 50,-. Inl.: tel.: 13027 kantooruren.

4 STUKS aluminium Mag wheels "American Racing" type Turbo, size 15"x7", 5 boltholes, boltcircle 4 1/2"; prijs fl. 500,-, Marowijnestraat 10, tel.: 44415.

FORD Mercury Cougar 1979, fully equipped, zwart, 2-deurs, met stereo radio/tape, vraagprijs NAfl. 13.500,-. Buggy Volkswagen pas gespoten, vraagprijs NAfl. 5.000,-. Inlichtingen: Bonamweg 26 (Brievengat), tel.: 79167.

VAUXHALL Chevette 1976, Bentaweg 32, tel.: 674181, despues di 5'or.

TURNTABLE, cassetteplayer, tuner-amplifier, speakerboxen, totaal fl. 475,-, 20 klapstoelen à fl. 6,-, Dongestr. 1, tel.: 48225.

MINI Dodge Omni 1978, full equipped, Tuff-kote, 6.000 km corré. Inf.: tel.: 78289, Boebiweg 4.

WEGENS [illegible] spotprijs Pony 1976, i.z.g.s., tel.: 671279 voor 6 uur p.m.

BRIE kinderbedden, [illegible] Inl.: [illegible] tel.: 25311.

UN auto Dancer, bouwjaar 1977, Scheveningenstraat 84A, tel.: 82181.

2 MOOIE [illegible], waarvan één uitklap[illegible], 2 tafeltjes met [illegible] tel.: 674410.

ZWAAR [illegible] in zeer goede staat fl. 600,-, tel.: 88258.

CHEVROLET Nova '75, Garapitoweg 64, tel.: 84490.

STERN, Sunfish, Honda Accord, V.d.Sluys, Kaya Aluminio 31, tel.: 36369.

CHEVROLET Chevelle 1969, echo cylinder, full equipped, fl. 2.800,-, tel.: 54911.

WEGENS vertrek: 2-deurs Ijskast 15 cub. ft. fl. 650,-, nieuw, gasfornuis met grill fl. 350,-, airco Frigidaire 11.000 BTU fl.425,-, 2-pers. bed + matrassen + nachtk. fl. 750,-, [illegible] met 4 stoelen fl. 400,-, 1-pers. bed + matras fl. 40,-, 2 kinderstoelen fl. 30,- en fl. 40,-, stofzuiger fl. 25,-, nieuw [illegible] fl. 20,-, Toyota Starlet eind '78, 15.000 km fl. 5.700,-, div. kleine dingen o.a. planten. Alles minder dan 3 jaar oud. Pensohestraat 17, Brievengat, tel.: 77802.

MOTORFIETS Honda CB 750K, 1 1/2 jr. oud, als nieuw, fl. 3.900,-, Zuid Pogo 56.

HERENFIETS [illegible] fl. 245,-, [illegible]weg 11, tel.: 76051.

TE KOOP GEVRAAGD CURACAO

1 HERENFIETS in goede staat, tel.: 9-3666.

EEN elektronisch orgel b.v. Yamaha model B of C, tel.: 14198.

TE HUUR GEVRAAGD CURACAO

ONDERWIJZER zoekt flat of tuinhuisje, tel.: 79596.

ONDERWIJZER zoekt woonhuis 2 à 3 slaapkamers in goede buurt tel.: 79596.

APOTHEKERSASS. zoekt gemeubileerd appartement met kookgelegenheid, tel.: 23281, maandag en zaterdagmorgen tot 1 uur.

PERSONEEL GEVRAAGD CURACAO

CRIA pa keda drumi, Van Goghstraat 65.

DIVERSEN CURACAO

OPPASHUIS gezocht voor echtpaar zonder kinderen van 15 februari tot 6 maart, tel.: 36338.

NED. echtpaar zoekt oppashuis, of gemeubileerde woning te huur in periode van 21 febr. tot 25 maart 1980, tel.: 77821.

TE KOOP AANGEBODEN ARUBA

SET di sala, Congoweg 4.

BROILMASTER like new, Mozartstr. 6, tel.: 21757, Mr Paul.

HUIS gelegen Tanki-Leendert 94C. Inlichtingen: 23016.

NEW furnished appartment in Caracas. Information: 13884 Curacao, 22067 Aruba.

CHEVROLET Caprice Classic 1978. Inl.: Rondweg 55, tel.: 22775/21286/24443.

RENAULT 6TL, 3 1/2 jr. oud, fl. 3.500,-, kleur: rood, Rasmijnstr. 2, San Nicolas.

CHEVROLET Monte Carlo 1973, full equipped fl. 7.000,-, 1/2 cash, video recorders, 1 hour fl. 1.000,-, 2 hour fl. 1.500,-, Croes tel.: 22562.

UN Van Ford, un television, radio-cassette three-in-one, Van Galenstraat 14, dilanti brandweer, tel.: 47684, 2'or-6'or.

[illegible] 28515.

CHEVROLET Impala 1978, i.z.g.st., 4-deurs, vanyltop, aut.-trans., airco, power-steering etc., R. van Dijk, Savaneta 236 naast Brisas del Mar.

MAZDA 1600 '73, i.g.st., vraagprijs: fl. 2.200,-, Jeenay autostoeltje (TNO goedgekeurd) + extra riemenset fl. 75,-, kinder-wandelwagen fl. 75,-, draagstoeltje fl. 15,-, Spaans Lagoenweg 15, tel.: 47290.

BEDROOMSET, diningroomset, livingroomset and other household things, call any time, Alto Vista 41 at Noord.

DODGE Pick-truck 1974, fl. 3.800,-, Delco powerplant for carnaval etc., heavy duty trailer pa carnaval etc., tel.: 28031, Haidy.

1 VIDEO Sony Betamax, 1 uur, fl. 1.050,-, tel.: 22010.

SET di sala fl. 250,-, Moko 28D.

TE KOOP GEVRAAGD ARUBA

1 ZEILPLANK, tel.: 24586.

TE HUUR GEVRAAGD ARUBA

ONGEM. woonhuis. Voor informatie: tel.: 47013.

TE HUUR AANGEBODEN ARUBA

GEDEELTELIJK gemeubileerd huis met twee slaapkamers, Ayo 46. Te bevragen: tel.: 24219 tijdens kantooruren.

UN kas muebla sitoa na Dadelstraat 54C. Pa un pareha serio! Interesadonan por yama tel.: 21652.

GEMEUBILEERD appartement voor 1 persoon, tel.: 23124, kam. Oranjestr. 22.

GEM. appartement met airco, geschikt voor echtpaar, Nassaustraat 151.

GEMEUBILEERD appartement, Bucutiweg 7 na 5 uur.

PERSONEEL GEVRAAGD ARUBA

WANTED live-in maid, English speaking American couple, w-1 child. [illegible] 251, tel.: 9-[illegible].

WANTED live-in maid, [illegible], tel.: 28354.

DIENSTMEISJE voor huishouding en oppas baby, [illegible] 79, tel.: 28098.

MESTER di [illegible] pa [illegible] bao di cas y cuido di baby, Piedra Plat 131A, tel.: 28383 despues di 5 atardi [illegible] cu 4'or atardi.

English speaking girl requires work as LIVE-IN MAID
Please telephone: 34162

Te huur gevraagd WOONHUIS
met of 2 slaapkamers in goede buurt.
Tel.: 37695 tussen 10.30 en 12.00 [illegible] 16.00 en 18.00 [illegible]
[illegible] Curacao

TE HUUR GEVRAAGD WOONHUIZEN
ten behoeve van onze staffeden.
RECAR telefoon: 76819

RUM SAN PABLO
voor fijnproevers

Uw Carnaval wordt nog kleurrijker met FUJI FILM

PUNCH BOWL SETS KRISTALEN KARAFS en KELKEN
La Bienvenue
Santa Rosaweg 113
tel.: 37365

Cupido shoes
voor geklede schoenen en tassen. Ook platte sandalen.

ANDERSON

PLANTENSALE
door hobbyist [illegible]
Mooie planten [illegible] lage prijzen.
Zondag 3 februari, [illegible] 9—12 en 3—[illegible]
Kaya [illegible]

Fabrica y distribui pa Curaçao Laboratories Ltd. Landhuis Chobolobo tel.: 36222

Ontvangen: [illegible] PARAPLU'S [illegible] zwarte naad, [illegible] large, [illegible]
La Indiana
Hendrikplein 31

SOUVENIRS
te kust en te keur!
'tSchuurtje

Grooming & Supplies
TRUDY'S DOG SHOPPE
Sta. Rosaweg 66
Telefoon 36633
[illegible]
25 lbs Gravy Train 28,70
5 lbs Alpo 4,40
Groot blik Alpo 1,50
Klein blik Alpo 1,00
DR. BALLARD
Groot blik 1,[illegible]
Klein blik 0,[illegible]
Gaines Burgers
6 voor 2,[illegible]
12 voor 4,98

Hick Chick
Galinja bon pepeá
CUBAWEG 142

Voor Carnaval
PETTEN en HOEDEN tegen de zon.
KLAPSTOELEN voor f. 8,—
The Players SPORTSHOP
Labadera Plaza
tel. 37808
Sta. Rosaweg

MAARS CARIBBEAN N.V.
Te Maduro Plaza
voor exclusieve materialen:
- MAARS - kantoor scheidingswanden
- MAARS - metalen plafond ophangsystemen
- MAARS - verlichtingsarmaturen
- MAARS - [illegible] en vinylwandbekleding

Bel voor verdere informatie
Uw WAND- EN PLAFOND SPECIALIST:
MAARS CARIBBEAN N.V.
tel. 76755 te Maduro Plaza 78900

CORAL ADMINISTRATION AND MANAGEMENT N.V.
zoekt voor directe indiensttreding
ERVAREN DIREKTIE SECRETARESSE

Vereisten:
- Goede typvaardigheid
- Steno Nederlands
- Steno Engels
- Goede beheersing van de Nederlandse en Engelse taal in woord en geschrift.

Geboden wordt o.a.:
- Een prettige werkkring met gevarieerde werkzaamheden
- Prima salariëring en sociale voorzieningen waaronder vakantietoelage en pensioen
- 20 werkdagen vakantie per jaar.

Sollicitaties: Schriftelijk of mondeling aan ons adres: Fokkerweg 6A — telefoon 14760.

Health Food Center "KORSOU"
Penstraat 35
Tel. 86346
Voor al Uw reform en macrobiotische produkten!

Wees onze gast en kom binnen......
U vraagt zéér zeker bij:
Augustinus
Abraham de Veerstraat 12
Telefoon 13558

AVIS Rent-A-Car
Telephone 14700

Te koop gevraagd: HUIS
te Julianadorp, uiterlijk juni 1980.
TEL.: 44831

ANTENNES
voor installatie en reparatie van Uw antenne
LEATRON
Tel. 35896
Salinja t/o Henderson

Hefe di Servisio Médiko i Salú Públiko ta partisipa ku awor pa dilanti tur persona ku karchi pa dokter di Gobiernu bibá den e barionan akí bou menshoná mester akudi na e dokterskamer na Seru Fortuna.

E barionan ta:

- Salsbach
- Esperansa
- Stenen Koraal
- Kabo Verde
- Kas Abou
- Seru Papaya
- Seru Rondo
- Fortuna Ariba
- Seru Fortuna
- Fortuna Abao

E hefe menshona,
R.C. Heerenveen, interino.

NOTICE OF ANNUAL GENERAL MEETING

NOTICE IS HEREBY GIVEN, that an Annual General Meeting of the Shareholders of American Investment Trust N.V. will be held at its principal office, Pietermaai 15, Willemstad, Curacao, Netherlands Antilles on March 12, 1980 at 10:00 A.M. local time for the purposes of;

1. Approving the financial statements of the Corporation for the fiscal year ended December 31, 1979;
2. Ratifying the action of the Managing Directors in declaring and paying an interim dividend of $,20 per share on September 10, 1979;
3. Approving a final dividend of $.[illegible] per share payable on April 14, 1980 to shareholders of record on March 12, 1980. If approved, this dividend will be payable in additional shares of the Capital Stock of the Corporation unless a written notice of election to receive cash in lieu of such additional shares is mailed in time so as to be received by the Corporation by March [illegible], 1980;
4. Electing Managing Directors;
5. Considering and approving a report by the Management of the business of the Corporation and the conduct of its affairs during the fiscal year ended December 31, 1979;
6. Reaffirming of Resolution adopted in 1969 reading as follows:
   Considering and acting upon a recommendation of the Management to authorize any two of the Managing Directors of your Corporation, in the event that they in their opinion deem it to be in the best interests of your Corporation and its shareholders, to change the domicile of your Corporation to another jurisdiction or to reincorporate your Corporation in another jurisdiction. In any reincorporation there would be transferred all the property and assets of your Corporation to its successor corporation in consideration of the assumption of all the liabilities of your Corporation by its successor corporation and the agreement of such successor corporation to issue its shares on a share for share basis, to you and the other shareholders of your Corporation against surrender of the then outstanding shares of your Corporation. In any event, whether the domicile of your Corporation is changed or there is a reincorporation, there would be no material change in your interests in your Corporation or in any successor corporation.
   Your management has no present intention to exercise the authority which it now recommends to be granted to any two of its Managing Directors as aforesaid, nor does it believe that it will ever be necessary or required to exercise such authority.
7. Transacting any other business that may properly come before the meeting or any adjournment or adjournments thereof.

BY ORDER OF THE MANAGING DIRECTORS.

Willemstad, Curacao,
Netherlands Antilles
Dated: February 1st, 1980

[...]elische verzet in Elon Moreh

[...]UZALEM — Een groep- [...]a-nationalistische Israeli's [...] geweigerd de omstreden [...]etting van Elon Moreh op [...]stelijke Jordaan-oever te [...]n. Elf van de 15 gezin- [...] de vestiging bij Nabloes [...] na een uitspraak van he. [...]rechtshof naar een nieu- [...]derzetting ca acht kilo- [...] verder weg. Maar vier ge- [...]en nog tien mannen, [...] van de extreemste vleu- [...]n Goesj Emoniem (het blok der getrouwen) weigerden te buigen en poogden het vertrek van de anderen tegen te houden.

Een regeringswoordvoerder zei dat geen actie zal worden ondernomen tot zondag wanneer de termijn voor evacuatie afloopt.

Wij hopen dat zij dan vreedzaam vertrokken zullen zijn. Als dat niet het geval is, zullen wij alsnog „beslissen wat ons te doen staat".

Would-be kapers aangehouden

BEIROET — Op de luchthaven van Beiroet zijn drie Libanese jongelui aangehouden, nadat er in een stuk handbagage vuurwapens waren ontdekt. De drie Sji-itische moslems worden ervan verdacht een lijnvliegtuig van Air France te hebben willen kapen om de aandacht te vestigen op het feit dat hun geestelijke leider, imam Mussa Sadr, al 17 maanden vermist wordt. Met dat doel zijn al verscheidene kapingen uitgevoerd.

English Companion

The world in a nutshell

GUATEMALA CITY — About 35 people - militant peasants and their diplomatic hostages - died in a fire at the Spanish embassy in Guatemala City when security forces stormed the building. A Red Cross spokesman said initial indications were that Spanish ambassador Maximo Cajal Lopez was the only survivor.
The peasants had seized the embassy to protest against alleged repression by the Guatemalan army. Official government sources said the fire broke out when the peasants threw incendiary bombs on seeing the security forces burst in.

MADRID — Span has protested strongly to the Guatemalan government over the action of security forces in storming the Spanish embassy in Guatemala City. Foreign ministry officials said. They said neither the Spanish government nor ambassador Maximo Cajal Lopez had authorised the Guatemalans to enter embassy grounds.

WASHINGTON — State department officials said 27 government has already backed the US campaign to deprive Moscow of the summer Olympic Games because of the Soviet intervention in Afghanistan.
They predicted that 50 to 60 countries would support the US policy. President Carter appointed former boxing Champion Muhammad Alias his special envoy to seek international support for a boycott of the Moscow Olympics.
Australian prime minister Malcolm Fraser said he had offered the US staging facilities at Australian naval bases to help meet a new strategic situation arising from the Soviet intervention in Afghanistan.

MOSCOW — Soviet Moslem leaders backed the Kremlin's military intervention in Afghanistan and accused the US "and other reactionary forces" of seeking to split the Islamic world on the issue.

TEHERAN — Iranians celebrated the anniversary of the return from exile of revolutionary leader Ayatollah Ruhollah Khomeini. Islamic groups called for a massive silent march in the capital, starting from the Mehdi Rezaie hospital where the 79-year-old ayatollah is recovering from a minor heart ailment.

LOS ANGELES — US businessman Armand Hammer today denied saying that Soviet ambassador anatoly Dobrynin told him that Soviet troops would leave Afghanistan soon. A spokesman for mr Hammer, chairman of the Occidental petroleum corporation, said a tape recording of his remarks at a meeting of Californian industrialists yesterday showed that he did not use the word "soon". Mr Hammer had been quoted by Reuters and other news organisations as saying mr Dobrynin told him the Soviet troops would be withdrawn soon.

ROCKFORD — A jury of seven men and five women was picked today to try John Wayne Gacy, a Chicago homosexual accused of killing 33 boys and young men. The 12 jurors and four alternates who emerged at Theuend of a four-day selection process are aged from 21 to 71 and all have a similar background to Gacy, a 37-year-old building contractor.
The trial now moves to Chicago, where it will start hearing evidence on Thursday. Judge Louis Garippo sought an out-of-town jury after defence lawyers contended that Gacy could not get a fair trial in Chicago because of publicity surrounding the case.

PERTH — Rescue ships today searched for a Taiwanese trawler with 16 people on board sinking in stormy seas off western Australia, coastal authorities said.
The vessel, Hsin Ho Chung 101, reported it was taking water 100 miles off Broome in rough seas whipped up by cyclone Dean, a coastal surveillance centre in Canberra said. The 987-ton oil supply vessel Lady Cynthia was among the searchers, the centre added.

HONG KONG — Gold prices continued this week's see-saw pattern when trading opened here this morning. Having risen on Wednesday and fallen yesterday, the price this morning rallied from last night's closing price of 678 US dollars an ounce to open at 695, in the wake of New York's trading last night, which closed at 687.5. The price rose to 696 but then settled down to 692 after some selling by brokerage houses. Dealers said interest was limited, mainly due to a lack of fresh political developments.

LOS ANGELES — The condition of film star Burt Lancaster is improving daily following an 11-hour operation last week for an abdominal problem, a hospital spokesman said. Lancaster, 66, was taken off the critical list on Tuesday and has been out of bed and walking, the spokesman said. He is expected to leave hospital this week-end.
The spokesman refused to give details of the operation, , but said it was not linked to cancer. Lancaster made his first film "the killers", in 1946 and won a Hollywood "Oscar" for best acting, "Elmer Gantry". He received "Oscar nominations for his performances in "From here to eternity", and "Birsman of Alcatraz".

THE HAGUE — The Dutch people looked to a new style of monarchy following the shock announcement by queen Juliana that she is to abdicate after 31 years on the throne. Crown princess Breatrix will take over as ruler when her mother steps down on her 71st birthday on April 30.

Koersen Centrale Bank

US DØLLAR	1.77	1.79	1.81
CAN DØLLAR	1.53	1.55	1.57
PND STERLING	3.995	4.05	4.11
NED GLD	92.29	93.01	93.81
BØLIVAR	40.91	41.63	42.43
ZW FRANCS	103.3[illegible]	109.54	110.34
FR FRANCS	--.--	43.69	44.39
DUITSE MARK	102.02	102.74	103.54
SUR GLD	--.--	100.07	100.97
IT LIRE	1.39	2.19	2.25

MOSCOW — Mrs Yelena Sakharov, wife of exiled physicist Andrei Sakharov, was summoned to appear at a Moscow public prosecutor's office and said she feared she might be banished from the capital like her husband.

HERTZLIA — US special envoy Sol Linowitz shuttled between Israeli and Egyptian negotiators to try to establish a compromise between their widely divergent plans for Palestinian authonomy.

UNITED NATIONS — Members of the UN Security Council were today trying to reach a compromise resolution on charges by African nations that Britain has grossly violated the Rhodesian peace settlement. British representative Sir Anthony Parsons said an initial draft circulated by African delegates on Wednesday contained much that was unacceptable and he gave the impression that Britain might veto any such resolution.

WASHINGTON — A US government agency has accused Treasury secretary G. William Miller of making erroneous and misleading denails of improper payments by a company he once headed. In a civil suit filed in US district court yesterday, the securities and exchange commission charged Textron corporation with paying 5.4 million dollars to win business in 10 countries. Textron later destroyed some of the records of those payments when senators raised the issue of possible illegal payments during 1978 hearings on mr Miller's nomination as chairman of the Federal reserve board (the nation's central bank), the commission said.

BANGKOK — Vietnamese-led government forces clashed with guerrillas loyal to the ousted Khmer Rouge regime today for the third day running in a mountainous area of western Kampuchea close to the Thai border, a Thai military spokesman said. He said an unspecified number of artillery shells fell on Thai territory in the Taphraya district, about 270 kilometres east of Bangkok.

The fighting was concentrated on the Phnom Chat area of Kampuchea where the Khmer Rouge have a supply base for their guerrilla operations.

Beurs Amsterdam

ADM BEURS	33,30	VOGRINTEN	100,00[illegible]
7PCTNED66	[illegible]4,00	HAGEMEIJER	37,[illegible]0
AKZØ	64,30	INTERMUL	26,60
HEINBELBEH	71,50	NØNNEDPAP	23,00
HEINBIER	21,50	NAARDEN	17,00
HØØGOVENS	[illegible]	ØGEM	16,50
HVA	20,50F	PAKHØED	56,00[illegible]
PHILIPS	115,00[illegible]	RIJNSCH	33,6[illegible]
UNILEVER	157,60	EMS	1,50
KØNØLIE	71,60	VMF	55,[illegible]0
KLM	93,00	VNU	57,[illegible]0
KNSM	213,50	WERELHAV	109,00
VØMMEREN	32,[illegible]0	WESSANEN	43,40
SCHEEPVRTU	[illegible]99,00	ANTBRØUW	207,008
ABN	113,50	ANTVERF	170,008
NAT NED	31,00	ARUBELEC	126,00
ALBHEIJN	61,70	SURBRØUW	-
AMRØ	40,00	CØNVERTØ	500,00
BERGØS	100,00[illegible]	GØLDMINES	172,00
VBERKEL	62,10	IKABELMIJ	125,00
BØLS	223,20	RØBECØ	173,00
BREDVERB	58,50	RØLINCØ	151,00
BUEHRMANN	59,50	ALCANAL	116,00
BIJENKØRF	165,00	NA7 3/4 71	-
CALVE	177,00	NA6 1/2 67	-
CURHANDMIJ	235,00	NA5 67	95,00
ELSEVIER	22,30	NA4 1/2 62	-
FØKKER	19,50	NMB	233,00
VGELDER	[illegible],60	VANDØRP	171,00
GISTRBRØC			

Beurs New York

afcindustr	41 1/2	intnick	39 1/[illegible]
akzona	14 1/4	intpaper	27 7/[illegible]
alcanalum	61 1/4	inttelt	10
alleghpow	14 7/8	japanf	23 5/8
allchemsy	56 5/8	jmanville	34 7/8
allumcoam	63 3/8	kanscity	17 1/4
amxinc	53 1/4	kanspow	30 1/8
amhess	55 5/8	kennecott	37
amairlines	10 7/8	klm	45 3/8
ambrands	66 5/8	kraftco	17 3/8
abroadc	35 7/8	krogerco	12 3/[illegible]
amcanco	35	lehmanco	55
amcynco	32 1/8	littonin	15
amelecp	13 3/8	lockheed	12 1/2
amexpr	29 1/2	ltvcorp	19 3/[illegible]
amnome	25 3/4	marshfld	54
ammotorc	3 5/8	martinm	23 3/4
amnatgas	49 5/8	maydeps	55 3/8
amstandi	55 7/8	mcalnc	43 1/4
amteltel	50 1/2	mcdonn	63 1/2
ampexc	19 7/8	merck½c	19 3/[illegible]
amfinc	13 1/2	metrogm	28 1/2
amcoc	28	midlross	49 1/2
amstadind	42 1/4	minnesota	53 3/4
amrocsteel	30 3/8	mobiloil	22 7/8
amstdst	51 1/2	monsanto	25 5/8
aseltd	50 1/4	motorola	74 7/8
ashlcoilinc	11 5/8	nabisco	30 1/[illegible]
achlandoil	94 7/8	natcanc	25 1/2
atlanrich	52 1/8	natcashr	[illegible]8 5/8
bendixcorp	24 3/8	natdist	4 3/5
bethlsteel	65 1/2	natgyps	12 1/8
boeing	16	natsteel	
burlington	70	nattoac	38 7/8
burinc	73 3/4	nigaram	29 3/4
burroughsc	38 7/8	ntlindus	30 5/8
candapac	7 3/4	nornwest	33 1/[illegible]
carlinsk	56 3/4	nrdaihil	25 1/2
caterpiltr	48 1/2	nillinois	17 1/[illegible]
celanese	40 3/4	occpetr	21 1/4
chasmanh	30	olincorp	[illegible]1 3/[illegible]
chessiesys	10 1/4	pacifgas	5 3/1
chryslerc	21 7/8	pacifligh	24 1/2
citicorp	99 1/4	panam	40 7/[illegible]
citiess	35 1/8	pepsico	34 5/8
cocacola	13 7/8	phelpsd	--
colgatep	22 1/2	phmorris	54 1/[illegible]
colourtile	50 1/2	philips	22 5/[illegible]
coltinoinc	41 1/2	phillpet	72 1/[illegible]
columgas	20 1/4	polaroid	17 7/[illegible]
	40 1/2		30 7/8
commed	22 5/8	procterg	22 1/2
commsat	45 3/8	publso	62 1/[illegible]
consnatg	30 5/8	quaker	24 1/[illegible]
contcanco	53 1/8	rcacorp	34 1/[illegible]
contoil	15 1/4	reliance	61 3/8
conttele	59 1/8	repsteel	82 1/[illegible]
controld	67 3/8	reynolds	59
cpcint	43 1/4	rockwell	1 1/2
crownzell	8 1/2	royald	101 5/
culbroc	29 1/8	safcind	17 1/[illegible]
curtwrc	37	schaefer	64 1/[illegible]
curtwrca	41	schlumb	11 1/[illegible]
dartind	33 1/8	scaner	43
dowchem	40 3/4	shelloil	64
dupont	3 7/8	southco	58 1/[illegible]
easterna	48 1/4	southpa	31 3/[illegible]
eastkodak	27 3/8	southra	62
elpasng	23 1/2	sperryr	37 5/[illegible]
esmarki	61 1/8	stbrands	19 7/[illegible]
exxonc	--	stoilcal	31
fairchc	23 1/[illegible]	stoilind	55
florida	63	stdrugs	42
fluorc	[illegible] 7/8	suncilc	32 1/[illegible]
fordmot	33 3/4	suncoilcp	5 1/8
freuhayf	39	syntexc	42 3/[illegible]
gatxcorp	26 3/4	tandyc	34 7/[illegible]
gencable	55	tandycraft	101 3/
genelect	[illegible]9 1/4	tennecol	16 3/[illegible]
genfoodc	51 7/8	texatcoinc	17 3/[illegible]
genmot	3 1/8	texasinstr	15 3/[illegible]
genput	[illegible] 3/8	texasutil	51
gentelt	9[illegible]	toledoed	59 7/[illegible]
gettyoil	[illegible]	trandwa	43 3/[illegible]
gillette	20 1/[illegible]	twocntrf	11 1/[illegible]
goodrich	13 [illegible]	unilever	53 3/[illegible]
goodyear	[illegible]	unioncarb	77 1/[illegible]
gracc½c	16 7/8	unionol	4 1/4
greyhnd	110 5/	unoilcal	13 1/[illegible]
gulfoilca	39 1/4	unionpac	49 7/[illegible]
gulfoil	42 3/8	uniroyal	19 3/[illegible]
heinzco	22	unbrands	[illegible]1 1/[illegible]
helleri	34 7/8	umtechn	33 5/[illegible]
hiltonh	33 7/8	usstel	25 7/[illegible]
honeyw	23 1/2	warnerl	26 1/[illegible]
illcontr	41 7/8	westbanc	33 5/[illegible]
impoil	1[illegible] 3/4	westunion	24
insilco	63 3/8	westingh	77 3/[illegible]
intbus	19 3/4	whoolabr	63
intflav	32 3/4	woolworth	
intharv	2[illegible] 7/[illegible]	wrigley	
		xerox	

Ronnie Casseres in Den Haag:

'Mijn rechtlijnigheid zal ik behouden"

DE NIEUWE GEVOLMACHTIGD minister van de Nederlandse Antillen in Den Haag, Ronnie Casseres, prâàt niet alleen over zijn ideeen op cultureel gebied, hij probeert ze ook in zijn gezin toe te passen. Toen ik hem jaren geleden eens opzocht, was zijn vrouw bezig de kinderen uit Engelstalige Caribische kinderboekjes te vertellen. Ronnie Casseres, verrast dat ik hem in zijn ruime werkkamer daaraan herinner: "Dat was een aanvulling op wat mijn kinderen zouden missen doordat hun moeder Nederlandse is. Ik ben zelf opgegroeid in een gezin waarin mijn moeder en mijn grootmoeder mij verhaaltjes vertelden uit onze cultuur. Van de Nanzi- en spinverhalen heb ik niet alleen genoten, ik heb me er ook enorm door verbonden leren voelen met mijn land. Mijn kinderen moeten ook volkomen Curacaoenaars of Antillianen zijn, ondanks het feit dat ze een moeder hebben die uit de Nederlandse cultuur stamt. Ik dacht dat die Caribische boekjes een aanvulling zouden zijn. Ze benaderen ons cultuurpatroon. Helaas hebben we weinig kinderboekjes in het Papiamentu of Nederlands. Het gaat niet om boeken die over onze cultuur staan, maar om boeken die geschreven zijn door iemand uit de Antillen, die ons cutuurleven binnen de verhaaltjes brengt. Zolang mijn kinderen het Engels niet machtig zijn, willen we ze bewust met die boekjes in aanraking brengen, de plaatjes laten zien, vertellen wat erin staat, in de hoop dat ze zelf ernaar grijpen als ze in het Engels kunnen lezen".

Het verbaast dan ook niet dat Ronnie Casseres een uitgesproken voorstander is van sterkere culturele contacten met eilanden als Trinidad en Jamaica. "We moeten ons sterker verbonden voelen met de Caribische regio. Er zijn op de Antillen voorstanders van een nauwere aansluiting bij Venezuela, maar ik verdenk hen ervan dat ze meer op de materiele welvaart letten en dat ze zich daarbij willen aansluiten. Ze vergeten dat de Caribische eilanden veel meer op ons lijken".

ander om het uit te voeren. Probleem twee is de kwestie van de spelling. Het is niet het meest belangrijke van een taal voor taalwetenschappers, maar voor het onderwijs wel. De laatste beslissing die genomen is, is dat er één spelling komt voor de Antillen en dat zou dan een spelling zijn die niet meer naar het fonologische neigt. Maar wanneer een eilandgebied al besloten heeft een andere spelling te nemen, dan mag het eilandgebied die spelling hanteren. Een politiek compromis, waar men niet erg happy mee is, want het betekent dat je twee spellingen hebt. Het derde probleem is dat de invoering van het papiamentu gemakkelijker is gezegd dan gedaan. Er is op dit moment één lees-taal-methode ontworpen. Dat is eenmanswerk. Of het didactisch verantwoord is, of het vruchten zal afwerpen, weet nog niemand, want het is niet uitgeprobeerd. Daarnaast zijn er nog zoveel andere dingen die gedaan moeten worden en die zijn eenvoudigweg niet gedaan. Om een lang verhaal kort te maken: ik geloof dat de groep voorstanders op dit moment de overhand heeft, maar er zijn dus drie grote problemen".

TE HOGE OPLEIDING

Procentueel gaat een steeds groter deel van de Antillianen in de regio verder studeren. Komt dat doordat het mammoetwetsysteem op de Antillen niet meer aansluit op Nederland? Ronnie Casseres ontkent dit.

"De Antilliaanse regering heeft bewust een trend ingezet om Antillianen in de regio te laten studeren. Daarbij hebben we zelfs het probleem in Porto Rico, Venezuela en Colombia dat onze studenten een te hoge vooropleiding hebben. Ze halen verrassend hoge studieresultaten. We zijn een beetje bang geworden dat we onze leerlingen op de middelbare scholen tekort aan het doen zijn. Als ze in Venezuela, Porto Rico of Colombia komen met een vwo-diploma zijn ze in sommige vakken zo ver vooruit, dat je je afvraagt: "Wat hebben we ze aangedaan?" Het probleem in de regio is dus dat ze een veel te hoge vooropleiding hebben. Dat geldt alleen in de regio. Er zijn uiteraard nog opleidingen die we liever in Nederland laten volgen.

Bij het streven meer in de regio te laten studeren, hebben we

„Bij ons is politiek bedrijven erg gemakkelijk. Je klimt op een podium en je bent politicus."

minister betekent onvermijdelijk praten over de werking van het statuut. Volgens dat statuut kan de regering van de Antillen aangeven welke aangelegenheden van het koninkrijk haar land raken. Wordt daar nu vaak gebruik van gemaakt?

"Jawel, jawel. Al ben ik nog niet in de rijksministerraad geweest, heb ik ervan begrepen dat ieder verdrag dat het koninkrijk sluit, dat de Antillen daarbij steeds vermeldt of dat

Opmaak : Maruen Baroud .

derlandse ministers hebben de beschikking over uitgebreide departementen, terwijl de gevolmachtigd minister slechts een handjevol ambtenaren heeft. "Dat is zeker waar, maar aan de andere kant hebben wij op de Antillen ook ambtenaren tot onze beschikking. Inderdaad hebben we hier op het kabinet niet zoveel mensen, maar stel dat ik een advies van een financieel deskundige zou moeten hebben, die niet op het kabinet aanwezig zijn, dan bestaat de mogelijkheid dat ze uit de Antillen overkomen om mij bij te staan. In principe zou ik dus kunnen beschikken over het hele ambtenarenapparaat op de Antillen".

SOCIALE STEUN

Een zaak waar nauwelijks gebruik van gemaakt is, is de regeling van de onderlinge bijstand op sociaal terrein. Als je het statuut op dit punt leest kun je de indruk krijgen dat het de bedoeling was dat de welstand in Nederland en de Antillen ongeveer hetzelfde zou moeten zijn, ook de sociale voorzieningen, bijvoorbeeld met een ziektekostenverzekering. Ronnie Casseres blijkt het statuut

te motiveren terug te keren naar Nederland. Het zou voor de Antillen, net zoals voor Suriname, toch veel makkelijker zijn de stroom naar Nederland niet tegen te houden? Het zou een oplossing voor de werkloosheid zijn.

Ronnie Casseres: "We moeten Antillianen met een opleiding motiveren om terug te komen, en beslist niet alleen academici, maar bij voorbeeld ook automonteurs. Voor hen is er wel werk op de Antillen. De groep op de Antillen die geen werk heeft, omdat ze laaggeschoold zijn, dat is de groep waar Nederland bang voor is dat ze naar Nederland gaat en problemen veroorzaakt. Die groep zal niet en masse naar Nederland gaan.

De materiele voorzieningen maken het wel aantrekkelijk, maar men is op de Antillen heel goed op de hoogte van de geringe erkenning die de Antilliaan in Nederland geniet. Er is een soort schrikbeeld: je kunt wel geld verdienen in Nederland , maar men ziet je liever gaan dan komen. Dat heeft een balans gebracht in de trek naar Nederland".

Onze vooropleiding te hoog voor de regio

(Door Jos de Roo)

wegingen: er wordt gezegd dat je hier de diplomaat moet uithangen en diplomatie heeft in de volksmond altijd het karakter van: er omheen draaien. Ik geloof niet dat dat nodig is. Misschien moet je de dingen wat voorzichtiger zeggen maar dat wil niet zeggen dat je bepaalde principes overboord moet gooien. Ik denk wel dat ik de rechtlijnigheid die ik inderdaad denk te bezitten, zal behouden.

Misschien dat ik in mijn manier van de mensen te woord te staan iets voorzichtiger moet zijn, maar dat is dan ook het enige compromis dat ik mezelf wil opleggen".

Ronnie Casseres een Antilliaan die een duidelijk cultureel zelfbewustzijn heeft. Getrouwd met een Nederlandse vrouw. Leidt dat niet tot spanningen?

"Nee, en wij zijn geen uitzonderingsgeval. Er zijn meer Antillianen die met een Hollandse getrouwd zijn en die nog steeds een goed huwelijk hebben, al moet ik toegeven dat een groot aantal huwelijken tussen Antilliaanse mannen en Nederlandse vrouwen spaak lopen. Maar ik weet niet of dat te maken heeft met het Antilliaan zijn of het Hollands zijn. Op de Antillen zijn echtscheidingen aan de orde van de dag.

Ronnie Casseres heeft er persoonlijk de pest in als de Antillen alsmaar in Nederland het handje ophouden.

verdrag ook voor de Antillen geldig zal zijn of niet".

ARGUSOGEN

Naar aanleiding van de beruchte reparatiewetgeving van Nederland, die de belastingvlucht moet indammen, legt de minister uit dat er twee procedures zijn. "Uiteraard kun je alle aangelegenheden claimen en dan kan er overleg plaats vinden in de ministerraad en de beslissing die daaruit voortrolt, dat is de beslissing. Maar bij een rijkswet kun je intern appèl aanvragen, dat is een formeel omschreven zaak. Je kunt dan zelfs, om het kort te houden, in de Nederlandse tweede kamer optreden en het parlement vertellen waarom de Antillen het er niet mee eens zijn.

Die mogelijkheid is er bij een aangelegenheid niet. De reparatiewetgeving is een duidelijk nationale wetgeving, daar konden we geen Antilliaanse zaak van maken. Wel in de zin van overleg plegen tussen partners. Dat is ook ter sprake gekomen en Den Haag heeft het een beetje gesust, men heeft ons duidelijk verzekerd dat wij er voorlopig geen problemen mee hoeven te verwachten.

Maar ik wil wel met klem zeggen, dat we de zaak met argusogen bekijken, want het zou voor ons de nekslag betekenen. Ik heb van mijn regering de instructie de zaak nauwlettend te volgen. En indien ze aan het belastingverdrag tussen Nederland en de Antillen komen, dat is wel een rijkswet, dan zullen we wel alle wegen bewandelen die we hebben".

Er wordt wel eens gezegd dat de gevolmachtigd minister een zeer ongelijkwaardige partner in de rijksministerraad is. De Ne-

nooit op die manier gelezen te hebben. Bovendien ziet hij er een gevaar in. "We verliezen de realiteit uit het oog als Nederland allerlei sociale voorzieningen zou gaan financieren. Indien we als Antillen met een bepaald inkomen ons bepaalde dingen kunnen permitteren, dan moeten we daarmee leren leven. We moeten wel proberen het niveau van onze welvaart zo groot mogelijk te krijgen, maar we moeten het statuut niet zo uitleggen dat we een hogere welvaart moeten genieten, ook als we dat eigenlijk niet aankunnen. Een gelijk niveau als Nederland zou betekenen dat het verschil door Nederland gefinancieerd zou worden en ik geloof dan dat we buiten onze proporties gaan leven".

Je hebt er persoonlijk de pest in als de Antillen alsmaar in Nederland het handje ophoudt? "Jazeker, jazeker, dat is bijzonder gevaarlijk. Ik geloof dat we moeten roeien met de riemen die we hebben. Het zou alleen maar een nog sterkere afhankelijkheid van Nederland brengen. We moeten op grond van wat we op de Antillen aan nationaal inkomen produceren aan onze sociale verplichtingen voldoen. Als op een gegeven moment voor de verhoging van de welvaart het goed is dat er bij voorbeeld infrastructuur komt voor het vestigen van industrieen en dat daarvoor binnen korte tijd geld moet komen wat wij niet kunnen opbrengen, als de Nederlandse regering dan bijspringt, dat vind ik wel binnen het statuut vallen".

REMIGRATIE

Tegenover het ANP verklaarde Ronnie Casseres het als een van zijn belangrijkste taken te zien de Antillianen in Nederland

GEWAAGDE STAP

Altijd zat Ronnie Casseres in de onderwijswereld. Is de stap naar de politiek niet erg groot? "Naar de politiek niet, maar naar de functie van gevolmachtigd minister wel. Bij ons is politiek bedrijven erg gemakkelijk. Je hoeft je maar gewoon in te laten schrijven bij een partij, je klimt op een podium en je bent politicus.

Maar of ik gevolmachtigd minister moest worden, daar heb ik lang over nagedacht. Ik heb

De voorstellen van de gemengde commissie die de Sticusa wil opheffen en de gelden rechtstreeks aan de Antillen wil overmaken, begroet de gevolmachtigd minister als een stuk dekolonisatie. Toch wil hij de culturele banden met Nederland niet doorsnijden en ziet hij een taak voor zijn kabinet. "Je moet niet vergeten dat onze cultuur mede bepaald is door de Nederlandse, vooral intellectueel. Het is voor ons als Caribisch land een verrijking om een opening te hebben op de Europese cultuur. Persoonlijk ben ik van mening dat wij ons soms dreigen te verliezen door de dominante Nederlandse cultuur. We kunnen verrijkt uit die ontwikkeling komen, rijker dan landen die alleen sterk Caribisch of sterk Latijns-Amerikaans gekleurd zijn. Maar we moeten ons kunnen blijven vinden in wat we gebruiken en we zullen ons niet minderwaardig moeten voelen aan de Nederlandse cultuur.

Concreet gezien moet ik hier de polsslag voelen van het culturele leven in Nederland en uitzien naar dingen die doorgegeven kunnen worden naar de Antillen. Zo heeft Daal die de culturele zaken behartigt, beslag weten te leggen op een expositie

een beschrijving te geven van de Antilliaanse culturele identiteit. "Zo gauw we over een Antilliaanse identiteit gaan praten, begint bij mij een belletje te rinkelen. Eigenlijk praat ik liever over de Curacaoenaar, de Arubaan, de Bonaireaan, enzovoorts. Ze zijn allemaal in hun hele optreden anders. Decentralisatie is niet alleen een politieke, maar ook een culturele gedachte. En ik wil eigenlijk niet beschrijven hoe de Curacaoenaar is, want dan zou ik misschien dingen zeggen die mensen anders interpreteren dan ik bedoeld heb, omdat het allemaal nog niet uitgekristalliseerd is. Wat doet mij de Arubaan herkennen? Waarin herkennen ze mij als Curacaoenaar? De taal is al verschillend, met andere accenten, melodie en dat soort dingen, maar ook hun manier van denken. Waar het nou precies in zit, ik weet het niet".

TAAL

De Nederlandse cultuur heeft via het onderwijs veel invloed op de Antillen. Is het het plan van de regering het onderwijssysteem met het Nederlands als voertaal zo te houden? Ronnie Casseres: "Uiteraard niet. Het is zo dat iedereen op de Antillen

Decentralisatie is ook een culturele gedachte

derlanders het zo beschreven hebben".

Ronnie Casseres aarzelt zelf van Rubens, weliswaar reprodukties, maar hij zegt van de allerhoogste kwaliteit. Omgekeerd wil ik Antilliaanse evenementen hier beter bekend maken. Ik geloof dat die terugstroom naar Nederland te weinig gebeurt. Ik zou de Antilliaanse stem willen laten horen. Het is goed dat men in Nederland hoort dat er ook op de Antillen kritische geluiden over Antilliaanse en Nederlandse zaken gegeven worden. Ik noem iets. Een tv-programma als van Chin Behilia dat bepaalde dingen uit het Antilliaanse leven treffend naar voren brengt, zou ik ook hier graag willen brengen. Het is goed als Nederland ziet hoe de Antilliaan de Antillen bekijkt. Helaas moet ik zeggen dat wij wel heel vaak geconfronteerd worden met de visie van Nederlanders op de Antillen. Het jammere daarvan is dat de Antilliaan soms gaat denken dat de Antillen zo is, omdat Ne-

ervan overtuigd is dat het Nederlands als voertaal niet de juiste taal is. Tien jaar terug vond men het een teruggang als men het Nederlands niet zou onderwijzen, omdat het deuren opent. Deze groep tegenstanders is aan het uitdunnen. De meesten sterven af, want het zijn veel ouderen die zo dachten.

De voorstanders voor het papiamentu zijn verdeeld. De ene groep wil papiamentu volledig doorvoeren, de andere met papiamentu beginnen en langzamerhand omschakelen op het Nederlands. Tot voor kort manifesteerde dit verschil zich ook tussen de eilandsregering van Curacao, die klas een tot en met zes in het Papiamentu wil met het Nederlands daarnaast als vreemde taal, en de landsregering, die eerst het papiamentu wil en daarna het Nederlands.

En daar beginnen de problemen al. Twee overheden waarvan de een beslissingsbevoegsheid heeft om het in te voeren en de

wel te maken met een psychologisch probleem. We hebben het nog niet zo ver kunnen krijgen dat de studerende zelf graag naar de regio gaat. Het Nederlandse diploma heeft een hoger aanzien dan bijvoorbeeld dat van de University of the West Indies. Terwijl ik net vorige week hier hoorde dat de University of the West Indies zeer hoog aangeschreven staat. Dan blijkt weer dat we zelf te weinig geinformeerd zijn over wat de goede instellingen zijn. Je krijgt bij voorbeeld een lijst van aanbiedingen uit Colombia, je ziet alleen namen, je weet niet of het een instelling is van middelbaar of van hoger niveau". Komt die onwetendheid op de Antillen over de regio doordat de buitenlandse betrekkingen door Nederland onderhouden worden? Ronny Casseres: "Ik denk het wel, dat we als Antillen te weinig buitenlandse contacten hebben, zelfs in onze eigen regio".

STATUUT

Praten met de gevolmachtigd

Opheffing Sticusa stuk dekolonisatie

het er thuis over gehad en met diverse vrienden, de uitdaging was te groot om het niet te doen. Of ik als minister zal slagen, zal de toekomst moeten uitwijzen, maar het is en blijft tot nu toe voor mij een gewaagde stap".

Op Curacao staat Ronnie Casseres bekend als een integer, maar ontzettend rechtlijnig man. Daardoor kon hij bij voorbeeld geweldig overhoop liggen met de VLC, die ideologisch helemaal niet zo ver van hem afstaat. Denkt hij dezelfde rechtlijnigheid vol te kunnen houden?

Na een stilte: "Ik denk het wel. Het was ook een van mijn over-

Een van de dingen die ik enorm gewaardeerd heb van mijn vrouw is dat ze in de kortste keren papiamentu geleerd heeft. Het is bijna niet te geloven hoeveel deuren dat geopend heeft, het feit dat ze, ondanks dat ze volbloed Hollandse is, ook wat uiterlijk betreft, meteen papiamentu kan spreken. De enige ruzietjes die we gehad hebben, zijn dezelfde ruzietjes die iedereen gehad zou hebben, de huis-tuin- en keuken-ruzietjes.

Spanningen die ik terug zou kunnen voeren op een cultureel verschil, die kennen we niet en ik hoop dat ze er nooit komen ook"

Controle op juryleden haast onmogelijk

Japanse turn hegemonie nagenoeg ten einde

FORT WORTH — Eenentwintig jaar geleden bij de wereldkampioenschappen turnen in Moskou veroverde de Sovjet-Unie voor de laatste maal de landentitel bij de heren. Bij alle wereldkampioenschappen en Olympische Spelen daarna moesten de Russen de eer bij de teams laten aan de Japanners. De hegemonie van Japan loopt nu echter ten einde. Niet in de eerste plaats omdat de Aziaten geen sterke formatie meer op de been kunnen brengen, maar veel meer omdat zij ten onder gaan in strijd die bij het turnen achter de schermen wordt gevoerd.

Vorig jaar bij de wereldkampioenschappen turnen in Straatsburg kreeg de Sovjet-Unie met Nikolai Andrianov de individuele titel en kon Japan zich als ploeg handhaven omdat de homogeniteit van het Japanse team eenvoudig te groot was.

In Fort Worth, bij de twintigste wereldkampioenschappen turnen die voor het eerst in de geschiedenis buiten Europa worden gehouden, moesten de juryleden ook vriendelijk zijn voor het gastland, VS.

De Verenigde Staten eisen ook hun deel op van de medailles.

Na de verplichte oefenstof van de heren lagen de kaarten op tafel.

De Sovjet-Unie werd wereldkampioen bij de landen en Kurt Thomas wereldkampioen keuzestof twaalfkamp.

EXTREEM

Frank Bare, de Amerikaanse vice-voorzitter van de internationale gymnastiekfederatie (FIG), verklaarde na de verplichte oefenstof van de heren, ernstig zorgen te maken over de (zoals hij het zei) extreem hoge waarderingen, maar erg overtuigend klonk dat niet. Op Fort Worth waren de beste turners van de wereld bij elkaar en het prestatie peil was nog nooit zo hoog geweest".

Bare had gezegd dat hij de juryscores van het onderdeel ringen nog eens aan een onderzoek zou onderwerpen, omdat de scores per land veel uiteen liepen, maar die actie had weinig resultaat.

Japan dat de pech had op de eerste dag al heel vroeg te moeten beginnen, bereikte met 290.60 punten vrijwel hetzelfde aantal punten als een jaar geleden. In Straatsburg sloten de Japanners de eerste dag af met een voorsprong van vier punten op de Sovjet-Unie.

De Russen bleken zich (volgens de jury) in ruim een jaar zo verbetert te hebben dat zij in Fort Worth in de verplichte oefenstof drie punten meer waard waren dan de Japanners, die bovendien de in vergelijking met Straatsburg inderdaad sterk verbeterde Amerikanen tot minder dan een punt zagen naderen.

CHINA

De Chinezen, die in 1962 in Praag voor de laatste maal aan de wereldkampioenschappen deelnamen bevestigden de hoge verwachtingen, al beheersten zij de verplichte oefenstof nog niet in die mate als de landen die er al drie jaar mee werken. Bovendien gold voor de Chinezen de stelregel dat nieuwkomers zich eerst moeten bewijzen. Gezien de atletische kwaliteiten van de immer glimlachende Chinezen was het niet uitgesloten dat zij ook nog een geslaagde sprong naar het erepodium zouden maken, ten koste van de Japanners.

JURY

In het verleden is het meer dan eens gebeurd dat deelnemers zich terugtrokken tijdens internationale turnkampioenschappen door toedoen van de juryleden vanwege de puntendeling. Of de deelnemers nou gelijk hadden is een andere zaak!

Daar een onderzoek naar de juryscores na een bepaald onderdeel veelal niks opleveren.

Drie jaar geleden tijdens de Europese kampioenschappen damesturnen in Tsjechoslowakije verliet de Roemeense ploeg op bevel van het "thuisfront" de kampioenschappen. De oorzaak van de terugtrekking lag in de manoeuvres van de jury bij het paardspringen. Nadia Comaneci dat toendertijd Europees kampioene gymnastiek was trok zich ook terug, ondanks het feit dat ze een dag tevoren een tien kreeg op het onderdeel evenwichtsbalk.

Volgens Bare is een controle van de juryleden tijdens het geven van punten haast onmogelijk.

PRAAG — Nadia Comaneci, in actie op de evenwichtsbalk tijdens de finale van de Europese dameskampioenschappen 1977 in Praag. Ondanks de tien punten waardering van de jury, trok zij zich terug uit protest tegen de jury.

PEON

ENTREGA NO: 15

Pa Omalio Meriën

SIMAN PASA nos a duna un lés ku a trata algun punto ku a keda tras enkwanto e KABAI, i awe nos ta kontinua ku MOVESHON DI E PEON.

Ban ripiti un ratu! UN PEON TA MOVE DEN UNIKAMENTE [illegible] DIREKSHON. E POR BAI SÓLAMENTE REGT DILANTI.

Aki nos por nota ku e PEON ta move kompletamente otro for di un DAMA, un REY, un TORE, un ALFIL of un KABAI. Tur e piesanan aki ta move den mas ku un direkshon. Nan por bai seya regt dilanti, schuin dilanti, banda, regt patras of schuin patras. Un PEON si no! E ta bai regt dilanti so!!

E regla di MOVESHON di PEON ta sigi bisa ku: E PEON TA BAI NA E HOKI DILANTI DI ESUN KU E TA PARA NE!

Boaki ta nifiká ku e PEON ta move un hòki sòl Uniko otro piesa ku ta move un hòki sò ta e REY, bo ta korda? Manera nos a sifia e DAMA, e TORE i ALFIL ta move bai na tur e hòkinan di e KAREDA of FILA ku nan ta pará aden.

E KABAI mientrastanto ora e salta, semper e ta bai para dos hòki mas lew. Ma e PEON si nó, e ta move un hòki só. Tog tin un EKSEPSHON riba e regla aki! Wak'e bonp E ta forma e di tres parti di e regla di MOVESHON di PEON, ku ta bisa: ORA E PEON TA BAI MOVE PA PROME BIAHA; E POR SALTA E HOKI SU DILANTI. I BAI NA E DI DOS HOKI DILANTI DI ESUN KU E TA PARA NE.

Ku otro palabra, solamente ora e PEON ta bai move for di e hòki ku é ta pará né na kuminsamentu, e tin mag di hasi dos stap. Nos ta bisa wak bon: e tin mag!! Kier men ku e no tin méster di hasi dos stap, si é kié e ta hasi un stap só!

Aki tambe nos ta ripará ku no tin eksepshon pa ningun otro piesa den nan MOVESHON; ta e PEON só ta gosa di e privilegio aki!

E PEON ta gosa di un privilegio mas! Pa siyemen aki ta esun di mas GRANDI, ku e PEON tin. Nos a papia di e privilegio aki kaba. Ikasi sigur bo a tende korda kiko e ta. Si e privilegio aki yama: PROMOSHON DI E PEON.

[illegible] REGLA TA [illegible] kompleta su moveshon ORA E ALKANSA E ULTIMO KAREDA, I E TA PROMOVE BIRA UN DAMA, UN TORE, UN ALFIL OF UN KABAI.

E privilegio aki si e PEON méster hasi uso di dje!

Naturalmente e por skohé lokwal é kie bira. Pero é no por keda PEON, ora e alkansá e ultimo kareda. Awor, e ultimo kareda nos tin di wak un ratu, pasobra tur PEON no ta bai den mesun direkshon. E PEONAN di BLANKU ta bai KAREDA DOS pa KAREDA OCHO, mientras e PEONAN di PRETU ta bai di KAREDA SHETE pa KAREDA UNU.

Klaramente bo por ripará ku e direkshon ku e PEONAN di BLANKU ta bai, ta kontrali na e direkshon ku e PEONAN di PRETU. Pues e ULTIMO KAREDA pa e PEONAN di BLANKU ta KAREDA OCHO, anto pa e PEONAN di PRETU e ULTIMO KAREDA ta KAREDA UNU.

Laga nos bari riba tablero awor pa mira e detayenan!

E diagrama aki ta mustra e OCHO PEONAN BLANKU pará na KAREDA DOS, kwal ta nan posishon original. Kier mén ku na kuminsamentu di un wega, tur PEONAN BLANKU ta haña un hòki kada un den KAREDA DOS. Ku otro palabra é hòkinan ku é PEONAN BLANKU ta okupá promé ku nan move pa PROME

Nos ta mira tambe ku e PEONAN PRETU ta pará na KAREDA SHETE. Esaki ta e posishon original di e PEONAN PRETU. Ora un wega ta bai kuminsá, pues, e PEONAN PRETU ta okupá un hòki KAREDA SHETE, di manera ku kada un ta para na: a7, b7, c7, d7, e7, f7, g7, h7.

E flechanan pintá, ta indiká e DIREKSHON ku e PEONAN ta move.

Ripará bon ku e flechanan ku ta indiká e direkshon di e PEONAN BLANKU, ta kontrali, di esunan dje PEONAN PRETU.

Ora un PEON BLANKU ta move, é ta bai di: hòki a2 pa hòki a3 of di hòki a2 pa hòki a4; of: hòki b2 pa hòki b3, of di hòki b2 pa hòki b4,

of: hòki c 2 pa hòki c3, of di hòki c2 pa hòki c4;

Asina bo mes por sigi move e otro PEONAN BLANKU pará na hòkinan d, e, f, g i h.

Ora un PEON PRETU ta move, e ta bai di: hòki a7 pa hòki a6 of di hòki a7 pa a5;

of di: hòki b7 pa hòki b6 of di hòki b7 pa b5;

of di: hòki c7 pa hòki c6 of di hòki c7 pa c5;

Awor bo mes por move e otro PEONAN PRETU pará na d7, e7, f7, g7 i h7.

Korda bon ku e PEON por move dos stap, solamente si é ta pará na su posishon original. Otro ora é ta move un stap só.

Te aki nos lés di awe. Mi ke gradisi tur MIEMBRONAN DI KLUP DI KORANT PEON ku a manda tarheta ku bon deseo pa Pasku i Anya Nobo.

Por ultimo mi ta spera ku mas interesado den Ajedrez lo skirbi karta pa bira Miembro di KLUP DI KORANT PEON. E direkshon ta: Omalio Meriën Parallelweg 32, Korsou.

Amigoe kruiswoordpuzzel

HORIZONTAAL: 1. vulkaanmond; 6. afzonderlijk; 9. spijltje; 14. herkauwer; 15. in melk gekookte meelkost; [illegible] regel; 22. plakmiddel; 23. ongeluksgodin; 25. vordering; 26. ploegsnede; 28. sinds die tijd; 32. roofdier; 35. hert; 36. telwoord; 37. heetwatertoestel; 39. verbond; 41. gekheid; 42. sneeuwstorting; 44. [illegible]; 46. luid en woest geschreeuw; 48. viseter; 50. [illegible]; 52. dierenverblijf; 54. tam; 55. afwezig; 57 voertuig; 58. grondsoort; 60 zwarte [illegible]soort; 61. houten kom; 62. wijnmaat; 64. haardje; 66. boos-kwaad; 67. appelsoort; 69. liefkozing; 70. toiletartikel; 71. visbeen; 73. genieting; 75. schrijfkosten; 78. pl. in N. Brabant; 80. verlies; 83. deel v. h. gelaat; 84. bolrond voorwerpje; 86. optelling; 89. schoeisel; 91. onheil-ramp; 92. plezier; 94 grappenmaker; 96. waterstand; 97. gereed; 98. de onbekende; 99. klap-slag; 100 nog te vorderen; 101. bevel; 102. klaar; 103. slagijzer; 104. veerkracht 105. heilige 107. steeds; 108. pers. voornaamwoord; 109. vroeger; 110. scharnier; 111. dier; 113. schande; 116 mann. dier; 118 kweker; 119. droogoven; 121. niemand uitgezonderd; 123. deel v.e. coupon; 126. hijswerktuig; 128. vereist; 131. wereld; 133. droog; 134. [illegible] stad; 136. bergwei; 137. bouwland; 139. aardappel; 141. deel v.e. wet; 142. boom; 144. dom; 145. telwoord; 147. kloosterlinge; 148. loflied; 149 vervallen woning; 150 deel v.e. kledingstuk; 152. godin v.d. vrede; 154. het ontvangen; 156. onbekende; 157. strook grond warop rijshout wordt geteeld; 159. te eniger tijd; 160. wortel; 161. vrouwelijke politie; 163. gewicht; 165. eenheid v. electr. weerstand; 167. kleine valdeur i.e. sluis; 169. grondloon; 172. hoofd v.e. moskee; 174. telwoord; 175. toiletgerei; 176. familielid; 178. deel v. Sumatra; 180. roem; 181. wasbekken; 183. nadeel; 185. telwoord; 186. maangodin; 187. paardebit; 188. slaapplaats.

VERTICAAL: 1. oesternet; 2. oorzaak; 3. Motorraces; 4. zeer-bar; 5. bloem; 6. adm. troepen; 7. geneesheer; 8. blijkens de akten; 9. graad; 10. Europeaan; 11. voertuig; 12. afgod; 13. roem; 14. samenvoeging; 16. Arab. hoofd; 18. keukengerei; 20. denkbeeldige cirkel om de aarde; 23. jongere broer of zuster; 24. pl. in Gelderland; 27. titel v.d. Jap. keizer; 29. Afrikaander; 30. heldendicht v. Homerus; 31. brandstof; 33. touw; 34. van riet gemaakte beschutting; 37. sterk verlangend; 38. een weinig; 40. kookkhaar; 43. windstreek; 44. vreemd; 45. vernis; 47. volmaakt; 49. kraan; 51. Jav. titel; 53. Ierland; 55. enig; 56. sein; 59 delfstof; 61 plant; 62 vis; 63 sport; 65 deel v.e. kledingstuk; 68. wolvlokje; 72 paling; 73 vluchtige stof; 74 Ind. dakbedekking; 76 [illegible] groots; 77. pl. in N-Afrika; 79 hoeveelheid; 81 probleem; 82 bijwoord; 84 inhoudsmaat; 85 geldswaardig papier; 87 drukkende lasten; 88 dun; 90 kaartspel; 91 bezienswaardigheid in Madrid; 92 inw. orgaan; 93 zangspel; 95 kledingstuk; 99 honingdrank; 106 vr. dier; 108 ruilmiddel; 110 scheepsvertrek; 111 troep; 112 de oudste; 114 achter; 115 appelsoort; 117 lastig insect; 118 kever; 119 bijb. figuur; 120 verbouwen; [illegible] zandheuvel; 124 mestvocht; [illegible] disselboom; 126 hoogste p[illegible] 127 oude [illegible]; 129 [illegible] sneeuwhut; 132 geestelijk[illegible] 135 bezorger; 136 gerucht-v[illegible] langeb[illegible]; 138 papegaai; 140 ho[illegible] bouwwerk; 141 jongere broer [illegible] zuster; 143 gemeentetuin; [illegible] naar aanleiding van; 146 [illegible] munt; 150 oud strijdwag[illegible] 151 limiet; 153 een der W[illegible] Staten; 153 aapa; 155 electr. [illegible] laden deeltje; 158 riv. in O[illegible] tenrijk; 162 meer in Finlan[illegible] 163 vruchtbare plaats; [illegible] baardje; 166 boom; 166 [illegible] plak; 168 vloerbedekking; [illegible] smekend verzoek; 170 kliniek; [illegible] stuurs-bars; 173 snijwerktui[illegible] 174 trek; 177 grap; 179 we[illegible] ring; 181 dieregeluid; 182 geb[illegible] de Uwe; 183 vaartuig; 184 riv[illegible] in Italië.

Winnaar van de Amigoe Kruiswoordpuzzel dd 25 januari 19[illegible] D. Steenbergen, Triangelw[illegible] 16, Curacao.

Hij kan zijn prijs (fl.25,-) ophalen bij de Redaktie v[illegible] Amigoe, Scharpenheuvel z/n [illegible].

Oplossingen van deze w[illegible] dienen vóór 7 februari 19[illegible] het bezit te zijn van de Redaktie Amigoe, Scharpenheuvel z/n [illegible] POB 898.

Op de envelope duidelijk vermelden: KRUISWOORDPUZZEL.

Deelnemers aan de Kruiswoordpuzzel op Aruba en Bonaire dienen hun oplossing vóór woensdag 6 februari 19[illegible] in te dienen: Aruba - Nassaustraat 110, Bonaire NOTIBON, Tera Cora z/n en op St. Maarten - Yolande Cross.

Bridge

Verzorgd door: H. Dorsman

Herinneringen

OP 10 MEI 1977 in de vierde ronde van het Centraal Amerikaanse Bridge toernooi werden twaalf verschillende paren uit idem zoveel verschillende landen geconfronteerd met de volgende hand:

Gever: Oost
N-Z zijn kwetsbaar

	Noord Sch A J 10 3 Ha K 8 7 Ru A 4 3 Kl 10 7 5	
Sch Q 8 6 5 2 Ha — Ru K Q 10 8 6 5 Kl 4 2		K 9 7 Q J 4 3 2 J 7 2 J 8
	Sch 4 Ha A 10 9 6 5 Ru 9 Kl A K Q 9 6 3	

Hoe grillig bridge is mag uit de scores blijken van de N-Z spelers: + 990, + 700, 3x + 620, + 500, + 300, - 100, - 100, + 300, + - 500 en + 1370

De meest voorkomende score is van het 4 Harten contract in de N-Z lijn. De maximumscore was voor Venezuela met de 6 Kl. score, dan Trinidad, dat tegen een biedmisverstand van zijn Mexicaanse tegenstanders opliep en in de N-Z lijn 2 Ha geredoubleerd mocht maken voor 990 punten. Aruba kreeg met een uitneembod van Ruiten in O-W 700 punten verlies te noteren. Panama nam het 4 Harten contract uit met 4 Schoppen in de O-W lijn. Goed voor 3 punten winst. De Ned. Antillen kreeg echter de grootste klap doordat de Antilliaanse N-Z speler in 4 Harten gedoubleerd 2 down ging in de O-W lijn nogmaals 2 down ging in het overigens goede 3 Schoppen gedoubleerde contract.

Ik heb deze hand speciaal uitgezocht om te illustreren hoe groot de variatie bij bridge kan zijn. Uit dit zelfde toernooi nog een spel dat de moeite waard is:

	Noord Sch. A 6 Ha. J 10 9 7 6 Ru. 10 9 2 Kl. J 8 2	
Q J 10 4 52 A K J 7 4 K 5		K 9 7 5 3 3 8 6 5 3 Q 10 9
	Sch. 8 2 Ha. A K Q 8 4 Ru. Q Kl. A 7 6 4 3	

[illegible] te hebben. Zuid opende 1 Harten en West gaf een doublet. Noord sprong naar 4 Harten, waardoor het voor Oost bijna onmogelijk is om nog vier schoppen te bieden. Een contract dat onverliesbaar is.

Het vier-harten contract voor N-Z is echter niet zo eenvoudig. De schoppenuitkomst werd gedoken en de daaropvolgende schoppen werd gevolgd door een kleine ruiten vanuit Noord. West neemt en speelt Ruiten na, door Zuid getroefd. Nu komt de essentie van het spel/ Op dit moment speelt Zuid klaveren aas!! Gaat daarna naar de Noordhand met troef, troeft nogmaals een ruiten, haalt de laatste troef weg en speelt nu een klaveren.

Alleen wanneer hele knappe grootmeesters op de Westplaats zouden zitten, had de Westspeler onder klaveren aas zijn heer gelegd en zou Zuid down zijn gegaan. Nu echter moet West in een dubbele renonce spelen. Deze coup zou ook geslaagd zijn wanneer het klaveren bezit van Oost bij West zou zitten. Slechts wanneer klaveren KQx op één hand zou zitten.... wel, dan zou dit stukje nooit in de Amigoe hebben gestaan.

Kinderverhaal:

De schroeven van meneer Jansen

(Door Nel Basilio)

TOEN KABOUTER BRR op een keer 's nachts langs het huis van meneer Jansen kwam, hoorde hij stemmen. Boze stemmen. Er zouden toch geen dieven daar binnen zijn? Daar moest het kaboutertje het zijne van weten. Voorzichtig glipte hij door een muizengaatje de keuken van meneer Jansen binnen.En hij zag gelijk, waar de stemmen vandaan kwamen. Niet van dieven, maar van twee paar schoenen van meneer Jansen. Een paar bruine en een paar zwarte. Ze gingen te keer, alsof ze de grootste rusie hadden.

"Nou nou, rustig maar", suste kabouter Brr. "Aan vechten heb je niets." We vechten helemaal niet", zei de linker zwarte schoen. "Dat doen we nooit", knikte de rechter zwarte. "Waarom brommen jullie dan zo?" vroeg het kaboutertje verbaasd. "We zijn boos op meneer Jansen", zeiden alle vier de schoenen tegelijk. "Hij trekt steeds een zwarte en een bruine schoen aan", legde een van de bruine schoenen uit. "En we kunnen niet zonder elkaar". Ja ja, knikte de zwarte linkerschoen. "Niet, dat ik een hekel aan de bruine schoenen heb, maar ik mis mijn eigen broertje". "Juist", zeiden de bruine schoenen. "Zo is het met ons ook". "En dat niet alleen", ging de zwarte linkerschoen door, "Maar de mensen lachen ons uit. Meneer Jansen heeft het niet eens in de gaten. Maar wij schamen ons". "Kan jij ons niet helpen?" vroeg een van de bruine schoenen.

"JULLIE MOETEN zorgen, dat meneer Jansen jullie goed ziet" zei het kaboutertje. Dan merkt hij ook dat hij twee verschillende schoenen heeft aangetrokken". "Maar hoe moeten we dat doen?" vroegen de schoenen. "Als hij ons 's morgens aantrekt, slaapt hij nog half". "Je kunt hem zijn teen laten stoten", bedacht kabouter Brr. Met glimmende neuzen keken de schoene elkaar aan. Dat was een goed idee! De volgende morgen stond meneer Jansen op en kleedde zich aan. Net zo slaperig als andere dagen. En natuurlijk pakte hij weer een bruine en een zwarte schoen. Maar wat was dat? De andere twee kwamen ook mee! "Ai no!" schrok meneer Jansen. "Alle veters in de knoop". Het duurde een hele tijd, vóór alle schoenen weer los waren, want de schoenen hadden hun werk goed gedaan. Eigenlijk té goed. Toen meneer Jansen klaar was, had hij zo'n haast, dat hij tóch weer de verkeerde schoenen pakte. Een linker zwarte en een rechter bruine. "Is het niet verschrikkelijk", zuchtte de zwarte schoen. "Wacht maar", zei de bruine schoen, "Ik krijg hem nog wel". En hij stootte zo hard tegen een tafelpoot, dat hij zelf even hard au schreeuwde als meneer Jansen.

MAAR MENEER JANSEN was al zo laat, dat hij niet eens tijd had met zijn voet in zijn hand rond te springen van de pijn. Hij stormde de deur uit, zelfs zonder te eten. De zwarte schoen liet hem nog gauw zijn andere teen aan de drempel stoten, maar dat voelde hij niet eens. "We kunnen beter wachten tot hij minder haast heeft", zuchtte de bruine schoen. "Ai, ai ai, weer een hele dag zonder mijn broertje!" "Rustig maar", troostte de zwarte schoen. "We krijgen nog wel een kans. "Vanmiddag, als hij gaat eten in Punda, proberen we het nog een keer". Die middag om twaalf uur kamde meneer Jansen zijn haar, keek in de spiegel of hij er netjes uitzag en wandelde tevreden de straat op. Niemand kon zeggen, dat hij geen keurige heer was. Maar waarom moesten toch zoveel mensen stilletjes lachen, als ze hem voorbij liepen?

EN TERWIJL MENEER Jansen daarover aan het nadenken was, knipoogde de zwarte schoen naar de bruine. "Daar is een hond", fluisterde hij "Er naar toe!" Meneer Jansen had niet eens in de gaten, dat de schoenen recht op de hond af liepen. Totdat ze hem over het arme beest lieten struikelen. "Help!" schreeuwde hij en greep en taxi-chauffeur beet, die net langs kwam. Maar de taxi-chauffeur droeg net een grote stapel koffers en pakken. "Help!" schreeuwde hij ook al. En toen vielen meneer Jansen, de taxi-chauffeur en alle koffers en pakken over de grond. Maar als je nu denkt dat de mensen, die het zagen, medelijden met hen hadden, heb je het mis. Ze lachten, tot tranen over hun wangen biggelden. Om meneer Jansen, die bedolven onder de koffers en pakken lag. Alleen zijn schoenen zag je nog: een bruine en een zwarte. En daar moesten de mensen nog het hardst om lachen.

OH OH OH, WAT schaamde meneer Jansen zich! Hij krabbelde onder de koffers uit. En zonder links of rechts te kijken, zelfs zonder pardon tegen de taxi-chauffeur te zeggen, rende hij weg. Naar zijn auto en toen naar huis. "He, zijn jullie daar al!" zeiden de thuisgebleven bruine en zwarte schoen verrast tegen hun broertjes. "Ja zeker", lachten die en rolden over elkaar heen van de pret. "Jullie hadden moeten zien, hoe hard die hond wegrende!" proestte de zwarte schoen. En het gezicht van de taxi-chauffeur" giechelde de bruine. "Maar meneer Jansen zal voortaan beslist niet meer twee verschillende schoenen aan trekken", verzekerde de zwarte. En daar had hij gelijk in.

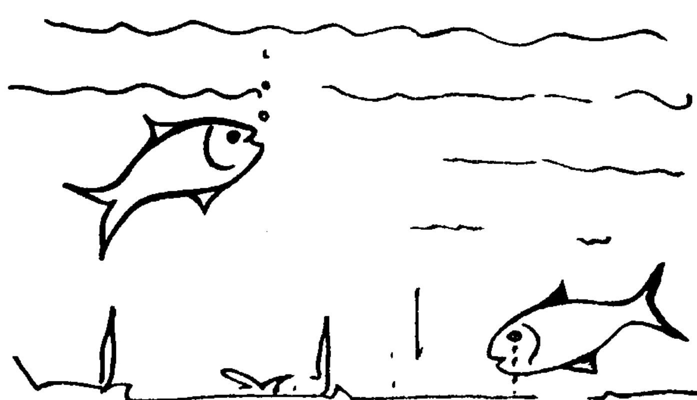

Coordinashon: Pòpi Muzo

Weet je wat een.....is?

DIT IS GEEN versiering en ook geen kreatieve ekspressie met lege eierdoppen in de Paastijd. Nee, als je vroeger langs een huis kwam en je zag deze decoratieve takken, dan wist je dat de mensen in dit huis erg bang waren voor het zg. "BOZE OOG". Er zouden, dacht men mensen zijn waarvan de blik een boze kracht uitstraalde. Een kracht die mensen, dieren en planten kwaad kon doen. Deze eierdoppenversiering was één van de afweermiddelen, die men er tegen gebruikte.

Voor de jonge lezertjes

pip, de vis
zwemt in de zee.
maar zijn zusje
zwemt niet mee.
zusje's vin,
die doet zo'n pijn.
dat vindt zusje
echt niet fijn.

Ingezonden

Hallo
Mijn naam is Louella ik ben 10 jaar oud. Ik doe mee met deze puzzel

Louella Pedro 5e klas
Corrieweg 1 Curacao
Berg Carmel College

(Mag ik ook een versje in de krant zetten: het is het volgend)

Lieve Kinderen

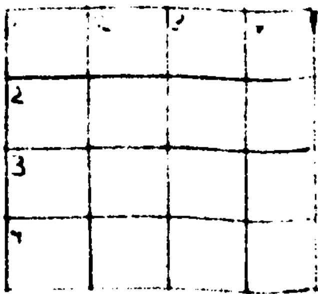
Bloemen verwelken, schepen vergaan.
Maar het vriendschap tussen ons allemaal blijven eewig bestaan

Louella Pedro

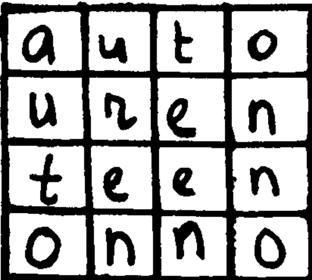
Lisette Rosina
Seru Grandie 122 Montagne

Dag
En bedankt voor de Recept
Willen julli het liet Ta mi kik plaatsen volgende week.

Puzzel en win een prijs

De winnaar van de puzzel van vorige keer is **Johnny ter Hart**, Montagne di Rey 150, Curaçao. Hij kan zijn waardebon van vijftien gulden van Augustinus ophalen bij de Redaktie van Amigoe, Scherpenheuvel z/n, alhier.

Puzzel van deze week:
1. Kan een wesp je geven;
2. Toespraak;
3. Ga je met vakantie? Dat is een goed.......;
4. Verleden tijd van kijk.

Kinderen die de puzzel hebben opgelost kunnen die vóór 14 februari 1980 opsturen naar de: AMIGOE, Scherpenheuvel z/n of P.O.B. 577; Aruba-Nassaustraat 110; Bonaire - NOTIBON, Terra Corra z/n.

Duidelijk op de enveloppe vermelden: KINDERPUZZEL.

Onder de goede oplossingen zullen we dan een waardebon van vijftien gulden van Augustinus verloten. De oplossing èn de gelukkige winnaar(es) zullen op de Kinderpagina van 15 februari 1980 worden bekend gemaakt.

Amiguitonan konta

KONTA KU TUR e preparashonan di karnaval? E ambiente ta hopi dushi no?

For di e espasio aki nos ke manda un pabien pa nos reina hubenil Helen Zimmerman i tambe pa nos Prins Sterke (Edwig Martina) i su Pancho Yerke (Eugene Zimmerman).

Nos ta spera ku nan lo ta bon promotornan di nos karnaval ku ta [illegible]ebrando su di dies aña.

Nos mes ta traha

NOS TA BAN TRAHA un hétpis fasil i lihe di un blas rondo. E blas aki nos ta ban hasi fuerte ku "papier mache". Pa nos muchanan ku no ta kòrda kon ta traha "papier mache" mas nos ta duna un splikashon atrobe. Traha un hèmber di guma ni muchu diki ni muchu fini i laguele fria. Si ta ku glutofix bo ta traha bo ta basha awa den un hèmber i basha e puiru den glutofix aden. Birele ku un kuchara di palu te ora e bira diki manera nos ke. Awor nos ta tira korant riba dje. Kue bo blas rondo, suple i marele bon. Pone e blas awor kabes abou den un botter garganta hanchu, kier men e parti hanchu dje blas ta keda den laria. Plak e "papier mache" riba e blas te ora e ta tur tapa. Ripiti e mesun kos aki dos bia mas, kier men bo a tapele 3 bia na tur. Awor bo ta kue papel di WC i bo ta pone riba e "papier mache" kaba mue un tiki ku guma. E kos aki tambe bo ta hasi tres bia na tur. Awor bo ta pone e bòter ke blas aden un kaminda bon pe seka. Lo durabo tres of kuater dia prome ku e ta tur tur seku. Awor nos por ban kuminsa porfin. Si bo ke bo ta forma un hètpis kune ku bo ta mara pe keda manera un bònèchi riba bo kabes. Ta depende di grandura dje blas.

Bo ta kòrta un buraku den e parti smal dje blas, saka e blas afo i dòrna e forma rondo bashi aki manera bo ke. Si bo ke bo por bistiele total over di bo kabes tambe. E ora ei bo ta kòrta un pida for di den dje prome ku bo dekorele. I komo mucha ku no ta dispidi, bo por usa e pida aki trobe pa un otro tipo di maskara pa un amigu di bo. Bo por traha kabes di tur sorto di bestia of kiko otro ku bo mes fantasia diktabu. Hopi eksito!

Literair tijdschrift De Stoep:

Opstapje voor veel schrijvers

"Hij vroeg, hebt u niet iets te maken met DE STOEP

Wat is dat eigenlijk, een vereniging?

Ik antwoordde, neen doctor, een bende".

De stoep naar het huis van de gouverneur. Dergelijke stoepen inspireerden Chris Engels bij het kiezen van een naam voor zijn tijdschrift. De literaire stoep van dokter Engels heeft de functie gehad als opstapje voor veel schrijvers tot de poort van de literatuur.

Initiatiefnemer van het literaire tijdschrift De Stoep dokter Chris Engels met zijn echtgenote Lucila in hun huis Stroomzigt.

Als het Nederlandstalig deel van Europa in mei 1940 bezet wordt door de Duitsers, ontstaat in het toenmalige Nederlands-Indie het literaire tijdschrift DE FAKKEL; het verschijnt vanaf 1 november 1940 en heeft het 12 nummers volgehouden. Het wil een blad zijn, dat de fakkel hoog houdt "in handen van allen die deelhebben aan het Nederlandse cultuur- en geestesleven". Nu de band met het moederland, dat dan nog vaderland heet, is doorgesneden, is men ervan overtuigd dat het van belang is ook op cultureel gebied enige zelfstandigheid te betrachten. Het komt uit tot de Japanners het land bezetten. Ook Belgisch-Kongo kent vanaf 1942 een Nederlandstalig tijdschrift, BAND, dat dezelfde verheven doelstellingen huldigt. In beide landen beseft men terdege dat men tot het laatste plekje vrije bodem van het vaderland behoort en daarmee een verantwoordelijke taak krijgt.

Maar eerder dan deze twee tijdschriften verschijnt er op de Nederlandse Antillen, toen nog Curacao geheten, DE STOEP, dat een asiel wil zijn voor al die buiten Nederland vertoevende auteurs die nu geen publicatiemogelijkheden meer hebben. "Rondzwervende Nederlandse schrijvers en uit de inspiratie oprijzende dichters zouden hier een uitgever vinden". En daarmee is DE STOEP het eerste Nederlandstalig tijdschrift op Curacao, dat al sinds NOTAS Y LETRAS van 1886 - 1888 geen tijdschrift en sinds A. Bethencourt geen uitgeverij bezat. Nu nog, veertig jaar later, is dit tijdschrift een bron van veel publicaties. Met later de ANTILLIAANSE CAHIERS, dat geen tijdschrift is in de eigenlijke zin maar meer uit themanummers bestaat en in mindere mate het algemeen-culturele RUKU heeft het ervoor gezorgd dat we kunnen praten over Nederlandstalige Antilliaanse literatuur.

Kwaliteit

Eind vorig jaar stond in de Napa een artikel over het tijdschrift RUKU. Vandaag gaan we verder met onze tijdschriftenserie verzorgd door Wim Rutgers. Deze aflevering handelt over het tijdschrift DE STOEP, dat van september 1940 tot mei 1951 is verschenen en een belangrijke stimulerende functie heeft gehad voor de Nederlandstalige Antilliaanse literatuur. Hoe dat gebeurd is, staat in deze beschouwing, die de eerste is van een serie van drie.

Zodra de arts Chris Engels hoort van de Nederlandse bezetting, "nu de bodem van ons vaderland wordt betrapt door de laarzen van de ressentimentmaniakken...", besluit hij met zijn vriend Frits van der Molen een tijdschrift op te richten, een "Nederlands periodiek" zoals de ondertitel luidt. Het is mogelijk dat al voor de oorlog gepraat is over de oprichting van een literair tijdschrift, namelijk ter gelegenheid van de "Eerste Curacaose Tentoonstelling van Handschriften en Boeken" in de Club de Gezelligheid, in 1939. Daar zou het idee door Frits van de Molen geopperd zijn, wat kan verklaren waarom Engels zich direct tot hem richt om het mederedacteurschap te aanvaarden. Soms wordt ook J. Greshoff, een Nederlands auteur die in de oorlogsdagen in Zuid-Afrika, Indonesie en New-York verbleef, genoemd als redacteur, maar dit is niet juist. Wel heeft hij veel auteurs weten te stimuleren om mee te werken. Hendrik de Wit komt in de redactie als Van der Molen naar New-York gaat in 1942.

Ik zal dokter Engels zelf aan het woord laten over het ontstaan: Ik zat in mijn spreekkamer toen ik het althans letterlijk valse bericht kreeg van een onbekende dat de Nederlandse schrijvers Menno ter Braak, de filosoof, en Henk Marsman, de dichter, en de Belgische schrijver en dichter Eddy du Perron uit de Oost, kort na de invasie van de Duitsers waren gefusilleerd. Ik onderbrak mijn medisch werk voor een ogenblik, schreef op een blad papier een titel DE STOEP... Ik riep nu op om ons te verzetten. Kom op de stoep.

Een nieuw Nederlands periodiek werd in de meidagen 1940 geboren. Het enige dat vrij zou zijn, dat zelfs niet van advertenties zou bestaan, dat alle gehoorzaamheid aan zijn laars zou lappen. Ik belde onder hetzelfde spreekuur Frits van der Molen op, die me eens had voorgesteld onze wieken op het Molenplein te zwaaien. Ik vroeg of hij dat nog wilde, een tijdschrift beginnen. Ja, zei hij. Ik zei, het heet DE STOEP (blauwsteen is fijne **harde steen**) en de eerste bladzijde is geschreven: kom maar oplopen".

VAN DER MOLEN

Frits van der Molen was sedert 1937 op Curacao; in 1942 vertrekt hij naar de Verenigde Staten; na 1946 gaat hij in de journalistiek.

De tijdschriftleiders zijn er niet in geslaagd het tijdschrift regelmatig te laten verschijnen. Het eerste nummer verschijnt in september 1940, in het zelfde jaar volgt een tweede. Daarna verschijnen in de drie daarop volgende jaren elk drie nummers, de twee jaren daarna elk twee, daarna slecht één aflevering in de jaren 1946 en 1947. Vanaf 1948 tot 1950 zijn er weer drie afleveringen per jaar, terwijl het laatste nummer van mei 1951 is. In totaal gemiddeld dus twee nummers per jaar met een gemiddelde van ongeveer honderd bladzijden.

CORSEN

Na 1946 en 1947 is Engels reeds van plan DE STOEP maar op te heffen, als hij plotseling de gedichten van Charles Corsen onder ogen krijgt. Dit doet hem besluiten door te gaan. Voor de Antilliaanse literatuurgeschiedenis is dit maar goed ook, want juist in deze laatste jaren wordt het aantal bijdragen van eigen bodem steeds veelvuldiger. Financiele problemen zullen er steeds geweest zijn naast die van de kopijn want winstgevend was het tijdschrift niet.

Engels zegt hierover: "Ik liet op voorstel van Frits vijfhonderd exemplaren per nummer noteren, en daar verkocht Frits er wel eens tien van. Alleen het dubbelnummer van Poezie uit de Diaspora met uit Nederland en Belgie gesmokkelde verzen, ingeleid door Marnix Gijsen raakte uitverkocht." Toch heeft hij nooit willen beknibbelen op formaat en uitvoering, wat tot gevolg heeft gehad dat het op goed, zwaar papier (ongelooflijk in de oorlog) en in royaal formaat, vaak zelfs met illustraties kon verschijnen. "De drukkerij haalde na de oorlog de tweede prijs voor tijdschrift druk in Europa; zo goed hadden Lucila en ik, corrigerend in de nacht, haar hand vastgehouden en telkens een ander uiterlijk en andere letters gekozen terwille van de vrijheid". En als in deze woorden trots doorklikt, dan is deze terecht.

Als anecdote wil ik hier nog weergeven hoe dokter Engels van zijn laatste exemplaren 'bevrijd' is geraakt: "Na de oorlog verzond ik de overgebleven verschenen exemplaren naar de bibliotheken in Nederland en gelukkig één naar de bibliotheek van de stad Antwerpen, de enige die bedankte".

BELANG

Het belang van DE STOEP is voor de Nederlandse literatuurgeschiedenis drieërlei geweest:

Ten eerste krijgen een aantal Nederlandse schrijvers in de diaspora een publicatiemogelijkheid, nu die in bezet Nederland niet meer aanwezig is. Dit is het oorspronkelijke doel van het tijdschrift. Ten tweede verschijnen een aantal werken, geschreven door "op Curacao verblijvende of kort vertoevende krachten, waarvan er meer bleken te zijn dan ooit gehoopt". Hier komen Antilliaanse onderwerpen aan de orde, gezien door de bril van niet-Antillianen.

En tot slot, en dit is de belangrijkste verdienste van DE STOEP, zowel voor de Nederlandse Antillen als voor Nederland, biedt het Antilliaanse schrijvers een publicatiemogelijkheid die ze anders niet zouden gehad hebben. Nu werd werk uitgegeven dat anders in vergeten laden zou zijn blijven liggen.

Tot nu toe bestond de Antilliaanse Nederlandstalige literatuur uitsluitend uit het werk van de in Nederland wonende Cola Debrot, die weliswaar in Nederland een tijdschrift had helpen oprichten, **criterium**, maar daarmee op de Antillen niet stimuleerde. Hij hoorde tot de Nederlandse literatuur. Pas later, na 1955 zal hij met de **Antilliaanse Cahiers**, ook in Nederland uitgegeven, landgenoten stimuleren. Ook voor de Nederlandse literatuurgeschiedenis is dit derde aspect het belangrijkst.

Het werk van de eerste groep zou uiteindelijk toch wel verschenen zijn (of niet, als het niet voldoende duurzaamheid bezat), maar met de derde groep krijgt de Ned. literatuur een nieuwe dimensie, die Antilliaans is en die vanaf DE STOEP niet meer weg te denken is, hoewel Nederland er nauwelijks aandacht voor heeft.

Misschien moet ik een vierde groep noemen, de Surinaamse, maar deze inbreng is gering in vergelijking met de andere. Ook voor de ontwikkeling van de literatuur in Suriname zelf zijn hun publicaties in DE STOEP niet belangrijk. Behalve Albert Helman noem ik Marcel de Bruin (pseudoniem van René de Rooy) die echter ook tot de Antilliaanse literatuur gerekend kan worden, dit vanzelfsprekend voor zijn Papiamentstalige uitgaven.

Verder nog figuren als R. van Holton, G. Seppen en enkele anderen. Door al deze groepen wordt DE STOEP een bolwerk van Nederlandse literatuur, zo zelfs dat René de Rooy spreekt van; "De blanke gevel wekt de bruine wrevel." Of Simadam daarmee indirect tot de verdiensten van DE STOEP gerekend moet worden, laat ik als vraag open.

NEDERLANDS

De eerste groep van schrijvers hoort geheel tot de Nederlandse literatuur en heeft met de Ned.-Antilliaanse niet meer te maken dan dan dat door ongewilde omstandigheden het werk toevallig hier verschenen is. Noch de schrijver, noch het boek is Antilliaans. Om een indruk te geven van deze groep, noem ik toch enkele titels, zonder commentaar.

Jan Greshoff zorgt voor een aantal bijdragen, zowel scheppend proza als kritiek, Adriaan van der Veen publiceert vier van zijn vroege verhalen; F.C. Terborgh draagt **Het gezicht van Peñafiel** bij; Leo Vroman geeft een fragment **Trihinde**, dat later onder de naam Tineke zijn eerste boek zal worden. Ook draagt hij tekeningen bij; Marnix Gijsen stelt een poesienummer samen, met daarin veel nog niet eerder verschenen werk. En om enkele mindere goden te noemen: Siegmund E. van Praag; Henri Sandberg; H.A. Comperts; Hans van Straten; Gerard den Brabander; A Marja; Eric van der Steen. En dit is nog maar een keus uit veel meer. Het belang voor de Nederlandse literatuur is hiermee wel voldoende onderstreept.

ANTILLIAANS

In de tweede groep vinden we Antilliaans werk, al is het dan niet van Antilliaanse schrijvers in de eigenlijke zin. De derde groep is volledig Antilliaans.

Het aantal schrijvers is zo groot, dat ik een keuze moet maken wil ik niet verzanden in een zinloze opsomming van namen. Veel van wat in DE STOEP staat wordt later in afzonderlijke uitgaven gepubliceerd. Het werk van Tip Marugg en Charles Corsen is bereikbaar geworden in resp. **Afschuw van licht** en **Verzamelde Gedichten**; Oda Blinder is via **Brieven van een Curacaose blinde en andere gedichten** en **Incognito** weer verkrijgbaar. We zien hier hoe belangrijk de serie Biblioteka Antiyano van Flamboyant/Pers is, maar ook hoe belangrijk DE STOEP is als reservoir voor zoveel verschillende uitgaven. En er zouden nog heel wat publicaties kunnen volgen met werk van Pierre Lauffer, Cola Debrot, Wim van Nuland, Hendrik de Wit, Frits van der Moien, Ary van Putten, Marcel de Bruin, en vele anderen, zodat Engels zelf kan opmerken: "Ik heb eens uitgerekend dat zeker tachtig schrijvers uit de diaspora elk tenminste één zin aan DE STOEP hebben bijgedragen". En daar kunnen we nog enkele tientallen Antillianen of op de Antillen verblijvenden bij optellen, want wie de inhoudsopgave ook maar even controleert, is overtuigd van Engels' gelijk.

Daarom besluit ik met de grote 'motor' zelf, die materieel en moreel het tijdschrift gedragen heeft. Dat dokter Engels steeds onder pseudoniem schrijft is tekenend voor het feit dat hij zijn werk als arts en de literatuur gescheiden wil houden. Voor de oorlog dacht hij zelf dat ze niet konden samengaan en kocht hij zijn eerste dichtbundeltje geheel op.

Maar het bloed kruipt waar het niet gaan kan en Engels ontdekt de "Waardigheid" van de literatuur. In DE STOEP heeft hij zich kunnen uitleven en daarvoor is hij niet alleen tijdschriftleider, maar vooral ook medewerker geworden. Steeds weer blijkt DE STOEP voor hem het reservoir waar hij later uit put, als hij zijn gedichten en verhalen verzamelt.

Nog is er veel dat na DE STOEP geen druk meer gezien heeft; ook wanneer het niet meer gepubliceerd zou worden, verdient het zeker bestudering.

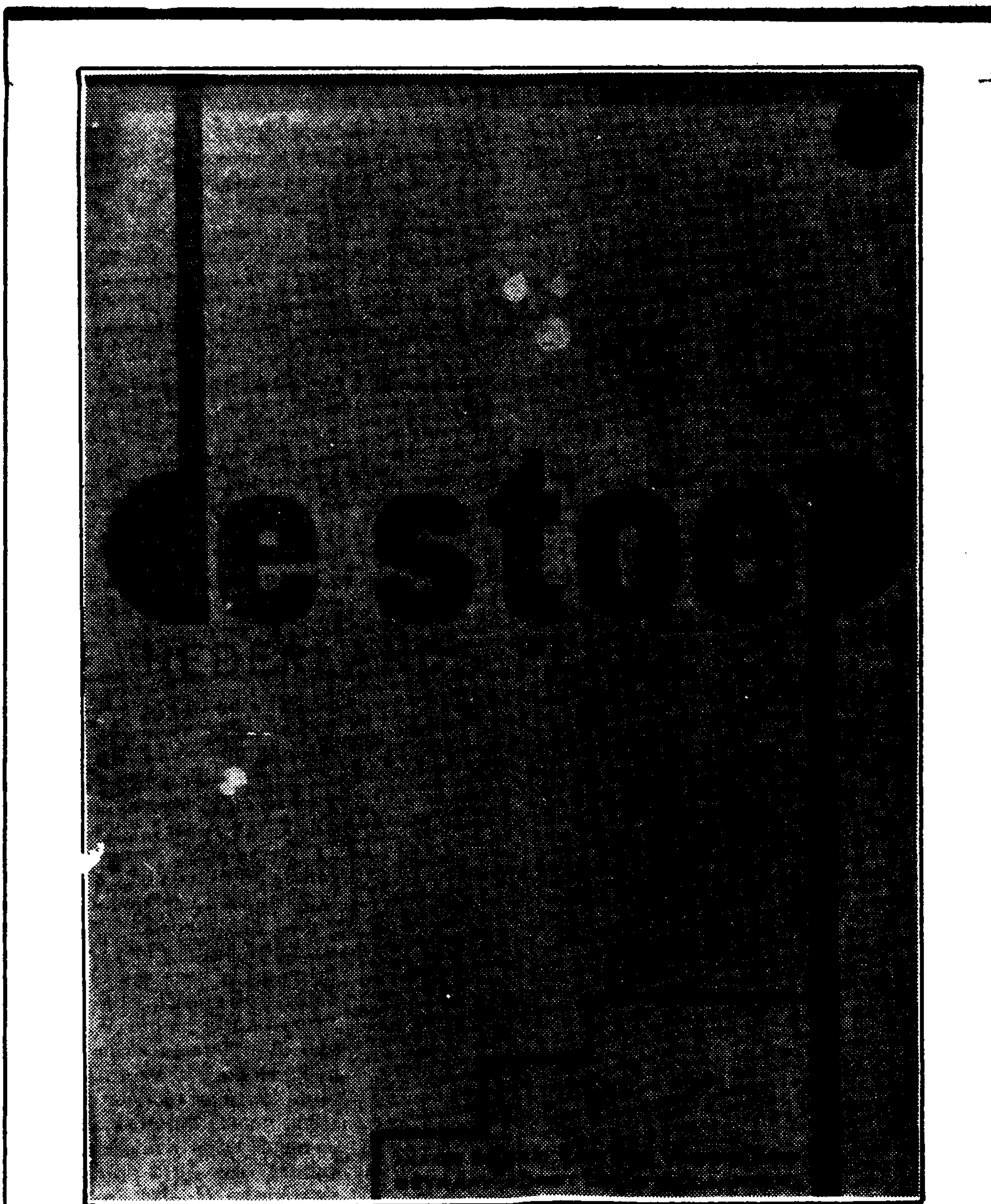
ONTWIKKELING

DE STOEP heeft in het bestaan van ruim tien jaar een belangrijke ontwikkeling mogelijk gemaakt. In de eerste jaargangen komt geen werk van Antillianen voor dat van belang is. Het wordt in de loop van zijn verschijnen van een Nederlandstalig Nederlands blad steeds meer een Nederlandstalig Antilliaans tijdschrift. Pas vanaf september 1943 komt Pierre Lauffer met één gedicht; daarna werkt hij vaker mee. Oda Blinder werkt voor het eerst mee in november 1944, vanaf 1947 wordt de regelmaat van haar bijdragen groter. In december 1945 draagt Tip Marugg bij; veel is er van hem niet geweest, zijn poetisch oeuvre is gering in kwantiteit.

Cola Debrot werkt enkele keren mee in 1947, 1948 en 1949. De laatste bijdragen komen vooral van Charles Corsen; vanaf september 1948 ontbreekt hij in geen enkel nummer meer.

Naast dit Antillianiseringsproces is er een ander, dat ik nog belangrijker vind. Van traditioneel werk volgens de geijkte literaire prozaische en poetische maatstaven, vindt er in het werk van de Antillianen, die minder besmet zijn met literaire tradities, een ontwikkeling plaats naar een experimentele literatuur, zoals Tip Marugg en vooral Charles Corsen en Luc. Tournier. De laatste benoemt zich er dan ook op dat er op de Antillen experimentele poezie geschreven wordt, voor de Vijftigers in Nederland aan het woord komen.

Door Wim Rutgers

De Stoep, een nieuw Nederlands periodiek in de meidagen van 1940 op Curacao geboren

De Stoep

De Nederlandse literatuur op de Antillen zou er zonder DE STOEP anders uitzien. Het tijdschrift is dan ook niet weg te denken uit de literatuurgeschiedenis, maar moet daar, sterker nog, de centrale plaats innemen die het toekomt.

De stoep zou het symbool van deftigheid en (ongenaakbare) voornaamheid van het herenhuis kunnen lijken. Niet iedereen mocht zomaar iedere stoep beklimmen in de koloniale tijd; niet iedereen was het vergund zijn huis met een deftige stoep te bouwen. Maar zo mogen we de titel van het tijdschrift niet interpreteren. DE STOEP heeft een functie gehad als opstapje voor veel schrijvers tot de poort van de literatuur. Aan de uitnodiging om op de stoep te komen in het eerste nummer, is door velen gevolg gegeven. Maar voornaamheid in de vormgeving en stringente eisen voor de kwaliteit van de bijdragen, hebben het tijdschrift steeds gekenmerkt, en een 'bende', zoals dokter Engels eens badinerend beweerde is het dan ook nooit geweest, of het zou een Gideonsbende moeten zijn...

ekenkamer geeft interessante SVB-cijfers

Tekort ziekteverzekering loopt geheel uit de hand

WILLEMSTAD — In het jaarverslag van de Algemene Rekenkamer over de landsadministraties komen interessante gegevens voor van de Sociale Verzekeringsbank . Cijfermatig wor- hierin de financiele ontwikkelingen geschetst bij de uitvoe- van de sociale regelingen in de Nederlandse Antillen. Er maar vier sociale regelingen, waarmede dus voorlopig een ppe achterstand op Nederland behouden blijft.

e vier voorzieningen, waarvan de uitvoering is opgedragen de Sociale Verzekeringsbank zijn achtereenvolgens de algene ouderdomsverzekering (de AOV) de algemene weduwen- wezenverzekering (de AWW), de Ongevallenwet en de Ziekerzekering. Alle voorzieningen worden uitgevoerd volgens omslagstelsel. Dat wil zeggen dat er jaarlijks een premie rdt geheven voor deze voorzieningen en dat er naar gestreefd rdt hieruit de jaarlijkse kosten te bestrijden. Hieronder wor- de saldi aangegeven van de diverse fondsen.

algemene ouderdomsverzeng. Ultimo 1972: tekort f. 3.000; ultimo 1973: overf. 2.363.000; ultimo 1974: schot f. 6.446.000; ultimo 5: overschot f. 6.986.000; ul- 1976: overschot: f. 547.000.

premie incasso was tot en 1979 opgedragen aan de ndsontvangers die deze ben moesten sorten bij de B. Iedereen die personeel in st heeft moet AOV inhoun en afdragen. De heffing beagt 7,5% AOV en 1% AWV een inkomen van maximaal 480 per jaar. Die niet werkt toch een inkomen heeft krijgt invordering via aanslag opgd.

n 1975 bedroeg de premie 5% 1% over maximaal 8.000 inen. Het resultaat van deze el grotere premieheffing erspiegelt zich in bovenande cijfers, waarbij het overschot toenam met circa f. 00, terwijl toch in 1976 in maart aan de uitkeringsgerechti[...]ssers) degen werden toegevoegd die 62 r, 63 jaar en 64 jaar waren. or verbetering van het gedheidspeil worden steeds r mensen 62 jaar en ouder. rzienbaar is derhalve dat rlijks het aantal uitkeringen enemen. Bovendien wor- de uitkeringen jaarlijks geexeerd. Het overschot zal in latere jaren dan ook wel zijn enomen. Een premieverhog als in 1976 is voorgekomen maximaal f. 480,-- tot maal f. 1.060,80 ineens is echminder wenselijk. Het vert aanbeveling jaarlijks deze ers bij te stellen, wat kan or het premiepercentage te wijzigen danwel het maximaal belastbare bedrag aan te passen.

DE ALGEMENE WEDUWEN- EN WEZENVOORZIENING.

Deze voorziening, waarvoor in de 8,5% 1% premie is begrepen, heeft van het begin af aan een voordelig saldo gehad. Het fonds groeide van ultimo 1972 als volgt: overschot 1972: f. 4.399.000; overschot 1973: f. 5.797.000; overschot ultimo 1974: 7.024.000; overschot ultimo 1975: 8.756.000; overschot ultimo 1976: 13.690.000.

Na de premieverhoging van 1976 is voor dit fonds nog een aanmerkelijke groei te verwachten. Van begin af aan is dit fonds gunstig verlopen; men kan ook stellen dat er te weinig weduwen en wezen zijn geweest voor de 1% premieheffing of dat de uitkeringen van begin af aan te schraal zijn geweest. Het ontbreken van cijfermateriaal na 1976 laat geen verdere interpretaties toe.

De saldi van deze fondsen zijn jaarlijks bepaald aan de hand van de ontvangen bedragen. Wat wel geincasseerd is door de eilandsontvangers van de diverse eilanden maar nog niet is afgedragen dient feitelijk aan deze saldi te worden toegevoegd. De door de Algemene Rekenkamer vermelde bedragen zijn ongecontroleerde opgaven: nog af te dragen was echter door Curacao f. 19.200.000; door Aruba f. 10.500.000; door Bonaire f. 4.300.000; door Bovenwinden f. 8.100.000; Totaal f. 42.100.000.

Het is daarom niet onlogisch dat het Land er recentelijk toe is overgegaan om ingaande 1980 de incasso aan de Eilandsontvangers te onttrekken.

HET ONGEVALLENFONDS.

De premie hiervoor hangt af van het risico dat in het bedrijfsleven wordt geleden en wordt tegelijk met de premie voor de ziekteverzekering geincasseerd. Het saldo van het fonds was ultimo 1972 f. 3.468.000 welke reserve ultimo 1976 gestegen was tot f. 6.734.000.

DE ZIEKTEVERZEKERING.

De grote boosdoener (cijfermatig) is het fonds ziekteverzekering. Hiervoor wordt 7% premie geheven, welke geheel door de werkgever worden gedragen.

De S.V.B.-wachtkamer is altijd overvol. In 4 jaar stegen de behandelkosten met ruim 50 procent, terwijl circa 60 procent meer aan ziekengelden werd uitgekeerd.

Het S.V.B.-kantoor is gehuisvest in een fraai pand aan de Scharlooweg.

Het tekort in dit fonds is de laatste jaren alsmaar groter geworden en het begint dringend noodzakelijk te worden deze situatie te verbeteren door het treffen van maatregelen.

Het verloop is als volgt geweest: tekort ultimo 1972: 8.716.000; tekort ultimo 1973: 10.453.000; tekort ultimo 1974: 14.257.000; tekort ultimo 1975: 15.038.000; tekort ultimo 1976: 20.813.000.

In 1976 werd aan ziektekosten (dat zijn de behandelkosten) betaald in totaal f. 6.598.000 en aan ziekengelden een bedrag van f. 5.622.000. In vier jaar tijd stegen de behandelkosten met ruim 50% terwijl circa 60% meer aan ziekengelden werd uitgekeerd. Over de ontwikkelingen in latere jaren, waarbij sterke kostenstijgingen onder andere in het ziekenhuis zijn opgetreden zijn helaas geen cijfers voorradig.

De aanstelling van een tweede controlerende geneesheer in 1977 acht de Rekenkamer van belang. Veel belangrijker zal zijn om bijvoorbeeld de drie carenzdagen weer in te stellen, dat zijn dagen waarover voortaan geen uitkering plaats vindt als men niet echt ziek is

Het Land garandeert de uitvoering van deze sociale wetten.

Bekend is dat periodiek een beroep op de Landskas wordt gedaan als de inkomsten van de SVB zelf niet toereikend zijn voor het verrichten van de maandelijkse betalingen. Ultimo 1978 berekende de Kamer de achterstand aan premies voor de ziekte- en ongevallenverzekeringen op circa 34 miljoen terwijl de eilandgebieden wel geincasseerd maar niet afgedragen hebben ultimo 1977 ruim 42 miljoen aov/aww premies. Dat deze zaak de aandacht heeft van de Centrale Regering blijkt uit het onttrekken van de, incasso van de AOV/AWW premies aan de eilandsontvangers ingaande 1980.

Feitelijk staat ieder fonds wettelijk en bedrijfseconomisch op zichzelf. Het zal te zijner tijd interessant zijn te vernemen hoe ver de ziekteverzekering in de jaren 1977 tot en met 1979 nog uit de hand is gelopen.

De Toastmasters, een groep mensen die elkaar via verschillende technieken probeert te stimuleren om zo goed en zo zinvol mogelijk te spreken in het openbaar wanneer dat nodig is.

Dus geen ijskoude handen van angst, geen gestotter en gezoek naar woorden, snel gedachten kunnen formuleren, dat zijn een paar van de punten waar de Toastmasters opletten wanneer ze samenkomen om te luisteren naar een toespraak die beurtelings door een van hun wordt voorbereid. Sommige van de spreekbeurten (5 minuten) zijn qua inhoud vaak de moeite waard. Soms gaat het om een nieuw idee, soms is het een originele benadering van een oud idee, soms zit er een boodschap in, waar veel mensen iets aan kunnen hebben. Daarom zijn de Amigoe en de Toastmasters gaan samenwerken in die zin dat ze zo nu en dan, wanneer hun toespraak ook voor een groter publiek interessant is, hij dan ook in de Amigoe wordt gepubliceerd. Vandaag is dan als tweede Toastmaster aan de beurt, Nuraimi Pinedo, met het onderwerp: "Eating as an act of worship

De Toastmasters mogen hun redevoering houden in de taal die ze willen en hij wordt in diezelfde taal in de Amigoe gepubliceerd. Deze keer is dat het engels.

Eating as an act of worship

"UPON THE QUESTION: How can God be worshipped? Most people will probably answer saying "By means of prayer". Now, does it bother anyone when I state that making love can also be an act of worship? That eating can be an act of worship?

I'm not saying that these are necessarily acts of worship, rather that they can be....even that they should be acts of worship. "Sex as a spiritual happening" is a catching topic, but although that subject will be referred to a few times, today's topic will be: Eating as an act of worship."

"Everyone will agree that food belongs to the most important things in life. Besides that eating is accompanied by tasting, which oftentimes makes it a very sensual experience, it is also a necessity, for without food we cannot live. Starvation is a most haunting picture. And without a properly balanced diet man will deteriorate both physically and mentally.

We all know this to be true, yet how much we abuse eating over and over . And by this I refer to what we eat, how much we eat, the way we eat, when we eat.... Instead of giving the selection, the preperation, the eating of food our utmost dedication and attention, most of us deal in a most irresponsible way with it, eating what is easily available, eating because we have a "craving" for something, eating because the food looks so appetizing. Because it smells so good, because it's easy to prepare, eating to dull emotional urges and pain, not listening to the signals of the stomach, combining eating with the watching of television, the reading of a book, a newspaper....

And if our irresponsible way of eating leads to obesity, we can control the appetite temporarily with pills . After having reached the desired weight, we can start all over again or we can choose to eat more "intelligently" which means counting calories and neglecting the nutritious value of the food.

SPIRITUAL

Striving for physical and mental health through responsible eating requires a realisation and an inner decision which raises eating to a spiritual level.

SENSUAL FUNCTION

Not only can we state that people neglect the value of food seen from a biological point of view, but also from a sensual point of view. How many people take the time and dedicate themselves to learn all about preparing the rich variety of food, about combinations that are not only healthy but that also tickle the palate and are a feast to the eye?

How many people while preparing a meal, get in touch with the sensual texture and fragrances of the food they are handling? We all know people that "love to eat". Please take a close look at them while they are eating. Notice how many of them just swallow the food, the more the better, their faces aglow with delight.... They enjoy it so much, they have no time to really taste it, to let their tongues get in touch with the diversity of tastes, to enjoy the combination of the bodily functions, like chewing and tasting and digesting....and gradually feeling the gratification of the stomach. By the time they finished "enjoying" the meal, their stomach is groaning and they feel stuffed and puffed. They may even need an alka-seltzer.... Preparing yourself to conciously undergo the pleasure of sensual eating is also of a spiritual nature.

EMOTIONAL FUNCTION

Besides a biological and a sensual function eating also has an emotional function. The gratitude of a child after he's been fed can be experienced. Even my three dogs, each in his own special way, will come and thank me after I have fed them, by licking, by rubbing or by climbing on me. Don't we feel closer to a friend who prepared a meal especially for us? And isn't true that deep-down we would rather receive a cake someone baked especially for us that the most expensive perfume or men's cologne?

Once I spoke to a person who told me that his wife wouldn't cook for him. She regarded cooking an obnoxious consumation of her precious time. So they got divorced. At that time I was many years younger than I am now and I though this a silly cover-up. Now I realise it probably was neither a cover-up nor was it a silly matter. For when we prepare meals for each other — and in this modern age I think of men and women equally sharing this if possible and if felt like — we are actually taking care of a necessity of life, a basic requirement for life, for ourself and for our loved ones. Since eating is a condition for life, it can be said that we are taking care of each other's lifes when we serve food, and the more responsible, the more dedicated we do this, the more we show how we feel about our own and about other people's lifes. Getting into this and expressing it is also of a spiritual nature.

And needless to add that a home-cooked meal that has been prepared with loving care, understanding and attention cannot be replaced by a meal in a restaurant. In Indonesia people will celebrate all kind of happenings, like birth, death, wedding....by offering their friends a home-made meal. This tradition is called "selamatan".

A well-known local psychiater ones stated during an interview: "A very fast way to get to know a patient is to find out about his sexual life". Well, personally I think that the appetite for food and for sex are linked in one and the same person, for after all it's the self behind it, the man within the man, that is expressing itself. So I dare state that this psychiater can just as well find out about his patients' inner lifes by delving into their eating habits.....He may find that less fun, though!

SPIRITUAL FUNCTION

And so, after having approached eating as a biological happening, a sensual happening, an emotional happening.....all linked to spirituality, we have gradually arrived at the last point connected with eating; the one that will complete my explanation of the title of this speech "Eating as an act of worship" I would now like to talk about eating as a spiritual experience in and of itself.

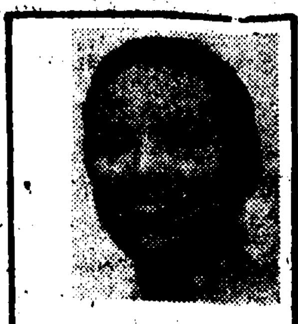
Whenever the word spiritual is uttered people tend to get a glazed look in their eyes. The spiritual is the out-of-reach.....the out-of-touch....the far-gone.......not realising that the spiritual is also the innermost.

An example: someone is playfully touching you while being engaged in his own thoughts. All of a sudden he realises the bodily contact, he starts enjoying the touch of his flesh against yours and right away a difference in touch can be experienced: it becomes sensual....

Next moment he realises how much he cares for you, how valuable you are to him and again you may feel a change in contact: the touch has become sensitive, loving..... Next moment the hand stops short, there's this very deep realisation about the fragility of life, the loneliness of men. How temporarily all this is! The quiet hand conveys these deeper feelings too and you may also become quiet and maybe sad. Not a word was spoken.

Now let's briefly analyze this: with the first touch only the flesh was involved, next the senses, followed by the heart and ultimately man's innermost, his deepest inner life, his understanding, his innerhand, was engaged in the experience. This innerhand in him, in us is called the spiritual. What difference it makes when we hear our inner-ears, behold with our inner-eyes, sing with our inner-voices, understand with our inner-hearts, make love with our inner-feelings, eat with our inner-tongues........and so we are back to eating. We have already stated that in the wav we choose our food, in the way we prepare it, in the way we eat it, we show how we feel about our bodies, about our life, and how much energy we are willing to invest in the alteration and enhancement of the quality of it. Eating becomes a total spiritual experience when we understand the quality of our life; the quality and integrity of the forces that become our food. Then eating will become a true celebration of life: an act of worship!

Kuminda di konenchi

Recept van Banchi Römer

enodigd:

AUS:

A. 1/2 cup mayonnaise
1/8 cup catsup
1/4 cup geraspte kaas
eetlepel klein gesneden uien
1/2 eetlepel fijn gesneden peterselie
vingerpuntje kominozaadjes
1/4 theelepel mosterd
eterselie

BOWL:
grote rode appels

KNABBELTJES:
C. komkommer (ongeschild, goed gewassen).
elderijstokjes - wortelstaafjes
radijsjes - olijven - stukjes appels (ongeschild - kaas enz.

1. Alle ingredienten genoemd onder A. worden met elkaar vermengd en in de ijskast weggezet.
2. Van de appels wordt de top afgesneden. De appels uithollen tot er een wand van ongeveer twee cm overblijft. Dit wordt dan de "bowl" genoemd onder B. Het verkregen vruchtvlees wordt in wat lamunchisap gewenteld om niet bruin te worden en bewaard om er ijsblokjes van te maken. die in orange juice heerlijk smaken.
3. De onder C. genoemde "knabbeltjes" worden op gekleurde toothpicks of saté-stokjes gestoken.
4. Giet de saus nu in de uitgeholde appels en steek de knabbeltjes in de bowlwand. Zet de bowls op een met peterselie versierde schaal.
5. Elke gast doopt zijn of haar knabbeltje in de saus.

***

TOENEMENDE AGRESSIE TEGEN BRAZILIAANSE KERK

Aanvallen op leiders

BUENOS AIRES — Onder de geestelijken in Brazilie heerst ongerustheid over het groeiend aantal agressiedaden waarvan zij de afgelopen maanden het slachtoffer zijn geworden. In een aantal gevallen zijn de daders politieagenten, zoals bij de arrestatie van Nederlandse geestelijken in Noord-Brazilie; in andere gevallen zijn het anonieme handen (vermoedelijk van militairen) die een bom in een kerk legden, terwijl weer andere misdadigers eind vorig jaar een kardinaal ontvoerden en mishandelden.

De Braziliaanse bisschoppenconferentie heeft aangekondigd, dat zij de oorzaken van het geweld in de Braziliaanse samenleving diepgaand wil onderzoeken. Van verschillende zijde wordt gewezen op de enorme sociale tegenstellingen in het land, die nu, bij de huidige economische crisis, meer dan ooit in gewelddaden uitmonden.

Sommige kranten noemen ook als reden het te kleine politieapparaat en vooral de vergaande corruptie die van menig politiekorps een georganiseerde misdadigersbende heeft gemaakt.

Bij de agressiedaden tegen de geestelijken speelt ongetwijfeld een belangrijke rol het feit dat de meerderheid van de Braziliaanse kerk het thema "staan aan de zijde van de armen" daadwerkelijk waarmaakt. Volgens de liberale krant "Jornal do Brasil" worden daarbij evenwel grenzen overschreden, zoals in november jl. in San Paulo. Een kerkgebouw werd toen afgestaan als centrum voor een illegale staking, die slechts door een klein deel van de betrokken arbeiders werd gesteund, aldus deze krant.

Politietroepen hadden met knuppels een traangas het kerkgebouw ontruimd. Dat leverde een storm van protesten op, maar anderzijds werd ook de betrokkenheid van de geestelijken ter discussie gesteld. Zo kreeg de voorzitter van de bond van bouwvakkers in Rio de Janeiro veel applaus toen hij kritiek uitte op "paters die arbeiders tot staking aanzetten".

Kort daarop, werd in San Paulo een stakende arbeider, tevens leider van het katholieke vormingswerk, door de politie doodgeschoten.

Ruim tien jaar houdt in Brazilie de katholieke kerk zich actief bezig met het gemeenschapswerk in de arbeiders- en krottenwijken. Alleen al in Sao Paulo zijn 200.000 personen ingeschakeld bij dit werk, dat een grote sociale en politieke bewustwording op gang aan het brengen is.

Dit basiswerk heeft in het verleden al vaak tot conflicten geleid tussen kerk en staat. "Men noemt ons communisten, omdat wij evenals Christus voor de armen kiezen", aldus kardinaal Paulo Evaristo Arns. Vele priesters hebben vervolgingen geleden, enkele hebben met martelingen en de dood betaald.

BETREKKELIJKE RUST

De huidige golf agressiedaden komt na een jaar van betrekkelijke rust, waarin de militaire dictatuur een vergaande liberalisering heeft doorgevoerd. Dankzij die liberalisatie kon in december jl. het weekblad "Movimento" onthullen, welke militaire enige drie jaar geleden bisschop Dom Adriano Hipolito van Nova Iguacu ontvoerde, afranselde en naakt met rode verf besmeurd op straat achterliet. De leiding van de operatie had [illegible] nel José Ribamar Zamith, terwijl de hoogste legertop de daders met opzet ongestraft liet.

Terwijl de journalisten met het betreffende onderzoek bezig waren, werd de kerk van Dom Adriano met dreigende, anticommunistische leuzen beklad. Kort na de publicatie in december werd het altaar in de kerk van Dom Adriano met een bom opgeblazen. Twee dagen later werd de woning van de algemeen-secretaris van de Braziliaanse bisschoppenconferentie, Dom Luciano Mendes, door onbekenden overvallen.

DOODSTRAF

Na deze gewelddaden en andere doodsbedreigingen tegen de dominerende, vooruitstrevende sector in de Braziliaanse kerk, werd eind december de conservatieve kardinaal van Porto Algegre, Dom Vicente Scherer, ontvoerd met messteken toegetakeld en vervolgens naakt uit de auto gezet.

Volgens Dom Vicente was het een roofoverval zonder andere bijbedoelingen. In enkele publicaties en in sommige kerkelijke kringen worden evenwel vraagtekens gezet en gesuggereerd dat het wel eens een para-politieke actie kon zijn geweest. Maar waarom dan juist tegen een 77-jarige conservatieve kardinaal?

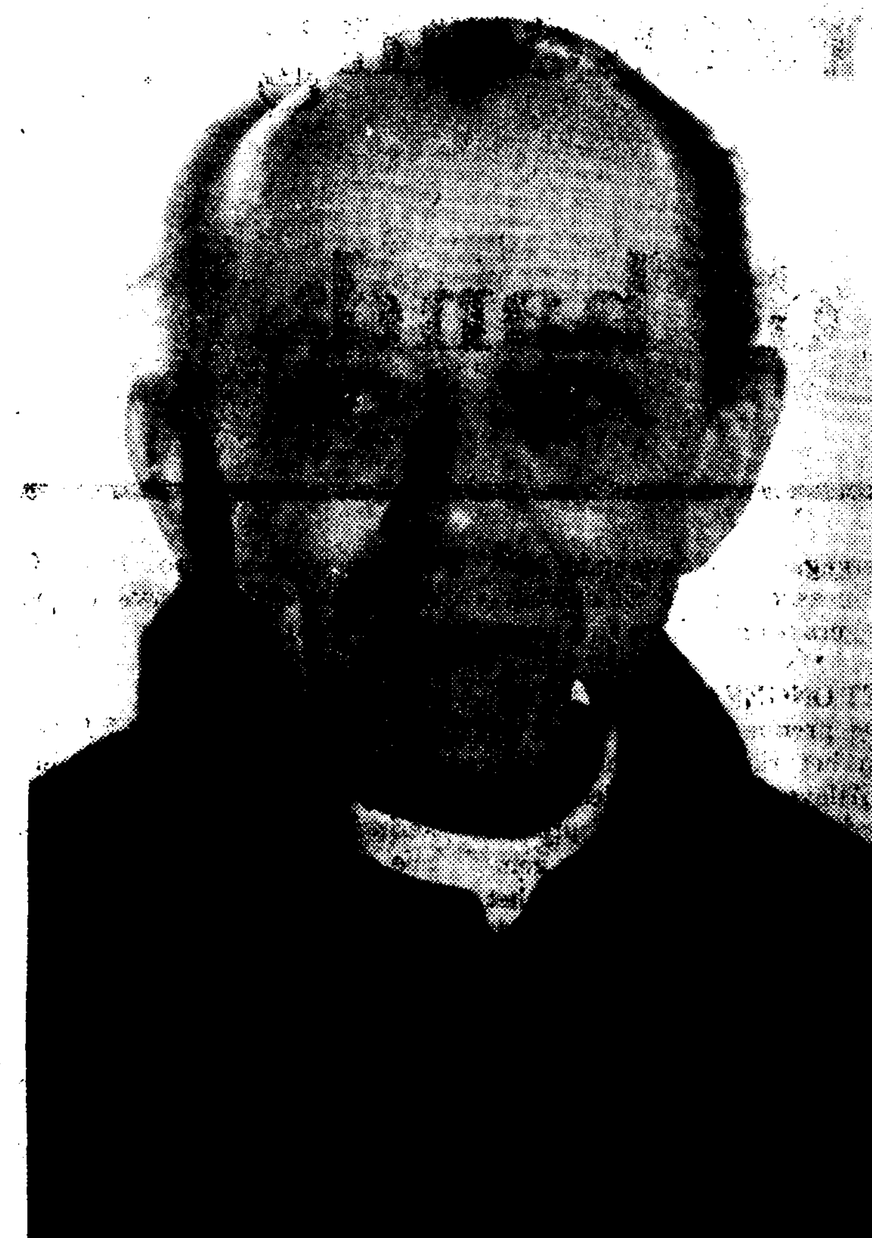
Er wordt gespeculeerd dat bepaalde sectoren binnen het regime de doodstraf willen herinvoeren (waar de meerderheid van de kerkelijke leiders nu nog tegen is) en ook over plannen om met het oog op het komende bezoek van de paus aan Brazilie (in juli) de verdeeldheid tussen vooruitstrevende en conservatieve bisschoppen op de spits te jagen. Gewezen wordt op de overeenkomst tussen de (politieke) ontvoering drie jaar geleden van Dom Adriano en de huidige Dom Vicente, maar concrete aanwijzingen dat er nu wat meer achter zou steken dan een roofoverval ontbreken.

"BESTE BONDGENOOT"

Hoe het ook zij, de Braziliaanse kerk is in de hoek gekomen waar de klappen vallen. Dom Paulo (Everisto Arns) verzekerde onlangs dat de bedreigingen tegen zijn leven hem niet ongerust maakten. "Het is een gevolg", zo zei hij, "van de weg die de kerk is ingeslagen". Deze opstelling van de kerk bracht de vorige maand de 83-jarige leider van de communistische partij Luis Carlos Prestes ertoe de katholieke kerk als zijn "beste bondgenoot" te verklaren.

De weinig taktvolle Prestes oogstte onmiddellijk een stroom van afwijzingen. Don Paulo veroordeeld zoals bijna alle vooruitstrevende geestelijken in Brazilie, zowel het communisme als het kapitalisme. "Wij willen een nieuwe economische orde", zo zei hij, "met een betere verdeling [illegible] meer mogelijkheden dat iedereen werkt ten dienste van iedereen".

Hoe weinig de Braziliaanse bisschoppen zich laten intimideren, bleek onlangs toen vier van hen de koeien van een grootgrondbezitter van de akkers van landarbeiders verdreven. In het recente verleden hadden de politietroepen meermalen ingeslagen op de landarbeiders van Algamar in de staat Paraiba in het noorden van Brazilie.

DOM HELDER CAMARA
...niet wijken...

Kerk en wereld

NEDERLANDERS

Nederlandse geestelijken hadden daar al eerder de zijde van [illegible] leidde volgens de Braziliaanse kranten eind december en begin van dit jaar tot de tijdelijke arrestatie van de nonnen Antonia van Haan en zuster Marlene (Helena Burger). Om zuster Marlene vrij te krijgen moesten de bisschop en de gouverneur van de staat persoonlijk op het politiebureau de vrijlating bedingen.

Een andere Nederlandse geestelijke, pater Adriaan Cornelis Smits, ondervond eind vorig jaar in het gebied ook al moeilijkheden. Zijn paspoort werd toen ingenomen door de politie. Wat de Nederlandse zusters en de landarbeiders alleen niet voor [illegible] delijk wel. De politietroepen durfden voor het eerst niet in te grijpen toen de vier bisschoppen onder leiding van Don José Pires en Dom Helder Camara de "heilige koeien" van de grootgrondbezitters verjoegen.

Paus op plaat

HILVERSUM + Onder de titel „Paus Johannes Paulus II zingt" verschijnt er binnenkort in Nederland een langspeelplaat van de paus. De opnamen werden gemaakt tijdens de Poolse reis van de paus in de stad Krakau, waar de paus vroeger aartsbisschop was.

De langspeelplaat werd geproduceerd door twee Duitsers, Bernd Goeke en Gerd Paulus. De plaat is al in Duitsland en Polen verkrijgbaar en is daar een groot succes. De verwachting is dat er ook in de Benelux veel belangstelling voor zal bestaan en niet alleen van katholieken.

Er zullen vijftien nummers op de plaat staan. Op de eerste kan zijn dat: „Pauselijke fanfare", „De vlotten", „Het ogenblik van het hele leven", „Oh God, ik verlaat mij op u".

„Koningin, zwarte madonna", „Het Huzulenlied uit de Oost-Karpaten", „Het Petrus lied", „Onze Vader, zegen", en „Gebed voor de moeder van God".

Op kant twee zullen staan: „De bruine madonna", „Vrees niet Maria, jij lelie", „De tempel is ons huis", „Wij blijven nooit zo alleen als weggeworpen stenen", „Kleine kantate" en „In een decembernacht".

Gebed

—Om samen met de kinderen aan tafel te bidden tijdens de vasten.

Goede God
wij danken u voor het eten
op tafel
voor de handen die het
maakten
de zorg eraan gegeven.
Wij vragen u:
maak ons tot mensen
die delen van de overvloed
en bouwen aan uw rijk;

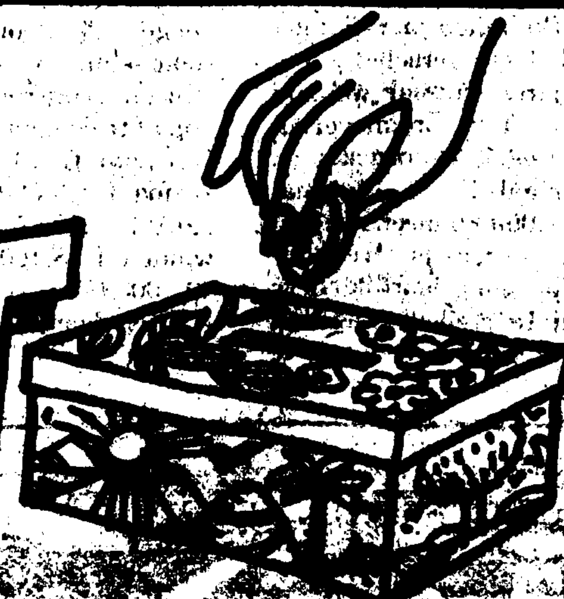
Leer ons leven Jezus
achterna
die meer dan eens
heeft laten zien
dat geven leven doet.
Dan pas durven wij bidden
in alle eerlijkheid
voor de volken
waar de armoe troef is
de oogsten schraal
om vruchtbaar land
en goede grond;
dan pas leven wij
niet alleen van het brood
Amen.

Naar huis gaan

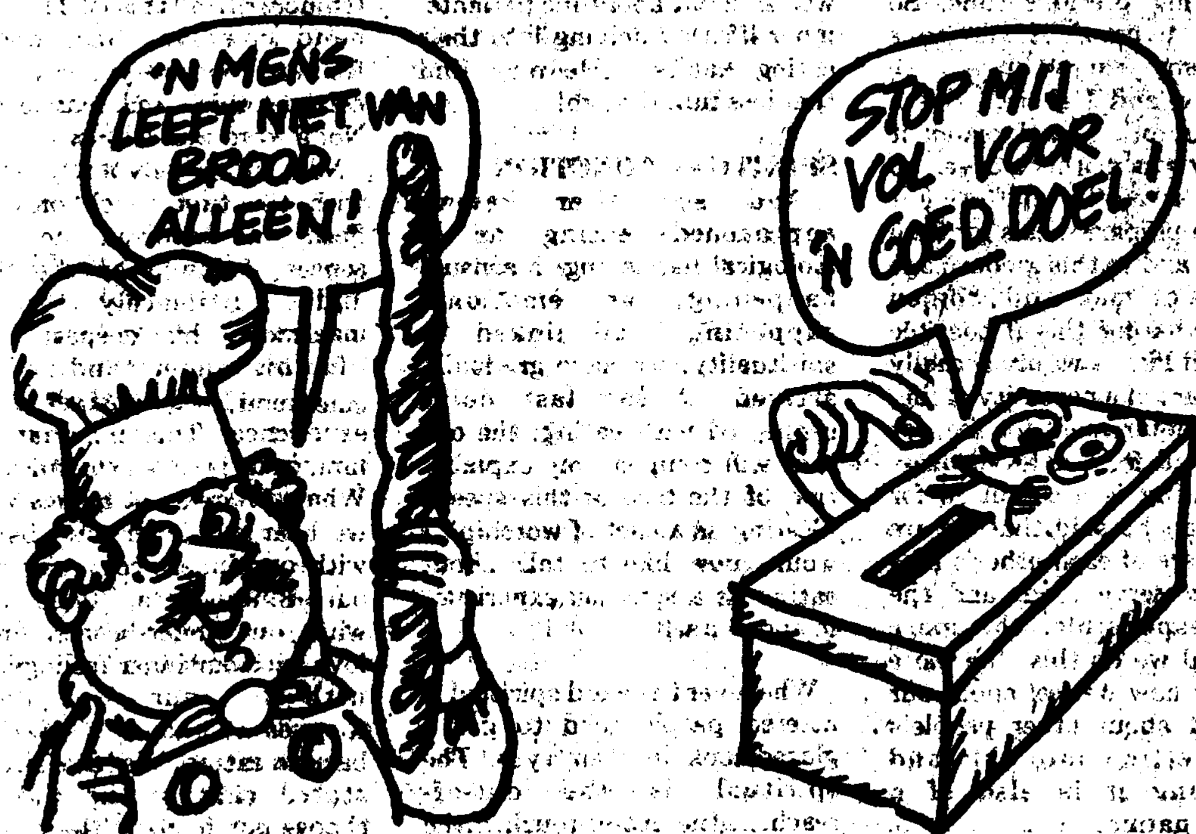
STERVEN IS naar huis gaan;
toch zijn veel mensen bang
voor wat er zal komen
en daarom willen zij niet sterven.
Als we ermee instemmen
als er geen geheimzinnigheid is
zullen we niet bang zijn.
Daar is ook de grote gewetenskwestie:
Ik zou het er beter af gebracht kunnen hebben.
Heel dikwijls sterft men zoals men geleefd heeft.
De dood is slechts de voortzetting,
de voltooiing van het leven,
het afstaan van het menselijk lichaam,
terwijl hart en ziel altijd leven: die sterven niet.
Elke godsdienst erkent zijn eeuwigheid,
het andere leven.
Dit leven is niet het einde;
mensen die denken van wel, zijn bang voor de dood.
[illegible]
niets anders is dan naar huis gaan
naar God
dan zou er geen vrees meer zijn.

MOEDER THERESA

van vastentrommel tot LEEFKIST

Niet van brood alleen

maar van.... Ja, waarvan leeft een mens eigenlijk nog meer van? Van aardappels zijn en groenten en melk, maar dat is hetzelfde als brood, dat is ook voedsel.

Maar waar leeft een mens nog meer van?

Iemand die erg bedroefd is, heeft die broodnodig?

Iemand die zwaar ziek is, geef je die stoba of stampot?

Iemand die altijd maar alleen is, wordt die weer beter met melk?

Bespreek maar eens met je vriendjes en vriendinnen of met je ouders wat iemand allemaal nodig heeft om van te leven. Maak er een tekening van of zoek wat afbeeldingen en foto's bij elkaar en plak die op de bovenkant van je leefkist.

Braziliaanse politie durft niet in te grijpen

JOAO PESSOA — Vier bisschoppen hebben in de Braziliaanse staat Paraiba met hun aanwezigheid verhinderd dat landbouwarbeiders werden lastig gevallen door de politie. De arbeiders dreigen namelijk hun lapje grond kwijt te raken, waarop zij altijd hebben gewerkt, omdat de grondeigenaars zich van hen willen ontdoen om meer geld te maken met deze grond.

De groot-grondbezitter had al [illegible]

Beschermd door de bisschoppen en door hen geleid trokken de landbouwarbeiders toen het terrein op en verwijderden het vee dat er op stond. Aan de actie namen deel Dom Helder Camara van Olinda y Recife, mgr Jose Maria Pires van Paraiba, mgr Francisco Austragesimo van Ingazeira en mgr Manuel Pereira van Campina Grande. Bij het betrokken terrein stond de politie paraat om in te grijpen. Het paars van de bisschoppen maakte hen echter machteloos.

NIET WIJKEN

In een toespraak tot de actievoerenden drongen de bisschoppen er op aan dat de mannen op hun punt zouden blijven staan en dat zij niet moesten wijken voor de druk van de grootgrondbezitters.

Bisschop Pires pakte toen een stuk hout en verwijderde één der koeien tot buiten de plantage. Onderwijl maakte de politie zijn traangas-geweren gereed om in actie te komen.

De bisschop werd door de commandant aangesproken. De bisschop liet de commandant weten, dat de actie met het vee van de plantagegehouder symbolisch moest opgevat worden. Zijn voorbeeld werd door de landbouw arbeiders gevolgd: in totaal vierhonderd stuks vee werd van het terrein gezet.

CRISISSITUATIE

In het betrokken gebied bestaat al geruime tijd een crisissituatie als gevolg van de spanning tussen de grootgrondbezitters en de ongeveer zevenhonderd kolonisten gezinnen. De strijd gaat over het bezit van dertienduizend hectare. De grond ligt op tachtig kilometer van Joao Pessoa.

Een mens leeft niet
van regelmatig brood alleen
noch van de regels en de wetten
om hem heen;
er is een woord van God
dat alle waan bespot
de macht van iedereen
op zijn kop komt zetten

IN DE KOMENDE DAGEN is een groot deel van de bevolking bezig met carnaval vieren. Over ruim anderhalve week begint de vasten. Daarvan lijkt weinig overgebleven als we het vergelijken met "vroeger", toen er met vastentrommeltjes werd gewerkt voor de jeugd, toen er angstvallig werk uitgemikt wat men kon eten. Toch is de bedoeling van de vasten en het vasten hetzelfde gebleven: een tijd van inkeer, bezinning, niet alleen maar met woorden, maar ook met daden.

Vandaar de suggestie, welke is overgenomen uit het Bossche Bisdomblad. Een leefkist aan te leggen: daarvoor kan men een melkpoederblik voor gebruiken, een doos of wat dan ook. Er moet een gleuf in aangebracht worden. Deze "leefkist" staat bv op tafel onder het eten of staat op een duidelijk zichtbare plaats. Bij elke maaltijd bv wordt er iets ingegooid aan geld, voor degenen die niet zoveel geld hebben om van te leven, die voortdurend aan "het vasten" zijn omdat zij het moeilijk hebben. Eigenlijk zou een van hen aan tafel aan moeten kunnen schuiven. Omdat dit waarschijnlijk niet mogelijk is, wordt er op deze manier aan hem gedacht. Men kan het ook in natura doen, als de leefkist groot genoeg is. Op het eind van de veertigdagentijd gaat de kist dan open en kan men de inhoud bv aan de parochiele Ayudo sociaalgroep geven of aan andere organisaties zoals de Bechamaning. In verband met die kist treft men op deze pagina ook een gebedje aan en een korte uitwerking van de bijbelse gedachte, dat een mens niet alleen van brood leeft.